

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2012

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 246 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W październiku pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał o 0,7 pkt. proc. do 99,9 punktu. pod wpływem obniżenia wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. SWKR nie osiągnął wprawdzie najniższego poziomu notowanego w poprzednich 5 miesiącach, ale spadł poniżej 100 punktów i był o 0,6 pkt. proc. mniejszy niż przed rokiem. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał w październiku o 1,7 pkt. proc. do 99,8 punktu i w porównaniu z październikiem 2011 r. był mniejszy o 1 pkt. proc. Zdecydował o tym przede wszystkim sezonowy spadek wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (aż o 3,3 pkt. proc. do 99,6 punktu) oraz zmniejszenie indeksu obrotów towarami rolno-spożywczymi z zagranicą, zwłaszcza po stronie eksportu. Osłabieniu wyrównanego współczynnika potencjalnego popytu sprzyjały także obniżki wynagrodzeń obserwowane w trzecim kwartale. W przeciwnym kierunku działały natomiast spadki cen detalicznych żywności obserwowane w okresie od lipca do września br.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł w ciągu miesiąca o 0,5 pkt. proc. i przekroczył 100 punktów pod wpływem wzrostu wyrównanego indeksu zmian cen skupu surowców rolniczych o 0,3 pkt. proc. do 100,2 punkt, któremu towarzyszył spadek wyrównanego indeksu cen środków do produkcji rolniczej o 0,1 pkt. proc. We wrześniu bieżący wskaźnik zmian cen koszyka skupu wzrósł do 101 punktów pod wpływem przewagi podwyżek cen nad ich spadkami. Wzrosły przede wszystkim ceny skupu trzody chlewnej (o 3,9 pkt. proc.) oraz mleka (o 2,1 pkt. proc.), a ze zbóż dominującej w skupie pszenicy (o 2 pkt. proc.). Ceny pozostałych zbóż oraz drobiu we wrześniu zmalały, przy stabilizacji cen bydła oraz jęczmienia. W tym czasie ceny detaliczne środków produkcji wzrosły średnio o 0,1 pkt. proc. do 100,1 punktu, a wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji we wrześniu wyniósł 100,2 punkty. W rezultacie wyrównany wskaźnik nożyc cen osiągnął w październiku najwyższy w ciągu ostatnich 6 miesięcy poziom 100,1 punktu, ale był o 0,1 pkt. proc. niższy niż przed rokiem.

Zmiany cen jakie dokonały się od początku 2012 r. nie były dla rolnictwa korzystne. W okresie od stycznia do września (w porównaniu z grudniem 2011 r.) ceny koszyka skupu zmalały bowiem o 1,3 pkt. proc, a ceny detaliczne środków produkcji wzrosły średnio o 3,9 pkt. proc. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc około 95 punktów, podczas gdy przed rokiem wynosił 106 punktów.

Ocenia się, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w najbliższych miesiącach będą się poprawiały pod wpływem wzrostu cen skupu większości podstawowych surowców rolniczych, w tym przede wszystkim produktów zwierzęcych, przy słabej dynamice zmian cen środków produkcji.

2. Na rynku zbóż ceny utrzymują się na wysokim poziomie, mimo dobrych zbiorów i nieco mniejszego popytu krajowego. Decydują o tym wysokie ceny światowe oraz rosnący eksport zbóż z Polski. Niedobór zbóż i wysokie ceny na południu Europy, przy zmniejszonej podaży zbóż z rejonu basenu Morza Czarnego, a także z USA będą tworzyć warunki sprzyjające eksportowi zbóż z Polski, co będzie windować w górę ceny zbóż i pasz.

3. Pogłębia się regres w produkcji żywca wieprzowego. Niska efektywność chowu trzody chlewnej w Polsce, spowodowana przede wszystkim niską skutecznością rozrodu, nadmiernym rozdrobnieniem i brakiem integracji sprawiają, że reakcja polskich producentów na wysokie ceny zbóż i pasz jest znacznie silniejsza niż w innych krajach członkowskich. Utrzymujące się kolejny sezon wysokie ceny zbóż i pasz wymagają przyspieszenia zmian dostosowawczych sektora wieprzowego do obecnych uwarunkowań rynkowych.

4. Poprawa koniunktury na światowych rynkach doprowadziła do zmiany trendu cenowego na krajowym rynku mleka. Rosną ceny przede wszystkim na poziomie skupu i zbytu, przy słabej dynamice cen detalicznych. Poprawę opłacalności produkcji mleka, zwłaszcza w gospodarstwach najbardziej dynamicznie rozwijających się, znacząco obniżą kary za przekroczenie kwot mlecznych, które z każdym miesiącem stają się coraz bardziej prawdopodobne.

5. Pogarszająca się sytuacja dochodowa polskich konsumentów skutkuje osłabieniem dynamiki cen detalicznych żywności, po wielu miesiącach jej relatywnego drożenia. Na utrzymanie tej tendencji w najbliższych miesiącach wskazują coraz bardziej widoczne skutki spowolnienia gospodarczego w postaci spadku płac realnych oraz wzrostu bezrobocia.

6. Spadki cen surowców na rynkach światowych oraz malejący wraz z końcem sezonu popyt krajowy osłabiły dynamikę cen środków produkcji.

Jadwiga
Seremak-Bulge

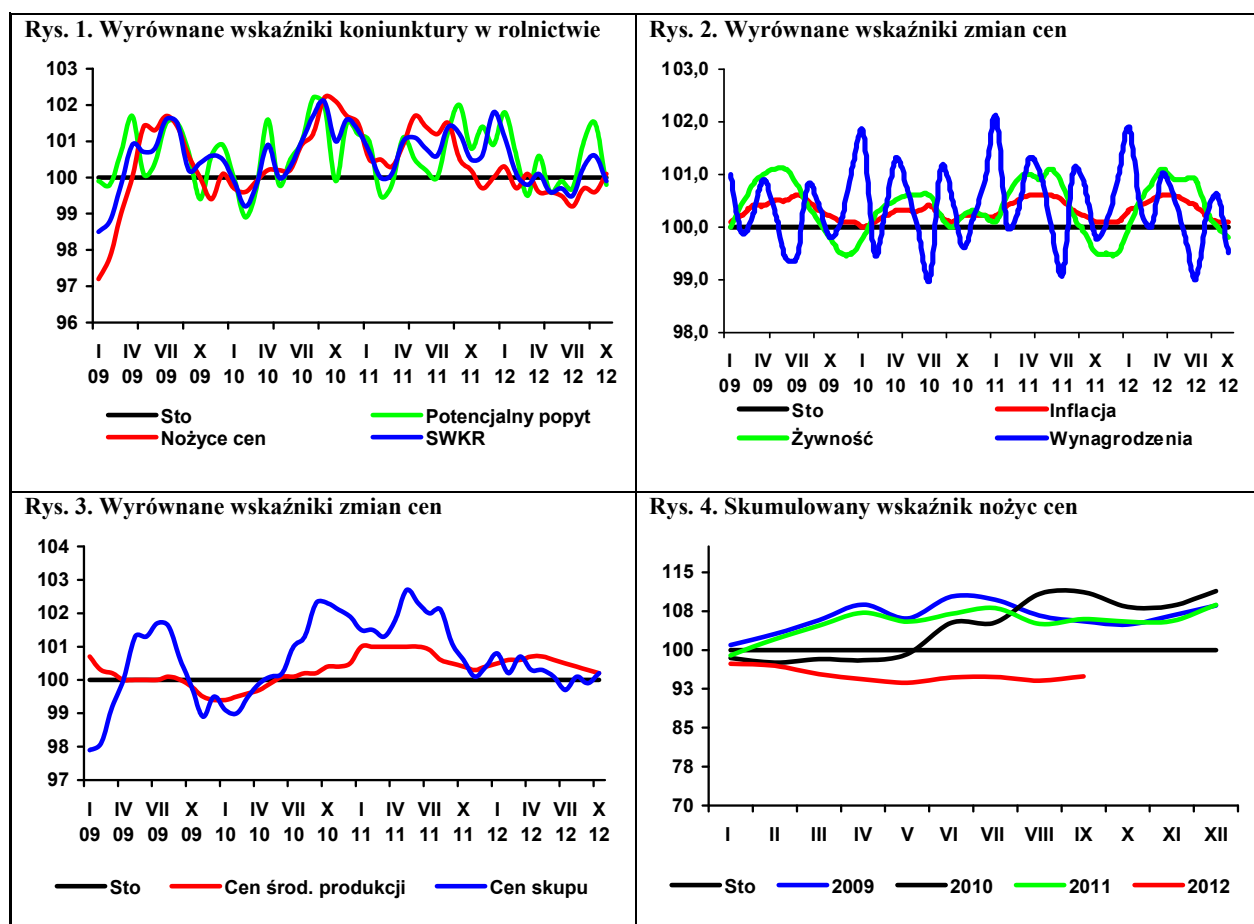
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 12	IX 12	VIII 12	VII 12	VI 12	V 12	X 11
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,9	100,6	100,3	99,5	99,7	99,6	100,5
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,8	101,5	101,0	99,7	99,9	99,6	100,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,1	99,6	99,7	99,2	99,5	99,6	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,2	99,9	100,1	99,7	100,1	100,3	100,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,3	100,4	100,5	100,6	100,7	100,4
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,3	100,2	100,0	99,6	99,6	99,6	100,6
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	99,7	100,6	100,0	98,2	99,0	99,7	100,3
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,6	102,9	102,1	100,5	100,7	99,8	101,0

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Światowa produkcja zbóż w 2012 r. jest niższa niż przed rokiem. Spadła produkcja w USA, Rosji, na Ukrainie i w południowej Europie. Według USDA w sezonie 2012/13, w porównaniu z poprzednim sezonem, mniejsza jest światowa produkcja kukurydzy (839 wobec 878 mln ton), a także jęczmienia (131 mln ton) i owsa (21,5 mln ton). Zwiększyły się tylko zbiory żyta (13,8 mln ton), a produkcja pszenicy spadła z 696 do 653 mln ton.

Zbiory zbóż w Polsce w 2012 r. są dobre. GUS produkcję zbóż bez gryki i prosa szacuje na 27,9 mln ton, wobec 26,6 mln ton w 2011 r. O ponad połowę większe są zbiory kukurydzy. Wzrosła również produkcja żyta, jęczmienia i owsa, a spadła pszenicy i pszenżyta. Wysoki jest udział w produkcji zbóż jarych, co było spowodowane koniecznością przesiewów po mroźnej zimie. Szacunki USDA z października 2012 r. wskazują na spadek produkcji pszenicy z 9,34 do 7,75 mln ton, wzrost produkcji kukurydzy do 3,15 wobec 2,13 mln ton, a jęczmienia do 3,75 wobec 3,34 mln ton przed rokiem.

W UE łączne zbiory zbóż w 2012 r. wynoszą 274 mln ton, wobec 284 mln ton poprzednio. Spadły zbiory pszenicy, kukurydzy i owsa, a wzrosły jedynie jęczmienia i żyta. Produkcja pszenicy wzrosła we Francji, a spadła w W. Brytanii i Hiszpanii. Zbiory zbóż paszowych zwiększyły się we Francji i Niemczech, a obniżyły w Hiszpanii, na Węgrzech i w Rumunii.

Światowe ceny pszenicy, kukurydzy i jęczmienia utrzymują się na wysokim poziomie, ale jak dotąd nie wystąpiła wyraźna tendencja wzrostowa, a ceny kukurydzy nawet nieco spadły. Podobne tendencje występują w Europie.

Wysokie ceny ziarna utrzymują się także w kraju. Są one obecnie wyższe niż przed rokiem. Na początku zbiorów kukurydzy wystąpił przejściowy spadek cen, ale powinny one powrócić do poprzedniego poziomu. Sytuacja cenowa w bieżącym sezonie będzie bardziej napięta z uwagi na spadek zbiorów zbóż i zużycie bieżące przewyższające zbiory. W dalszej części sezonu sytuację może nieznacznie poprawić prognozowane zwiększenie zbiorów kukurydzy i jęczmienia w Argentynie.

W ciągu dwóch pierwszych miesięcy obecnego sezonu skupiono w Polsce 3,33 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 13% więcej niż przed rokiem. Niższy niż przed rokiem był tylko skup pszenicy (o 10%). Skup żyta i jęczmienia przekroczył wielkości z całego

poprzedniego sezonu, a skup pszenicy żyta jest dwukrotnie wyższy niż przed rokiem.

Wzrasta zainteresowanie polskim ziarnem, zwłaszcza że jego ceny należą do najniższych w Europie. W lipcu i sierpniu wywieziono z kraju prawie 500 tys. ton ziarna, w tym ponad 250 tys. ton pszenicy i ponad 80 tys. ton jęczmienia, a więc więcej niż w całym I półroczu 2012 r. W dwóch pierwszych miesiącach nowego sezonu zmniejszył się import ziarna i nie przekroczył 160 tys. ton (głównie pszenicy i kukurydzy), podczas gdy w maju było to trzykrotnie więcej.

W porównaniu do okresu sprzed roku, w tym czasie obniżyły się przemiały i produkcja mąki żytniej. Wyższa była natomiast produkcja makaronów, mieszanek paszowych dla zwierząt, pieczywa i mąki pszennej.

Według notowań MRiRW pod koniec października 2012 r. ceny zbóż były niższe niż pod koniec czerwca. Nieco wyższe były jedynie ceny pszenicy konsumpcyjnej, oraz jęczmienia i pszenżyta paszowego. Ceny żyta konsumpcyjnego i jęczmienia browarnianego były o jedną czwartą niższe, a kukurydzy paszowej o jedną piątą niższe niż przed rokiem. Pod koniec października za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 1,06 tony pszenicy paszowej, a w przypadku żyta konsumpcyjnego i paszowego relacja ta wynosiła 0,92. Również jęczmień paszowy był droższy od konsumpcyjnego.

We wrześniu ponownie wzrosły ceny produktów zbożowych na poziomie zbytu. Zwiększyły się ceny detaliczne kaszy jęczmiennej i chleba razowego. Niższa jest cena chleba mieszanego. W obecnym sezonie udział ceny zboża w cenie pieczywa wynosi ok. 16%. Spożycie przetworów zbożowych w I półroczu 2012 r. wyniosło w wadze produktu 6,52 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,66 kg przed rokiem.

Do rekordowych poziomów wzrosły ceny paszowych mieszanek przemysłowych. We wrześniu były one o 5% wyższe niż w czerwcu i o 13% wyższe niż przed rokiem.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2011	I-XII	822,1	759,9	692,4	758,1	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2012	I-VI	850,6	818,4	808,2	822,2	926,6	825,0	888,1	759,1	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII	759,1	799,9	686,1	749,4	872,3	789,2	824,0	781,7	453,52
2012	I	782,5	780,4	717,3	788,6	871,1	787,8	834,5	785,6	443,48
	II	794,5	811,7	728,3	805,8	885,6	813,9	846,6	793,2	423,88
	III	802,5	820,9	744,3	816,2	906,9	827,0	884,7	826,8	419,12
	IV	898,3	815,7	814,5	857,7	957,3	837,8	928,3	847,5	423,03
	V	933,4	828,1	855,4	838,1	971,7	848,5	916,2	861,4	434,46
	VI	906,9	850,5	829,4	835,8	966,8	834,8	918,0	857,8	X
	VII	908,3	779,8	806,1	842,7	947,3	797,7	882,0	826,5	X
	VIII	897,0	730,9	800,9	819,4	947,7	779,2	860,5	821,9	X
	IX	915,0	723,0	805,8	820,0	959,1	796,2	864,9	849,3	X
	X ^a	890,7	749,6	718,3	842,3	941,7	751,1	856,1	712,4	418,92

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2012	I-VI	1814,4	848,8	110,0	125,8	87,7	102,9	2174,0	1084,7	522,9
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	1000,7 ^b
2011/12		4993,4	2364,0	429,8	599,4	306,3	378,2	6470,1	3205,6	1555,5
	VII	177,0	69,4	15,2	132,9	56,0	14,8	342,0	145,9	32,6
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1
	XII	307,7	132,2	20,6	25,9	12,4	25,0	383,2	175,4	119,8
2012	I	281,9	124,0	16,4	21,1	11,3	18,6	342,4	158,9	73,6
	II	322,3	144,9	18,7	22,1	13,0	19,3	385,2	181,0	95,6
	III	354,3	167,9	21,4	22,5	13,5	18,3	420,8	205,9	108,6
	IV	276,8	129,8	16,0	15,3	11,6	13,9	324,7	164,2	81,0
	V	322,4	158,3	21,1	25,6	21,7	18,7	392,2	211,4	86,2
	VI	256,8	124,0	16,5	19,2	16,6	14,1	308,7	163,3	78,0
	VII	282,6	116,7	87,0	164,5	79,5	34,6	570,4	251,3	66,7
	VIII	1104,6	401,0	279,6	329,5	187,7	188,5	1936,4	919,5	71,7
	IX	539,5	208,5	94,8	106,4	64,1	67,8	821,8	403,7	132,1

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010 ^b	I-XII	2759,5	2230,2	200,9	1674,9	177,2	7905,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
2011	IV	148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0
	V	150,3	109,5	12,17	80,3	12,02	590,7
	VI	136,3	100,7	11,31	82,1	11,92	560,0
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	172,2	130,7	12,37	82,6	12,32	551,9
	XII	146,0	121,2	10,81	85,2	12,53	551,5
2012	I	147,2	109,5	12,33	78,8	12,68	545,6
	II	158,6	127,7	12,02	80,0	12,25	523,8
	III	168,5	136,2	12,03	84,1	12,72	584,8
	IV	142,1	116,0	12,73	80,8	9,67	615,3
	V	142,1	119,2	12,17	84,3	11,32	613,5
	VI	138,4	114,6	11,34	84,9	11,26	581,2
	VII	144,7	118,0	11,64	85,2	11,98	564,5
	VIII	.	130	11,6	.	12,0	.
	IX	.	129	10,1	.	11,9	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2011	I-XII	795,1	101,8	132,8	373,3	1530,6	835,1	47,1	230,5	476,8	1609,3
2011	I-VI	198,8	22,5	14,8	35,5	311,2	361,9	14,5	144,1	321,3	854,6
2012	I-VI	104,3	14,4	8,9	169,6	315,1	528,3	56,1	140,8	327,9	1063,7
2010/11		845,0	208,6	172,9	118,0	1523,3	654,2	19,4	217,8	481,6	1413,0
2011/12		700,5	93,7	126,9	507,4	1534,5	1001,4	88,7	227,1	483,5	1818,5
	VII	5,96	3,25	20,24	12,13	43,2	138,31	0,81	30,88	25,04	195,6
	VIII	76,32	18,09	23,96	3,57	134,1	98,68	4,24	18,04	24,80	148,3
	IX	197,22	29,56	23,39	8,98	289,8	69,06	9,21	13,16	25,64	118,0
	X	97,96	12,64	24,05	85,52	234,2	48,04	6,60	7,04	22,48	85,1
	XI	143,52	8,56	9,00	142,54	317,3	58,74	4,34	7,98	43,15	115,1
	XII	75,27	7,19	17,37	85,08	200,7	60,36	7,43	9,23	14,47	92,5
2012	I	29,95	2,26	2,06	57,56	95,5	67,08	7,28	15,39	21,61	112,4
	II	24,61	1,35	1,77	32,97	67,9	68,03	8,96	22,54	36,56	136,8
	III	27,59	2,39	2,01	42,92	78,3	59,60	10,53	33,66	40,85	146,9
	IV	16,29	1,27	1,29	26,63	47,3	113,45	7,19	24,73	60,29	207,3
	V	2,09	3,72	1,42	5,69	14,2	163,56	13,35	24,04	95,53	300,0
	VI	4,32	5,71	1,04	5,70	17,6	64,72	9,65	23,49	75,21	174,6
	VII	128,82	9,54	24,43	21,24	188,6	39,09	4,46	22,92	31,58	98,8
	VIII	129,18	44,66	59,15	52,80	308,6	32,64	0,66	3,91	21,09	59,7

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2011	I-XII	78,1	11,6	24,0	6,2	57,1	45,2	17,2	29,0	42,5	207,5
2011	I-VI	36,8	7,0	13,5	3,3	30,3	22,4	9,4	14,7	22,8	105,9
2012	I-VI	32,9	4,1	13,0	1,5	24,7	27,9	7,4	15,5	14,8	108,0
2010/11		74,0	12,5	21,5	7,6	51,7	49,6	17,3	28,7	44,8	210,5
2011/12		74,2	8,7	23,4	4,4	51,5	50,7	15,2	29,8	34,4	209,6
	VII	6,33	0,80	1,41	0,46	4,26	3,61	1,49	1,87	4,51	17,83
	VIII	7,03	0,63	1,88	0,18	4,88	4,25	1,46	2,01	4,11	16,19
	IX	7,17	0,56	1,65	0,29	4,70	4,15	1,67	2,32	3,68	18,96
	X	5,69	0,90	1,71	0,39	5,14	3,83	1,08	2,45	2,80	18,34
	XI	7,85	0,69	1,93	0,87	6,12	3,98	1,14	2,65	1,92	16,80
	XII	7,21	1,02	1,84	0,73	1,74	2,95	0,97	3,02	2,64	13,49
2012	I	6,18	1,03	2,52	0,21	2,37	3,44	1,18	2,11	1,89	15,04
	II	6,91	0,90	2,11	0,23	2,86	4,02	1,01	1,97	2,04	10,39
	III	6,07	0,89	2,80	0,30	3,51	5,01	1,23	3,08	3,04	18,36
	IV	4,51	0,82	2,43	0,25	5,66	5,10	1,19	2,60	2,71	19,35
	V	4,46	0,81	1,99	0,34	4,19	5,15	1,25	3,14	3,09	23,48
	VI	4,67	0,98	2,30	0,19	6,09	5,78	1,19	2,25	1,99	26,43
	VII	4,79	1,07	2,13	0,28	6,01	5,01	1,39	2,16	2,40	24,77
	VIII	7,60	1,05	2,49	0,72	4,81	4,67	1,08	2,19	2,04	18,65

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2011	I-VI	13,3	48,1	128,4	66,1	87,8	29,8	13,0	50,9	188,9	66,4
2012	I-VI	14,1	42,1	134,7	63,3	92,8	32,5	9,9	53,5	195,6	68,7
2010/11		25,6	90,1	253,8	138,7	174,2	63,2	23,4	105,1	360,8	133,4
2011/12		28,7	84,9	268,4	130,7	181,2	66,4	21,0	108,7	384,4	141,7
	VII	1,88	7,60	21,52	10,66	12,33	5,15	2,01	7,92	30,74	11,32
	VIII	2,13	7,40	22,56	10,18	13,75	5,01	1,77	8,15	34,95	13,41
	IX	2,38	6,63	22,21	10,92	14,42	5,04	1,70	8,43	36,53	13,47
	X	2,55	7,43	21,64	12,18	17,33	6,51	1,66	8,74	29,62	11,22
	XI	2,73	6,92	23,27	12,13	14,81	6,16	1,83	10,01	31,41	12,74
	XII	2,88	6,79	24,73	11,26	15,71	5,97	2,12	10,20	25,52	10,83
2012	I	2,87	6,92	20,12	9,16	16,01	5,88	1,52	9,16	31,30	13,03
	II	2,63	7,11	20,92	10,25	15,48	5,84	1,74	8,01	32,05	12,41
	III	2,60	8,52	22,84	11,15	16,53	5,20	2,25	9,10	33,08	12,77
	IV	2,42	6,23	24,68	10,69	14,66	5,82	1,55	8,88	33,29	11,54
	V	2,00	6,93	22,93	11,98	15,48	4,47	1,54	9,76	36,02	11,39
	VI	2,17	6,69	26,34	10,85	15,14	5,15	1,72	10,25	34,55	10,25
	VII	2,11	6,17	23,64	11,06	15,51	6,01	1,50	9,25	31,69	11,84
	VIII	2,08	6,14	22,73	10,80	16,26	3,99	1,55	11,09	31,15	11,24

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy		
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2012	I-VI	1,26	2,35	1,87	4,34	3,71	4,52	4,83	5,76
2011	IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57
	V	1,46	2,30	1,82	4,08	3,60	4,46	4,82	5,60
	VI	1,44	2,33	1,81	4,12	3,60	4,46	4,81	5,64
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71
	XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72
	XII	1,27	2,32	1,72	4,26	3,62	4,50	4,85	5,70
2012	I	1,23	2,32	1,84	4,30	3,67	4,50	4,83	5,70
	II	1,20	2,35	1,83	4,32	3,66	4,50	4,81	5,75
	III	1,21	2,35	1,83	4,32	3,69	4,50	4,81	5,77
	IV	1,28	2,34	1,86	4,36	3,70	4,52	4,83	5,78
	V	1,33	2,36	1,92	4,36	3,75	4,52	4,85	5,76
	VI	1,32	2,37	1,93	4,32	3,76	4,52	4,87	5,79
	VII	1,33	2,38	1,89	4,32	3,77	4,52	4,88	5,80
	VIII	1,37	2,39	1,86	4,32	3,78	4,52	4,88	5,80
	IX	1,38	2,39	1,90	4,36	3,79	4,50	4,91	5,82

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
		2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6
2011	I-XII	1522,7	1597,3	2203,0	1336,6	1799,3	1579,1	2275,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2012	I-VI	1566,9	1646,1	2259,3	1369,3	1851,9	1606,6	2365,6
2011	IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2
	V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7
	VI	1515,8	1584,9	2170,6	1328,1	1791,4	1564,5	2272,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7
	XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2
	XII	1528,1	1594,4	2201,2	1329,0	1788,7	1573,0	2287,9
2012	I	1521,5	1594,0	2202,8	1330,1	1789,8	1572,9	2297,4
	II	1530,8	1610,2	2225,7	1337,0	1820,8	1580,2	2316,1
	III	1547,3	1632,5	2237,1	1343,2	1835,2	1585,0	2328,5
	IV	1560,5	1658,7	2262,7	1363,2	1856,2	1603,1	2377,1
	V	1607,3	1683,1	2296,1	1405,0	1894,4	1633,0	2414,2
	VI	1634,0	1716,3	2331,2	1437,4	1914,9	1665,6	2460,2
	VII	1646,7	1740,7	2354,5	1454,2	1943,4	1688,2	2510,5
	VIII	1662,5	1765,0	2384,3	1482,0	1980,2	1716,4	2583,2
	IX	1700,5	1813,3	2414,2	1513,0	2005,8	1741,4	2673,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417
XI	1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344
XII	1,684	2,051	2,899	0,846	2,435	4,191	2,426
2012 I	1,688	2,055	2,916	0,835	2,259	3,902	2,375
II	1,643	2,056	2,846	0,829	2,306	3,994	2,296
III	1,624	2,024	2,816	0,817	2,233	3,871	2,240
IV	1,627	1,939	2,837	0,765	2,225	3,881	2,203
V	1,656	1,950	2,845	0,725	2,220	3,815	2,175
VI	1,722	1,981	2,947	0,697	2,284	3,910	2,277
VII	1,823	2,052	3,147	0,687	2,207	3,810	2,321
VIII	1,902	2,089	3,315	0,679	2,203	3,839	2,252
IX	1,900	2,091	3,358	0,677	2,211	3,906	2,219

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

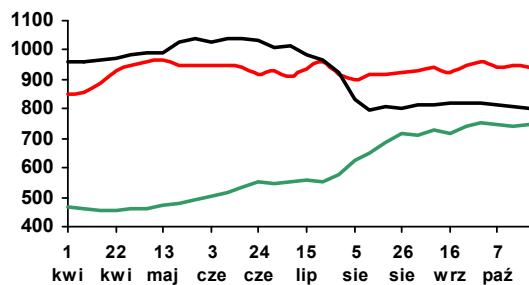
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145
XII	180	176	161	183	178	150	148	147	145
2012 I	190	176	167	200	182	156	151	160	162
II	203	181	188	202	195	165	158	167	173
III	204	184	188	204	203	170	176	168	180
IV	219	187	186	208	219	178	179	174	191
V	218	205	193	207	208	165	191	171	208
VI	215	199	195	197	204	169	174	179	190
VII	252	220	226	239	220	201	186	213	207
VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
IX	255	238	234	234	228	211	174	224	228
X	256	237	237	231	225	206	218	227	217

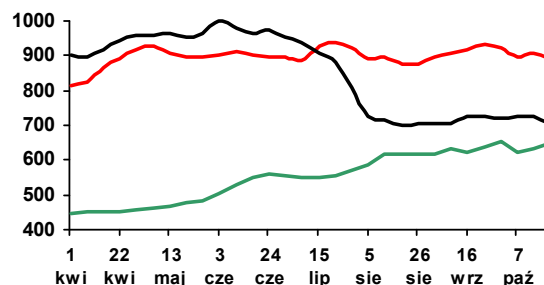
Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

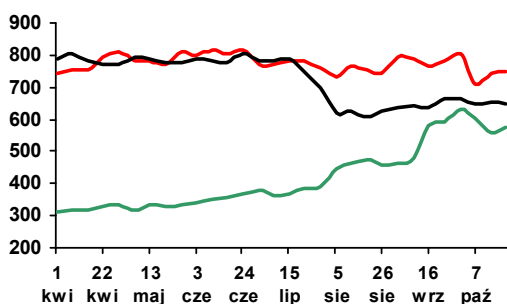
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

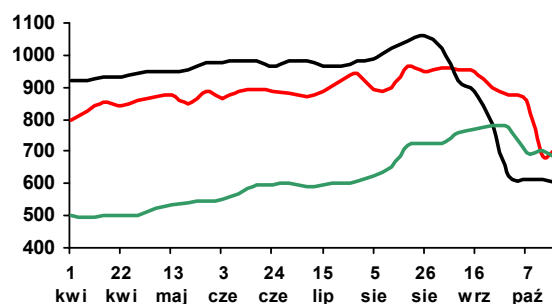
Rys. 2. Pszenica paszowa

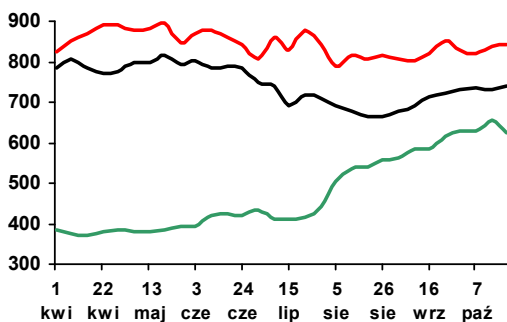
Rys. 3. Żyto paszowe

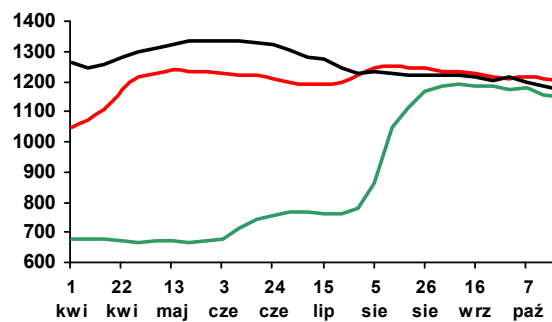
Rys. 4. Kukurydza paszowa

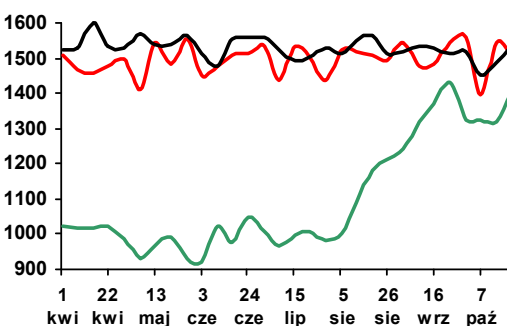
Rys. 5. Jęczmień paszowy

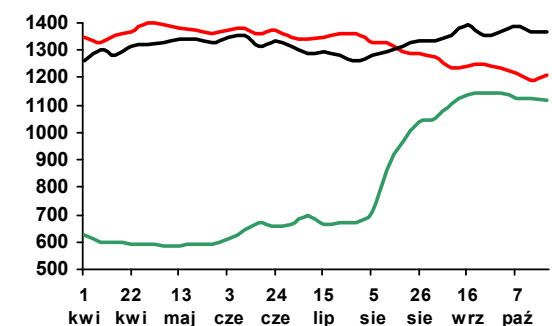
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2012 — 2011 — 2010 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2010-12; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Zbiory buraków cukrowych zbliżają się do końca. Kampania cukrownicza przebiega w dobrych warunkach pogodowych. Opady śniegu i przymrozki w ostatnim tygodniu października spowodowały niewielkie opóźnienie zbiorów, ale nie miały większego wpływu na wielkość i jakość plonów. Przewiduje się, że średni plon korzeni wyniesie ok. 62 ton/ha i będzie ok. 2% wyższy niż przed rokiem. Zbiory mogą wynieść ok. 11,7 mln ton, a polaryzacja jest szacowana na ok. 17,5%. Duża podaż

dobrej jakości surowca umożliwi produkcję cukru na poziomie ok. 1850 tys. ton. Produkcja będzie znacznie większa od kwoty produkcyjnej (1405,6 tys. ton). Podobnie jak przed rokiem wystąpi problem z zagospodarowaniem cukru pozakwotowego, który będzie eksportowany przede wszystkim poza obszar UE. Komisja Europejska może zezwolić także na sprzedaż części nadwyżek na rynek UE. Działania te nie rozwiążą jednak problemu nadwyżek podaży, a koncerny cukrownicze prawdopodobnie zdecydują się zaliczyć część cukru pozakwotowego na poczet produkcji w kampanii 2013/2014. W rezultacie kontraktacja surowca na przyszły sezon może być mniejsza, spadnie więc powierzchnia uprawy.

Cena minimalna skupu buraków cukrowych wynosi 26,29 EUR/tonę. Kurs euro stosowany do przeliczania ceny minimalnej i płatności cukrowych w bieżącym sezonie wynosi odpowiednio 4,1345 zł i 4,1038 zł. Aprecjacja złota spowodowała, że cena minimalna wynosi 108,70 zł/tonę i jest o 5% niższa niż przed rokiem. Wartość płatności cukrowej wyniesie ok. 52,50 zł/tonę i będzie o 6,3% niższa niż w 2011 r. Spadek ceny minimalnej, nie oznacza jednak, że spadną średnie ceny skupu. Wysokie ceny cukru na światowym i krajowym rynku oraz wysoka jakość surowca pozytywnie wpływają na ceny płacone rolnikom. Istotnym stymulatorem cen są regionalne porozumienia branżowe zawarte między koncernami cukrowniczymi i plantatorami oraz rozporządzenie MRiRW¹ dotyczą-

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie warunków zakupu i dostawy buraków cukrowych przeznaczonych do produkcji cukru w ramach kwoty produkcyjnej cukru. Dz. U. z dn. 15 marca 2011 r., nr 57, poz. 292.

ce warunków skupu. Wyjściowe ceny skupu w poszczególnych koncernach cukrowniczych wahają się od 137-162 zł/tonę. W niektórych koncernach w zależności od zawartych porozumień plantatorzy mogą uzyskać dopłaty, jeżeli ceny zbytu przekroczą poziom 444,4-454,4 EUR/tonę. Wówczas uzyskaną nadwyżką niektóre koncerny cukrownicze będą dzieliły się z plantatorami w proporcji 50/50%. W konsekwencji może poprawić się dochodowość uprawy buraków w 2012 r., gdyż średnie ceny skupu w 2011 r. wyniosły 144 zł/tonę.

Ceny cukru na rynku krajowym utrzymują się na wysokim poziomie, mimo dużej podaży. We wrześniu br. ceny zbytu cukru w workach 50 kg wynosiły 3,27 zł/kg, a cukru paczkowanego 3,49 zł/kg. Ceny uzyskiwane przez cukrownie są znacznie wyższe od ceny referencyjnej (404,4 EUR/tonę) przeliczonej na walutę krajową (1,67 zł/kg). Ceny detaliczne od początku roku utrzymują się na poziomie 3,95-3,98 zł/kg. We wrześniu br. średnia cena detaliczna wzrosła o 0,5% do 3,98 zł/kg.

W okresie pierwszych ośmiu miesięcy br. eksport cukru wyniósł 392 tys. ton, z tego 214 tys. ton sprzedano na ryku unijnym. Cukier pozakwotowy eksportowano za pośrednictwem firm zarejestrowanych w UE (tzw. zasada ekwiwalencji), w tym do Niemiec (63 tys. ton). Duży był eksport na Bliski Wschód: Syria (52 tys. ton) i Izrael (37 tys. ton) oraz do krajów WNP (65 tys. ton). Ceny w eksporcie wahały się od 800 EUR/tonę w sprzedaży do UE oraz 495 EUR/tonę na rynkach państw trzecich. Import cukru wyniósł ok. 224 tys. ton, z tego w lipcu i sierpniu sprowadzono 120 tys. ton. W imporcie przeważa cukier trzcinowy do rafinacji z krajów AKP: Kuba (72 tys. ton), Zambia (28 tys. ton), Jamajka (22 tys. ton) oraz Malawi (15 tys. ton) Cukier importowano także z państw UE (27 tys. ton) Ceny w imporcie były wysokie: 850 EUR/tonę z krajów UE oraz 560 EUR/tonę z krajów trzecich.

W październiku br. ceny cukru na rynku światowym nieznacznie wzrosły. Ceny cukru białego wynoszą ok. 600 USD/tonę, a cukru surowego ok. 470 EUR/tonę. Obecny poziom cen prawdopodobnie utrzyma się przez dłuższy okres, gdyż notowania terminowe cen cukru białego na maj 2014 r. wynoszą ok. 570 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2010	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	588,16	570,42	640,43	662,80	659,73	764,85
	II	594,53	593,63	-	675,53	670,47	841,76
	III	616,42	615,10	-	666,18	721,08	605,23
	IV	674,44	673,59	-	666,87	666,77	709,06
	V	709,47	709,10	-	604,25	596,67	857,64
	VI	707,04	706,79	-	426,32	738,14	377,00
	VII	689,73	692,17	672,20	577,95	863,04	426,79
	VIII	719,60	737,02	606,13	539,12	779,13	497,82
	IX	735,70	769,85	589,11	509,57	708,57	479,06
	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	642,12	775,24	492,89	860,90	871,14	823,83
	II	612,50	769,80	497,14	756,09	777,29	713,70
	III	704,23	800,05	488,41	640,40	811,77	613,28
	IV	726,18	836,13	482,28	654,71	876,85	615,00
	V	568,45	826,64	475,14	731,64	882,70	707,75
	VI	645,29	793,82	448,22	793,78	935,52	753,79
	VII	614,50	779,73	466,39	592,27	807,38	579,61
	VIII	643,76	821,51	496,03	407,53	818,43	379,05

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

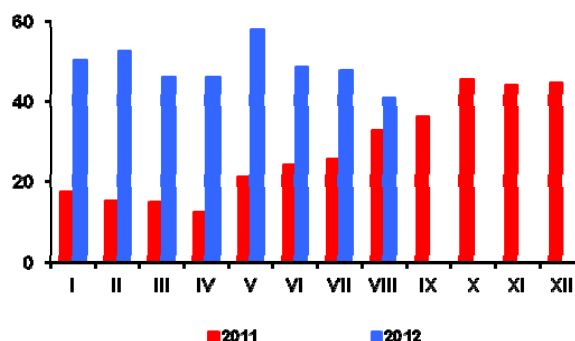
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowy		
2010	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98

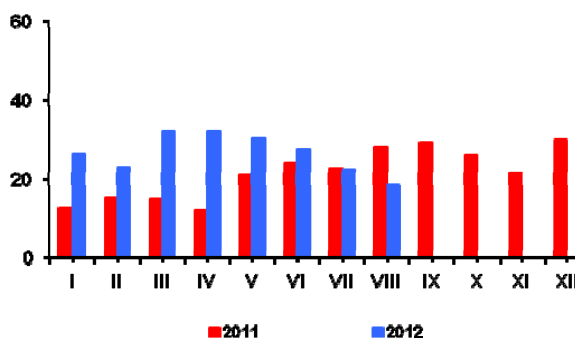
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

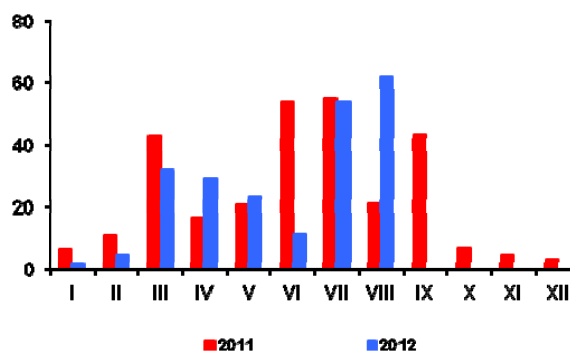
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

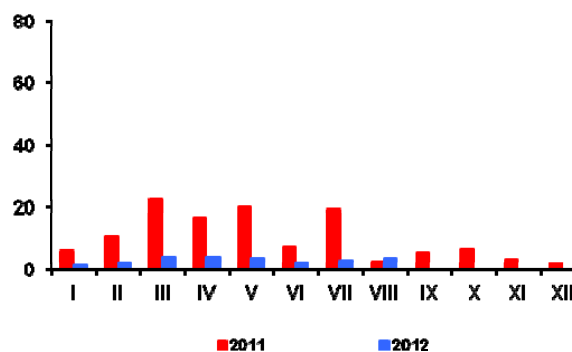
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

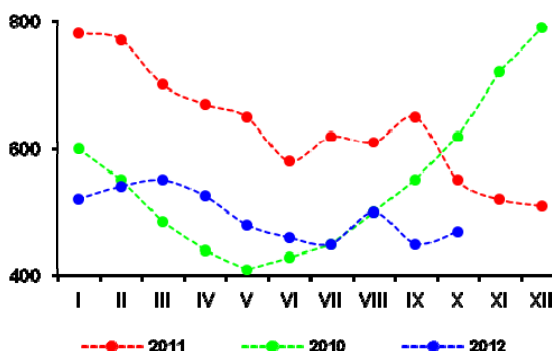
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

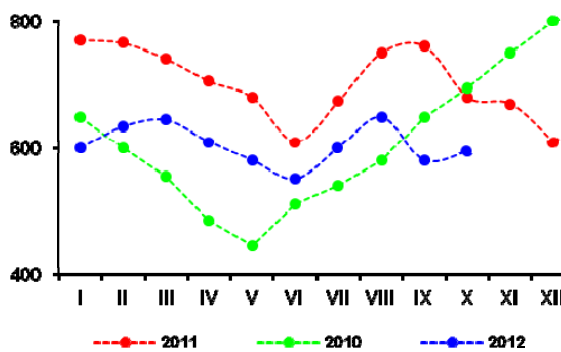
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

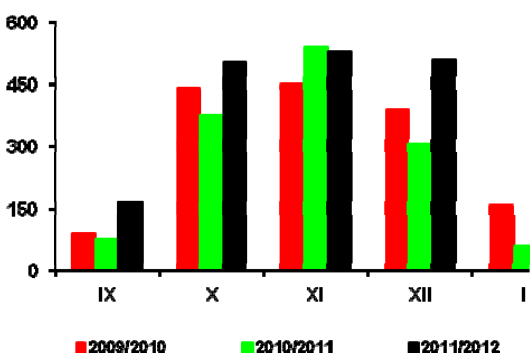
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Światowe zbiory nasion i owoców 10 głównych roślin oleistych w sezonie 2012/13 mogą wzrosnąć do ok. 460 mln (o ok. 5%). Spodziewany jest wzrost zbiorów wszystkich oleistych, z wyjątkiem nasion słonecznika i bawełny. Najbardziej wrośnie produkcja soi (o ok. 10%), najważniejszej rośliny oleistej na świecie. Oczekuje się, iż spadek zbiorów soi, który nastąpił na półkuli północnej, w tym największy w USA, z powodu klęskowej suszy w głównych rejonach uprawy, z nadwyżką zostanie zrekomensowany przez duży wzrost zbiorów soi w drugiej połowie sezonu w krajach Ameryki Południowej: w Brazylii, Argentynie i Paragwaju.

Mimo wzrostu zbiorów światowe zasoby nasion oleistych nie zwiększą się, z uwagi na niski stan ich zapasów na początku sezonu. Dlatego relacje popytu/podażowe na światowym rynku oleistych w sezonie 2012/13 pozostaną napięte, a ceny nasion oleistych i produktów ich przerobu będą wysokie. Według oceny Oil World z końca września, przeciętna cena rzepaku w sezonie 2012/13 w portach europejskich może wynieść 656 USD/tonę (cif Hamburg) i być o 6% wyższa niż w sezonie poprzednim. Olej rzepakowy może kosztować 1306 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i być o 1% droższy niż w sezonie poprzednim, a cena śruty rzepakowej może wynieść 340 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i być o 28% wyższa.

Ceny rzepaku na rynku krajowym są wyższe niż przed rokiem. W III kwartale br., w którym wg danych GUS skupiono 1065,3 tys. ton rzepaku (ok. 57% zbiorów), przeciętna cena skupu wyniosła 1945 zł/tonę i była o 6,7% wyższa niż przed rokiem. Dynamika wzrostu cen skupu rzepaku po tegorocznych zbiorach była jednak niższa niż cen skupu zbóż. Nastąpiło pogorszenie relacji cen rzepak : pszenica. Mimo pogorszenia, relacja ta była nadal zadawalająca dla producentów rzepaku. W sierpniu, tj. w okresie podejmowania decyzji produkcyjnych o zasiewach rzepaku pod przyszłoroczne zbiory, kształtowała się na poziomie 2,17 : 1 wobec 2,46 : 1 przed rokiem i 1,96 : 1 przed dwoma latami.

Krajowy przerób rzepaku w pierwszych ośmiu miesiącach br. był mniejszy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Duże i średnie zakłady przemysłu

tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w tym czasie 316 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 9,8% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego była natomiast większa niż przed rokiem (wzrost o 14,2% do 334 tys. ton). Większa była też produkcja margaryn (wzrost o 4,8% do 257 tys. ton).

Eksport i import surowców oraz produktów oleistych w pierwszych ośmiu miesiącach br. był większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Mniejszy był tylko wywóz olejów roślinnych. Od stycznia do sierpnia 2012 r. wywieziono: 110 tys. ton rzepaku (o 18% więcej niż w tym samym okresie 2011 r.), 52 tys. ton oleju rzepakowego (o 46% mniej), 326 tys. ton śruty rzepakowej (o 16% więcej) i 86 tys. ton margaryn (o 7% więcej). Przywieziono: 2288 tys. ton śrut oleistych (o 22% więcej niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2011 r.), 347 tys. ton olejów roślinnych (o 9% więcej), 421 tys. ton nasion oleistych (o 55% więcej), w tym 329 tys. ton rzepaku (o 84% więcej) oraz 74 tys. ton margaryn (o 71% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych od początku roku systematycznie rosną, ale wolniej niż w roku poprzednim. Szybciej drożeją margaryny niż oleje roślinne. We wrześniu za margaryny płacono o 2,1% więcej niż w grudniu, a za oleje roślinne o 1,8 % więcej. W tym czasie ceny masła zmalały o 9,3%, a ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcu) wzrosły o 7,0%.

Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych dziewięciu miesiącach br. był o 4,9% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tłuszcze roślinne podrożały więcej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,4%), w tym więcej niż tłuszcze zwierzęce (4,7%).

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2011 I-XII	695 565	515 142	182 015	1028692	27,0	26,2	67,6
2011 VIII	55 018	39 125	16 599	77 544	2,03	30,2	71,0
IX	47 016	56 245	18 474	84 787	2,22	39,3	55,5
X	46 522	50 241	22 530	74 233	1,95	48,4	62,7
XI	51 199	47 393	16 012	82 580	2,17	31,3	62,0
XII	57 387	44 191	21 057	80 521	2,11	36,7	71,3
2012 I	50 717	46 668	13 986	83 399	2,19	27,6	60,8
II	47 406	36 663	10 125	73 944	1,94	21,4	64,1
III	57 936	55 273	10 446	102 763	2,69	18,0	56,4
IV	33 882	48 091	4 755	77 218	2,03	14,0	43,9
V	34 494	38 044	5 145	67 393	1,77	14,9	51,2
VI	25 062	39 101	6 506	57 657	1,51	26,0	43,5
VII	15 585	35 198	6 095	44 688	1,17	39,1	34,9
VIII	50 762	47 728	7 838	90 652	2,38	15,4	56,0
Zmiany w %							
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	225,7	35,6	28,6	102,9	225,7	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	-7,7	22,0	-52,8	16,9	-7,7	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>XII 2011</u>	-11,5	8,0	-62,8	12,6	-11,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2011 I-XII	695 565	85 490	164 628	616 427	16,15	23,7	112,8
2011 VIII	55 018	8551	15990	47579	1,25	29,1	115,6
IX	47 016	12760	17140	42636	1,12	36,5	110,3
X	46 522	10702	19207	38017	1,00	41,3	122,4
XI	51 199	7999	14430	44768	1,17	28,2	114,4
XII	57 387	6233	16088	47532	1,25	28,0	120,7
2012 I	50 717	6234	11429	45522	1,19	22,5	111,4
II	47 406	6335	8947	44794	1,17	18,9	105,8
III	57 936	8488	7065	59359	1,56	12,2	97,6
IV	33 882	10897	3281	41498	1,09	9,7	81,6
V	34 494	8539	4469	38564	1,01	13,0	89,4
VI	25 062	8250	5741	27571	0,72	22,9	90,9
VII	15 585	6982	4692	17875	0,47	30,1	87,2
VIII	50 762	8913	6829	52846	1,39	13,5	96,1
Zmiany w %							
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	225,7	27,7	45,5	195,6	225,7	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	-7,7	4,2	-57,3	11,1	-7,7	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>XII 2011</u>	-11,5	43,0	-57,6	11,2	-11,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrutu ogółem	Eksport śrutu ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2011 I-XII	1 043 348	2 950 882	505 004	3 489 226	48,4	29,9
2011 VIII	82 527	241 798	53 258	271 067	64,5	30,4
IX	70 524	146 935	48 750	168 709	69,1	41,8
X	69 783	298 204	42 049	325 938	60,3	21,4
XI	76 799	296 241	46 829	326 211	61,0	23,5
XII	86 081	333 807	49 605	370 283	57,6	23,2
2012 I	76 076	246 516	57 000	265 592	74,9	28,6
II	71 109	253 896	46 410	278 595	65,3	25,5
III	86 904	326 993	65 259	348 638	75,1	24,9
IV	50 823	237 476	45 610	242 689	89,7	20,9
V	51 741	339 602	32 814	358 529	63,4	14,4
VI	37 593	355 111	19 587	373 117	52,1	10,1
VII	23 378	282 013	46 510	258 881	199,0	9,0
VIII	76 143	246 241	75 159	247 225	98,7	30,8
Zmiany w %						
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	225,7	-12,7	61,6	-4,5	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	-7,7	1,8	41,1	-8,8	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>XII 2011</u>	-11,5	-26,2	51,5	-33,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2010 I-XII	1 226 270	13 697	627 199	612 768	51,1	200,1
2011 I-XII	1 043 348	15 309	440 599	618 058	42,2	168,8
2011 VIII	82 527	2 044	46 078	38 493	55,8	214,4
IX	70 524	1 857	41 527	30 854	58,9	228,6
X	69 783	1 753	35 419	36 117	50,8	193,2
XI	76 799	625	40 012	37 412	52,1	205,3
XII	86 081	525	43 378	43 228	50,4	199,1
2012 I	76 076	1 198	51 346	25 928	67,5	293,4
II	71 109	1 168	41 952	30 325	59,0	234,5
III	86 904	718	58 685	28 937	67,5	300,3
IV	50 823	2 072	40 093	12 802	78,9	397,0
V	51 741	2 446	27 248	26 939	52,7	192,1
VI	37 593	2 295	13 552	26 336	36,0	142,7
VII	23 378	1 205	31 819	-7 237	136,1	-323,0
VIII	76 143	1 645	60 827	16 961	79,9	448,9
Zmiany w %						
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	225,7	36,5	91,2	-334,4	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	-7,7	-19,5	32,0	-55,9	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>XII 2011</u>	-11,5	213,3	40,2	-60,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,10	32,3	114,4
VIII	38 022	8 133	12 298	33 857	0,89	32,3	112,3
IX	33 927	7 641	11 959	29 609	0,78	35,2	114,6
X	35 159	8 030	12 856	30 333	0,80	36,6	115,9
XI	37 530	11 479	12 426	36 583	0,96	33,1	102,6
XII	27 944	7 798	10 676	25 066	0,66	38,2	111,5
2012 I	30 760	10 220	10 484	30 496	0,80	34,1	100,9
II	31 799	10 763	10 638	31 924	0,84	33,5	99,6
III	36 109	9 089	13 221	31 977	0,84	36,6	112,9
IV	28 390	7 900	10 511	25 779	0,68	37,0	110,1
V	29 875	8 991	10 335	28 531	0,75	34,6	104,7
VI	34 105	9 702	11 084	32 723	0,86	32,5	104,2
VII	30 770	8 737	8 764	30 743	0,81	28,5	100,1
VIII	35 402	8 815	11 083	33 134	0,87	31,3	106,8
Zmiany w %							
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	15,1	0,9	26,5	7,8	15,1	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	-6,9	8,4	-9,9	-2,1	-6,9	x	x
<u>VIII 2012</u> <u>XII 2011</u>	26,7	13,0	3,8	32,2	26,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2011 IX	1881,1	767,7	2,45
X	1970,0	753,5	2,61
XI	1954,0	747,5	2,61
XII	1922,0	759,1	2,53
2012 I	2007,0	782,5	2,56
II	1962,0	794,5	2,47
III	1985,0	802,5	2,47
IV	2060,0	898,3	2,29
V	2077,0	933,4	2,23
VI	2012,0	906,9	2,22
VII	1946,8	908,3	2,14
VIII	1944,2	897,0	2,17
IX	1990,2	915,0	
Zmiany w %			
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2011</u>	2,4	2,0	x
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	5,8	19,2	x
<u>IX 2012</u> <u>XII 2011</u>	3,5	20,5	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

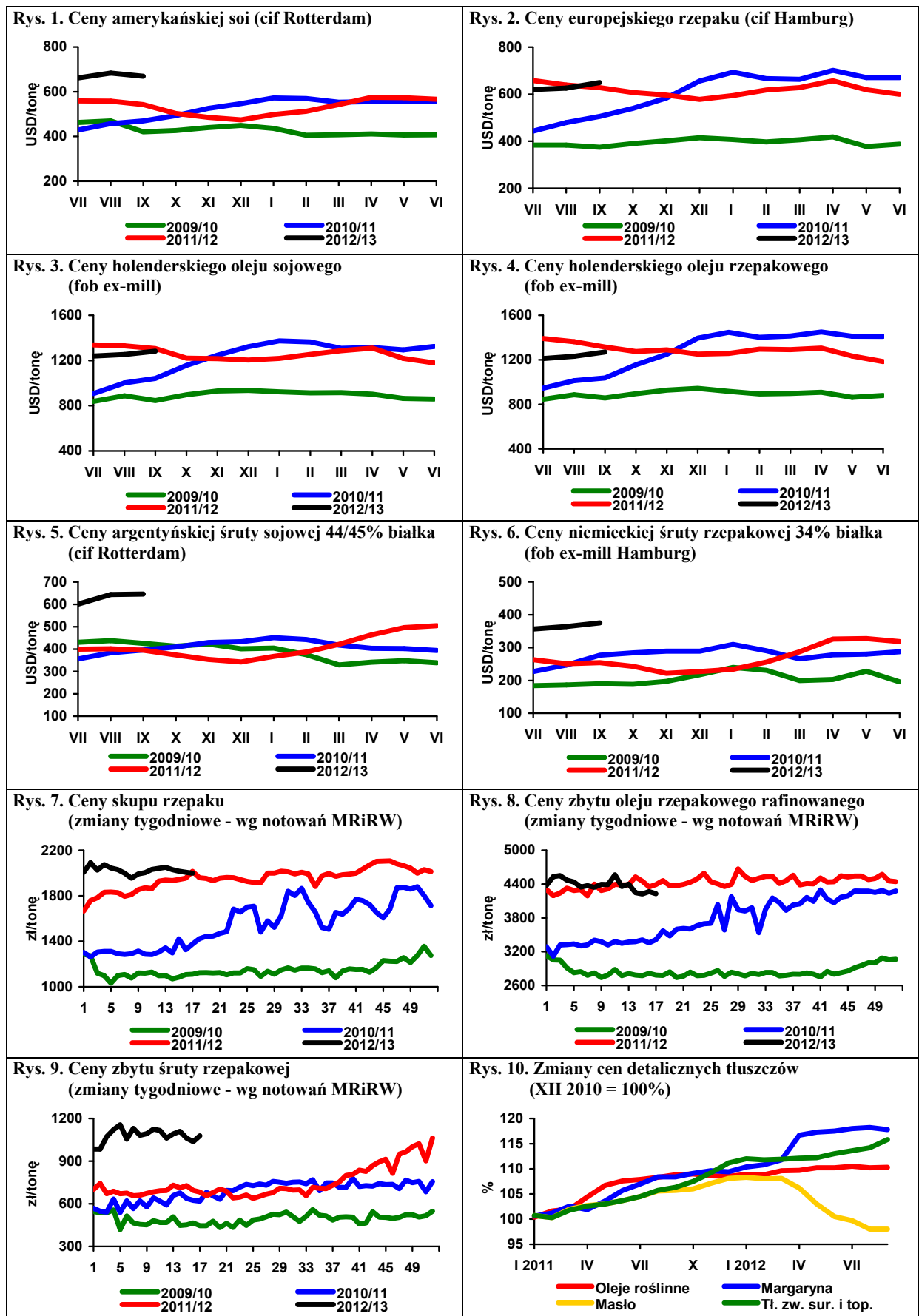
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2011 IX	5,44	7,09	17,27	5,65	6,94	13,80	22,60	6,16
X	5,40	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XI	5,4	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XII	5,58	7,15	17,82	6,39	6,88	14,05	23,15	7,64
2012 I	5,57	7,41	17,65	6,34	6,89	14,13	23,20	7,84
II	5,57	7,35	17,19	6,44	6,87	14,20	23,20	7,92
III	5,54	7,31	16,73	6,46	6,92	14,18	22,70	7,96
IV	5,52	7,27	16,03	6,43	6,92	14,15	22,00	7,92
V	5,47	7,25	15,11	6,44	6,94	14,13	21,55	7,92
VI	5,54	7,23	15,04	6,49	7,01	14,13	20,90	7,92
VII	5,50	7,28	15,05	6,50	7,04	14,08	20,75	7,88
VIII	5,48	7,21	15,08	6,52	7,04	14,15	20,35	7,92
IX	5,46	7,20	15,39	6,56	7,04	14,13	20,40	7,96
Zmiany w %								
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2011</u>	-0,4	-0,1	2,1	0,6	0,0	-0,2	0,2	0,5
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	0,4	1,6	-10,9	16,1	1,4	2,4	-9,7	29,2
<u>IX 2012</u> <u>XII 2011</u>	-2,2	0,7	-13,6	2,7	2,3	0,5	-11,9	4,2

^a do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiW.

Na zachodnioeuropejskich rynkach utrzymuje się silny wzrost cen ziemniaków. Areał ich uprawy w UE-5 (Belgia, Francja, Holandia, Niemcy i Wlk. Brytania) obniżył się o ponad 5%. Plony, z wyjątkiem Francji, są również znacząco niższe niż przed rokiem. Szczególnie duży wzrost cen dotyczy ziemniaków do przetwórstwa na frytki i chipsy, gdyż występująca w czasie wegetacji susza negatywnie wpłynęła na zbiory bulw dużych, najbardziej przydatnych dla przetwórstwa na cele spożywcze. Sytuację pogarsza utrzymująca się deszczowa pogoda, która utrudnia, a w niektórych rejonach wręcz uniemożliwia dokończenie zbiorów. Według ocen World Potato Markets w końcu października zbiory ziemniaków w Wlk. Brytanii były zaawansowane zaledwie w 70%, podczas gdy w latach poprzednich w tym okresie było to ok. 95%. W północnych regionach Belgii i Francji zbiory ziemniaków również nie zostały zakończone. W Holandii stan ich zaawansowania w końcu października oceniany był na ok. 90%. Jeżeli warunki pogodowe nie ulegną zdecydowanej poprawie, to części ziemniaków uprawianych na glebach ciężkich prawdopodobnie nie uda się zebrać.

W tej sytuacji nie wszyscy plantatorzy będą w stanie wywiązać się z zawartych kontraktów i przetwórcy będą zmuszeni do zakupu bardzo drogiego ziemniaków na wolnym rynku. Obawy te wywierają silny wpływ na rynek transakcji terminowych. W końcu października ceny w kontraktach terminowych tylko w ciągu tygodnia wzrosły o ok. 10%, do nienotowanego dotychczas poziomu 315 EUR/t. Również w bieżących transakcjach gotówkowych ceny ziemniaków są bardzo wysokie i znacząco przekraczają 200 EUR/t, a farmerzy nie spieszą się z ich sprzedażą. Nieco lepsza jest sytuacja podaży w Niemczech, ale i w tym kraju, pod wpływem rosnącego zapotrzebowania przetwórców z Belgii, Francji i Holandii, ceny ziemniaków wysokiej jakości do przetwórstwa zbliżają się do 200 EUR/tonę. Ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji również systematycznie rosną a ich poziom (150-160 EUR/t) jest blisko 2-krotnie wyższy niż przed rokiem.

Ceny ziemniaków w Polsce wciąż są bardzo niskie, zwłaszcza w porównaniu z ich poziomem w Europie Zachodniej, chociaż w skupie i na rynkach hurtowych

już drugi miesiąc z kolei ma miejsce ich wzrost. We wrześniu średni poziom cen skupu ziemniaków wyniósł 26,9 zł/dt i był o 6,6% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych we wrześniu wyniósł 36 zł/dt, a w październiku wzrósł do 38 zł/dt i był o prawie 9% wyższy w porównaniu z październikiem roku ubiegłego. Wzrost tych cen mógłby być większy, gdyby w sytuacji niedoborów na rynkach zachodnioeuropejskich, można byłoby zwiększyć ich

eksport, a który z powodu problemów fitosanitarnych jest bardzo niewielki. Ziemniaki sprzedawane z Polski do innych państw Unii Europejskiej muszą być zaopatrzone w zaświadczenie Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa stwierdzające, że w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych nie wykryto występowania w nich bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* powodujących bakteriozę pierścieniową ziemniaka¹. Wprawdzie stopień porażenia bakterią ziemniaków w Polsce systematycznie się zmniejsza (w ciągu ostatnich siedmiu lat nastąpił spadek z ok. 25% w 2004 r. do ok. 12% w 2011 r.), ale wciąż jest wielokrotnie wyższy niż w innych krajach UE.

W pierwszych miesiącach bieżącego sezonu zarówno eksport, jak i import ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji był niewielki. Zwraca natomiast uwagę rosnący eksport i malejący import przetworów spożywczych z ziemniaków, w tym głównie frytek i chipsów. Zwiększyła się również sprzedaż na rynki zagraniczne produktów skrobiowych, w tym zwłaszcza skrobi ziemniaczanej, a ich przywóz był równie wysoki jak w roku poprzednim.

¹ Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ziemniaki mogą być przemieszczane do innych państw członkowskich, jeśli miejsce ich produkcji zostało przebadane przez wojewódzkiego inspektora i uznane za wolne od tej bakterii.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	117	910	3 071
IX	149 000	289 100	282 800	12 923	35 524	
X	297 900	302 700		32 774	42 123	
XI	166 200	183 100		15 603	28 881	
XII	70 400	69 200		16	5 506	
RAZEM	609 100 ^b	959 400 ^b	545 100	61 433	112 944	3 071

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2011 I	88	24	23 340	2 097	557	4 284	690	8 393	1 572	742
II	219	-	15 975	1 982	328	3 744	849	9 119	1 981	782
III	261	624	13 693	1 687	550	4 435	1 034	10 579	1 945	739
IV	115	815	3 880	1 666	1 651	3 836	778	10 867	1 783	740
V	271	240	2 056	1 124	1 480	3 971	665	10 319	1 711	564
VI	1 087	-	2 020	2 084	1 169	4 280	681	11 339	2 269	600
2011 VII	582	-	4 210	2 222	1 660	3 990	920	10 844	1 923	318
VIII	47	-	184	1 018	13	5 131	1 004	13 014	1 874	338
IX	41	-	597	3 125	1 705	3 201	1 166	11 815	1 595	1 034
X	62	-	1 269	6 270	1 466	3 048	809	10 035	1 531	1 392
XI	63	-	1 135	6 227	2 006	3 980	1 001	11 668	1 805	1 355
XII	78	-	1 067	5 044	1 740	2 329	777	13 817	2 344	693
2012 I	13	385	580	4 498	1 841	3 340	846	10 631	2 278	986
II	13	371	731	5 017	1 060	3 168	910	9 876	3 503	2 010
III	172	684	5 567	5 044	1 220	4 151	1 317	11 623	2 760	1 148
IV	50	1 015	3 285	3 807	1 332	3 413	1 303	10 724	3 097	964
V	137	1	656	4 238	1 028	3 372	1 307	13 280	2 251	737
VI	381	1	1 285	3 983	14	3 631	1 251	13 379	2 495	1 529
VII	135	1	1 126	3 234	28	3 594	1 473	14 551	2 841	1 082
VIII	171	-	2 243	7 283	4	3 885	1 314	16 863	2 719	883

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2011 I	919	534	15 492	571	4 988	12 687	5 519	3 205	605	219
II	789	1 233	14 050	1 323	7 427	12 218	5 399	3 535	807	337
III	4 797	6 935	25 887	1 354	9 163	25 078	7 058	5 060	1 102	340
IV	7 131	7 495	27 408	1 423	8 682	20 702	6 173	4 627	879	440
V	24 675	3 101	42 759	913	8 273	27 833	6 173	6 705	726	239
VI	10 625	271	24 818	640	9 437	21 779	5 943	7 226	835	242
2011 VII	169	537	16 426	1 024	8 311	18 156	6 613	6 509	504	291
VIII	23	-	1 819	993	7 345	20 975	6 326	3 737	849	266
IX	20	-	1 212	914	10 028	26 761	7 897	3 163	711	280
X	13	-	1 132	755	8 357	17 844	6 785	3 236	409	152
XI	16	67	1 685	678	8 298	20 121	7 154	2 719	513	158
XII	64	-	1 416	647	7 220	18 361	6 851	2 631	655	140
2012 I	160	189	792	961	6 873	21 084	6 744	2 687	259	212
II	3 772	435	3 727	1 101	4 928	19 126	7 292	3 046	229	218
III	7 607	6 406	7 567	1 055	5 498	27 163	8 278	3 037	936	380
IV	9 471	6 043	9 412	1 203	6 647	20 794	7 307	3 203	847	158
V	24 921	912	24 857	1 415	6 535	24 817	7 341	3 597	740	258
VI	15 924	200	15 876	1 013	5 359	23 019	7 744	3 353	762	173
VII	6 034	128	6 028	1 725	4 640	18 524	6 617	2 491	651	160
VIII	2 296	22	2 296	463	4 525	19 213	7 615	2 719	197	176

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

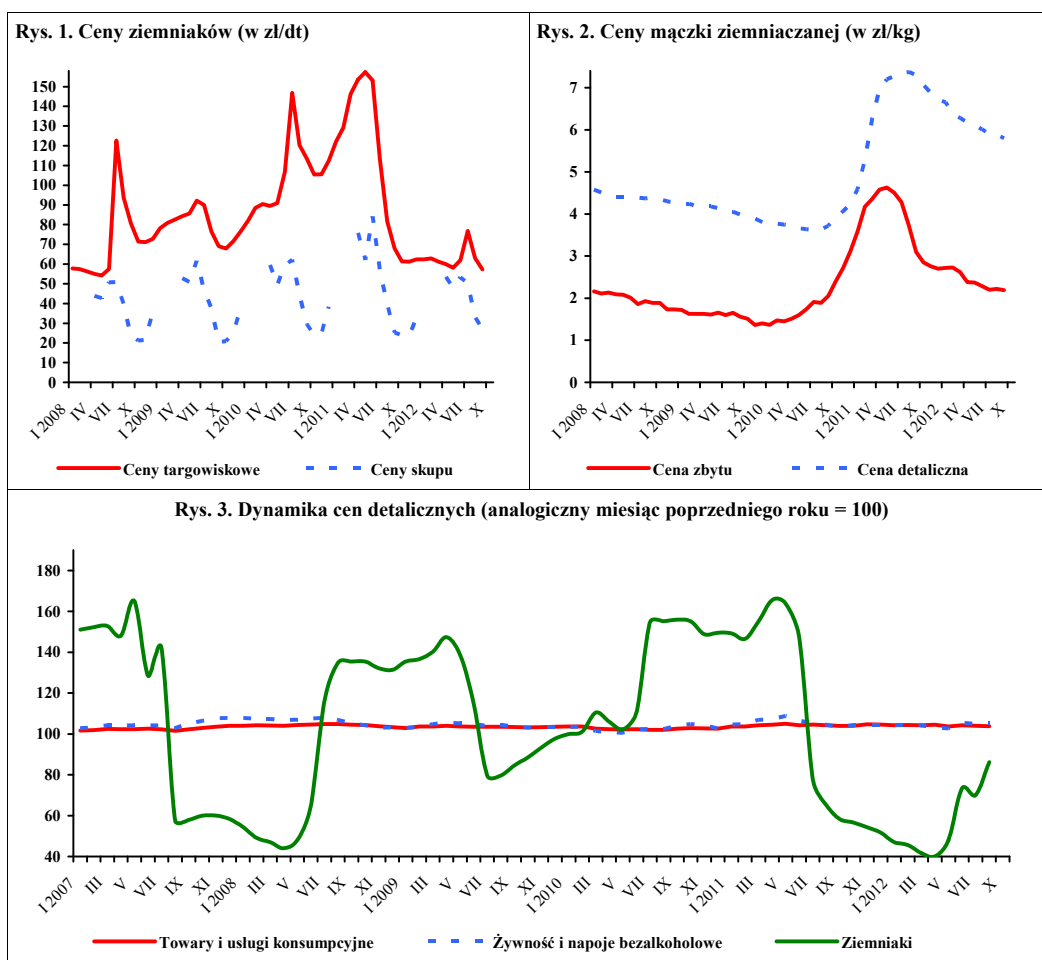
Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
		2011	2012	2012	2012	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	25,2	50,4	33,1	26,9	106,7	81,3
	targowiskowa	68,0	76,8	60,3	57,3	84,3	95,0
	detaliczna (zł/kg)	0,83	0,96	0,75	0,72	86,7	96,0
	importowa	68,2	75,5	138,7	.	173,3	183,6
	eksportowa	84,1	72,9	28,3	.	22,5	38,9
Relacje cen	skup / targowisko	0,37	0,66	0,55	0,47	126,7	85,5
	targowisko / detal	0,82	0,80	0,80	0,80	97,1	99,0
	skup / detal	0,30	0,53	0,44	0,37	123,1	84,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	3,73	2,20	2,22	2,22	59,5	100,0
	detaliczna (zł/kg)	7,37	5,90	5,90	5,90	80,1	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,76	9,24	9,28	9,22	94,5	99,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,30	35,20	35,20	35,30	102,9	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,42	9,60	9,62	9,64	102,3	100,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemiaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2011	2012		wsk. zmian cen		
		wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	74,8	80,7	63,3	62,9	84,2	99,4
2	Kujawsko-pomorskie	64,4	76,4	57,9	56,5	87,8	97,7
3	Lubelskie	73,9	90,1	70,6	59,3	80,3	84,0
4	Lubuskie	79,3	82,5	71,9	70,9	89,5	98,7
5	Łódzkie	50,6	51,9	47,3	45,9	90,9	97,1
6	Małopolskie	69,1	72,8	59,6	53,8	77,9	90,3
7	Mazowieckie	67,8	85,4	69,1	57,5	84,8	83,1
8	Opolskie	66,3	77,5	61,4	60,7	91,5	98,9
9	Podkarpackie	71,6	74,9	68,0	59,3	82,8	87,3
10	Podlaskie	72,0	82,6	64,1	54,4	75,5	84,8
11	Pomorskie	68,1	74,9	71,9	67,5	99,1	93,9
12	Śląskie	64,1	69,5	60,4	59,6	93,0	98,7
13	Świętokrzyskie	57,2	72,2	52,4	47,2	82,6	90,2
14	Warmińsko-mazurskie	83,0	96,2	76,5	67,0	80,6	87,6
15	Wielkopolskie	66,2	71,9	56,7	53,7	81,2	94,7
16	Zachodniopomorskie	79,8	87,1	73,6	67,7	84,8	92,0
maksimum		83,0	96,2	76,5	70,9	x	
minimum		50,6	51,9	47,3	45,9	x	
różnica w %		64,2	85,2	61,7	54,4	x	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2012 r. w porównaniu z wrześniem wzrosły ceny skupu większości warzyw kierowanych na rynek produktów świeżych: pomidorów szklarniowych (o 46%), pomidorów gruntowych (o 7%), kalafiorów (o 10%), kapusty białej i buraków. Mniej natomiast producenci otrzymywali za: cebulę (o 14%), marchew i pieczarki. W zakładach przetwórczych ceny skupu większości warzyw utrzymały się na poziomie sprzed miesiąca: cebula obierana, marchew na kostkę, buraki i pomidory do tłoczenia. Obniżyły się natomiast ceny skupu w przetwórstwie: kapusty białej, kalafiorów różyczkowanych i brokułów, a wzrosły ceny pomidorów do mrożenia. Firmy eksportujące obniżyły ceny większości gatunków, jak: kapusta pekińska (o 14%), pory (o 13%), seler (o 11%), kapusta biała, cebula i marchew, a podwyższyły ceny: pomidorów (o 26%), papryki czerwonej i ziemniaków. W handlu hurtowym podrożały: ogórki gruntowe (o 72%) i spod osłon (o 73%), pomidory gruntowe (o 25%) i pomidory spod osłon (o 36%) oraz nieznacznie buraki, a potaniała: marchew (o 17%), kalafiory gruntowe (o 12%) i kapusta biała (o 11%).

W październiku 2012 r. w relacji do października ubiegłego roku w skupie warzyw do bezpośredniego spożycia i na eksport odnotowano wzrost cen: kapusty białej (w zależności od przeznaczenia o 82-100%), marchwi (o 30-49%), cebuli (o 28-34%), pomidorów (o 27-31%), pieczarek (o 14%), ziemniaków (o 26%), a spadek cen: kalafiorów gruntowych (o 17%), papryki czerwonej (o 14%) i porów (o 11%). W skupie na eksport nieznacznie obniżyły się ceny buraków, podczas gdy warzywa te na rynku produktów świeżych podrożały. W przetwórnictwie najbardziej podrożała kapusta biała (o 38%) i cebula obierana (o 17%), a w niewielkim stopniu potaniały kalafiory różyczkowe. W tym okresie w handlu hurtowym niemal dwukrotnie więcej płacono za pomidory gruntowe, o 34% więcej za cebulę, o 19% za buraki ćwikłowe i o 10% za marchew. Niższe były ceny hurtowe kalafiorów gruntowych (o 30%), ogórków spod osłon, kapusty białej i ogórków gruntowych.

We wrześniu 2012 r., w stosunku do sierpnia br. nastąpił spadek cen detalicznych większości warzyw świeżych, a najbardziej: papryki (o 21%), marchwi i porów (po 19%), cebuli (o 18%) i selerów (o 12%), a o 23% podrożały ogórki gruntowe. Ceny detaliczne przetworów warzywnych były zbliżone do cen z poprzedniego miesiąca.

W porównaniu z wrześniem 2011 r. zwykowały ceny detaliczne większości warzyw: pomidorów (o 25%), kapusty białej (o 19%), porów (o 11%), marchwi (o 10%), pieczarek i selerów. Najbardziej obniżyły się ceny detaliczne: cebuli (o 10%), a w mniejszym stopniu: papryki, kalafiorów, buraków i ogórków grun-

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

towych. Ceny detaliczne przetworów warzywnych zmieniły się w niewielkim stopniu, najbardziej podrożał szpinak mrożony (o 6%) i groszek konserwowy (o 5%), a mniej (o 2%) - ogórki konserwowe, kalafior mrożony i kukurydza konserwowa. Nieznacznie potaniał sok wielowarzywny.

W sierpniu 2012 r., w stosunku do sierpnia 2011 r. średnie i duże zakłady przetwórcze więcej o 10% wyprodukowały soku pomidorowego. Mniej natomiast wyprodukowały marynat (o 23%), warzyw mrożonych (o 16%) i konserw warzywnych (o 1%).

W sierpniu 2012 r. eksport warzyw świeżych wynosił 38,9 tys., a jego wartość 18,5 mln EUR. W stosunku do sierpnia 2011 r. eksport warzyw zwiększył się o 19%, a jego wartość o 20%. Ponad trzykrotnie więcej wyeksportowano marchwi i kapusty i o 8% więcej pomidorów. Obniżyła się natomiast sprzedaż ogórków (o 27%), kalafiorów (o 14%) i cebuli (o 8%). W tym czasie eksport przetworów warzywnych wyniósł 40,6 tys. t, a jego wartość 28,1 mln EUR, co oznacza wzrost wolumenu sprzedaży i wartości eksportu o 13%. Więcej wyeksportowano konserw warzywnych (o 48%), marynat (o 25%), suszy (o 20%) oraz mrożonek (o 7%).

Import warzyw świeżych w sierpniu 2012 r. wyniósł 8,2 tys. t, a jego wartość – 5,4 mln EUR. W relacji do sierpnia ub. roku zakup warzyw świeżych spadł o 11%, a jego wartość o 13%. Mniej zakupiono: marchwi (o 80%), papryki (o 62%), kapusty (o 56%) i czosnku (o 38%). W tym samym okresie zaimportowano 19,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 17,5 mln EUR. W stosunku do sierpnia 2011 r. import przetworów wzrósł nieznacznie (o 1%), a jego wartość obniżyła się (o 4%). Więcej zakupiono mrożonek (o 22%), koncentratu pomidorowego (o 17%), suszy (14%), a mniej marynat (o 31%) i konserw warzywnych (o 14%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2011 VIII	0,91	1,86	0,38	0,69	0,48	1,06	0,61	0,82	1,25	1,22	4,79
IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
2011 I-XII	1,04	1,80	1,06	0,95	0,96	1,17	0,74	0,82	3,65	1,67	4,87
2012 I	0,51	1,10	0,28	0,68	0,47	-	-	-	8,20	-	5,01
II	0,51	1,06	0,33	0,80	0,51	-	-	-	6,15	-	4,73
III	0,47	1,06	0,35	0,87	0,49	-	-	-	5,45	-	5,11
IV	0,46	1,06	0,32	0,88	0,47	-	-	-	7,63	-	5,30
V	0,52	1,10	0,33	1,34	0,51	-	-	-	5,85	-	5,02
VI	0,66	1,67	0,40	2,09	0,55	-	-	-	4,12	-	4,87
VII	1,27	2,03	0,40	1,86	0,55	1,13	1,15	-	2,58	1,27	5,46
VIII	0,73	1,70	0,40	0,96	0,51	1,39	1,10	1,24	1,81	2,13	6,08
IX	0,74	1,40	0,49	0,76	0,48	1,70	1,15	1,45	2,10	1,60	5,88
X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2012</u> IX 2012	86	91	106	97	104	x	x	107	146	110	98
<u>X 2012</u> X 2011	128	112	200	130	104	x	x	x	127	83	114

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafory różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2011 VIII	0,63	0,28	-	-	-	0,71	1,55	1,00	1,09	0,53	0,36
IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,89	0,76	0,35	0,32	0,68	0,70	1,54	1,07	1,24	0,54	0,35
2012 I	0,48	0,25	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	0,26	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
III	0,47	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,46	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,54	0,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,63	-	-	-	-	0,73	1,65	-	1,33	-	-
VIII	0,68	0,37	-	0,20	-	0,73	1,62	1,10	1,41	0,52	0,33
IX	0,69	0,39	0,25	0,23	-	0,72	1,44	0,95	-	0,50	0,33
X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2012</u> IX 2012	100	92	100	100	x	x	99	94	x	120	100
<u>X 2012</u> X 2011	117	138	100	105	x	x	100	94	x	x	100

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2011 VIII	1,30	0,53	0,41	0,28	0,40	3,50	0,48	-	1,50	0,73	1,85	0,44	0,25
IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
2011 I-XII	2,72	0,70	1,32	0,86	0,90	3,49	0,73	1,99	1,44	0,78	1,72	0,80	0,58
2012 I	-	-	0,89	0,23	0,34	-	0,46	-	0,74	0,26	1,36	0,33	0,24
II	-	-	1,03	0,22	0,41	-	0,64	-	0,77	0,25	1,30	0,37	0,24
III	-	-	1,05	0,20	0,36	-	0,69	-	0,83	0,23	1,88	0,33	-
IV	-	-	1,02	0,19	0,36	-	0,65	-	0,90	0,25	2,36	0,33	-
V	5,35	-	1,00	0,24	0,37	-	0,82	-	0,90	0,26	-	0,27	-
VI	3,23	0,80	1,45	0,53	-	-	1,28	-	-	0,47	-	0,25	0,53
VII	2,50	0,76	0,84	0,38	-	-	1,40	-	-	0,88	-	0,38	0,45
VIII	2,37	0,85	0,95	0,44	-	2,95	0,84	-	1,20	0,59	1,90	0,34	0,30
IX	2,65	0,93	0,91	0,43	-	2,88	0,62	-	0,90	0,45	1,38	0,33	0,28
X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
Wskaźnik zmian w %													
<u>X 2012</u> IX 2012	126	x	86	93	x	105	98	x	89	96	87	100	104
<u>X 2012</u> X 2011	131	x	100	182	x	86	149	x	105	134	89	97	126

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty	
2011 V		3 437	18 899	10 037	2 235
VI		3 668	24 673	20 610	2 904
VII		2 457	33 754	19 818	12 577
VIII		3 195	64 549	20 094	16 863
IX		3 086	73 970	34 777	7 734
X		2 301	63 343	28 035	6 302
XI		3 147	53 611	14 000	4 397
XII		2 320	39 253	10 923	3 395
2011 I-XII		37 436	509 365	200 484	70 162
2012 I		2 280	39 531	8 938	3 457
II		2 571	38 528	9 243	2 842
III		3 803	43 003	12 645	3 820
IV		2 787	32 119	8 508	2 259
V		3 202	30 813	8 245	1 686
VI		2 622	30 959	12 904	1 368
VII		1 821	39 597	17 555	10 990
VIII		3 511	54 158	19 826	12 993
Wskaźnik zmian w %					
<u>VIII 2012</u> VIII 2011		110	84	99	77

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012								VIII 2012 VIII 2011 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa	33993	25816	32661	38334	36470	30718	31433	414376	29749	31032	33698	33662	48057	35489	43859	38930	119				
ogółem	7098	5887	7654	9749	9427	10616	10588	114988	10167	9447	9302	8128	8460	7686	7367	7070	92				
Cebula	1591	1066	1505	2901	4025	2066	2220	51274	2512	3383	4097	5922	8679	6744	6120	4595	305				
Kapusta	3386	1062	877	1306	1939	2357	3570	29344	2571	2632	1841	1643	1760	754	3120	2888	329				
Marchew	874	3700	3561	1002	316	344	436	13339	447	351	533	1010	933	1421	2701	2599	73				
Pomidory	12143	6593	10109	11834	9947	3626	2120	74399	914	865	865	6809	18142	8653	14400	10929	108				
Kalafiory	2837	3337	2856	2829	1972	750	321	16519	317	598	656	398	517	3524	4603	2456	86				
Przetwory	33735	30494	35843	41389	47511	53395	45106	495296	47661	53701	62486	45989	41939	42179	38359	40611	113				
ogółem	1416	1716	1829	2120	3280	3260	2047	24854	2189	2019	2177	1615	2094	2118	2167	2192	120				
Susze	2127	2048	2353	2909	2958	4028	3264	33534	2238	2636	3263	3508	2719	2412	2509	2951	125				
Marynaty	2558	2369	2697	3823	6070	6633	6323	49030	3975	7572	10381	4980	3636	3871	4519	3987	148				
Konserwy	604	322	391	592	1062	1448	2531	10837	1090	4271	6794	924	749	631	632	337	86				
-kapusta kwasz.	22424	20149	24636	27745	30176	33820	28910	327424	34530	35829	40568	30667	27892	27879	24147	26422	107				
Mrożonki																					
Pieczarki i ich przetwory	15682	12633	15094	16015	18257	19045	20246	212660	19071	19677	22957	18548	18609	16644	15660	15726	104				
Warzywa	17875	13166	15412	19124	17051	12573	12142	201044	10674	11199	14001	18980	33741	20010	21521	18512	120				
ogółem	2586	2115	2568	3261	3069	3343	3066	40251	2862	2433	2688	2428	2081	2444	2437	2155	84				
Cebula	448	176	263	494	530	373	312	15941	383	506	644	862	1327	1193	842	580	221				
Kapusta	782	321	205	312	345	511	819	6735	609	677	434	371	476	369	1196	722	353				
Marchew	445	1188	960	476	296	301	411	7000	340	312	860	984	913	850	1121	1051	109				
Ogórki	6812	5037	6055	7677	7049	2860	1808	51886	876	764	930	7164	18895	7229	9905	6983	115				
Pomidory	1437	1422	1246	1593	1140	471	153	8675	184	361	427	325	420	1908	2215	1222	98				
Kalafiory																					
Przetwory	24472	22101	24792	28428	30420	34677	28406	346224	29655	31873	36497	30188	28280	27573	25851	28073	113				
ogółem	2112	2589	2636	3190	3257	3781	2755	35862	3550	3091	3345	2555	2982	2906	3044	3022	115				
Susze	1824	1843	2023	2673	2453	3614	2732	29009	1781	2109	2736	2961	2283	1990	2089	2469	122				
Marynaty	2745	2535	2816	3715	5145	5600	4326	44410	3473	4549	5039	4644	3662	3605	3926	3889	138				
Konserwy	401	231	223	322	574	686	761	5754	419	951	1231	460	406	312	396	196	88				
-kapusta kwasz.	12569	11139	13402	14456	15037	16638	14571	180495	16423	17140	19853	15207	13578	13120	11860	13669	102				
Mrożonki																					
Pieczarki i ich przetwory	21491	19391	22215	23371	25494	26487	28361	303316	26733	27329	31987	26922	27941	23992	23347	22757	102				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012								VIII 2012 VII 2011
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	45234	28573	9270	8015	12228	32348	42892	473656	43631	39822	56935	48920	46949	33015	16379	8229	89				
Cebula	15850	10390	2435	2090	2396	2965	4475	89501	3338	3214	6072	3278	7572	12358	6871	3698	152				
Kapusta	264	0	136	26	24	139	85	15774	52	230	786	2160	1791	1433	481	60	44				
Marchew	11639	3096	1055	272	221	279	393	40704	2094	3536	4953	4712	3923	5879	951	216	20				
Ogórki	1215	519	39	637	2614	5046	5706	37973	6073	4284	3946	2422	1212	418	381	568	1462				
Pomidory	8602	4403	1166	742	1264	10244	16100	123090	16766	13395	17743	14734	15045	4299	2513	1563	134				
Papryka	4120	3622	1872	1914	2091	4341	4349	45823	4184	4412	4818	4957	4599	3118	3407	707	38				
Czosnek	313	563	676	629	297	347	669	6275	134	322	372	941	819	665	479	417	62				
Przetwory ogółem	14532	14414	19136	18466	16633	18612	15490	212016	14417	15966	19427	16609	18039	17584	19611	19415	101				
Mrożonki	2512	1979	2527	3950	3237	3524	2997	39940	2974	3679	3758	3100	2935	2519	1826	3075	122				
Susze	1464	1890	1937	1292	1007	1255	760	17976	1035	883	1429	1207	1813	1129	2452	2206	114				
Marynaty	1002	642	1120	1430	1123	1630	1627	15830	1394	1045	1509	1571	1268	1514	907	768	69				
Konserwy	2596	2968	4349	3539	4286	5253	3685	46102	2297	2675	5286	2386	2826	2987	3031	3735	86				
<i>-kukurydza</i>																					
<i>konserw.</i>	745	1183	2498	1599	2063	3007	1923	21160	802	1119	2349	855	1072	880	858	1524	61				
Koncentrat pomid.	5152	5416	6825	6054	4402	4963	4747	64586	4691	5196	5209	6109	6751	6919	9578	8017	117				
Warzywa ogółem	17443	12504	6238	5623	8922	25469	35616	346231	38600	40023	54320	42818	40590	20366	10464	5446	87				
Cebula	1999	1554	475	486	417	467	578	17473	626	509	1800	590	1109	1113	609	398	84				
Kapusta	95	0	30	4	4	99	29	7137	31	105	343	1003	583	152	81	20	65				
Marchew	2948	735	296	142	125	194	248	11913	516	927	1527	1325	1619	2831	457	119	40				
Ogórki	490	241	28	332	1813	4259	3993	29721	4702	5201	4721	2042	905	186	202	254	920				
Pomidory	4106	2681	1056	936	1695	8399	15557	114012	16743	14485	20114	15934	16234	4221	2188	1868	177				
Papryka	4195	4067	2164	1409	1689	3980	5146	61065	5545	6735	8264	6574	7978	6330	4136	687	32				
Czosnek	694	1259	739	595	393	355	945	11030	199	508	582	1247	1226	1053	887	761	103				
Przetwory ogółem	14650	13251	18142	17726	15958	18239	15564	204327	14892	14546	19521	16300	17409	16724	17594	17456	96				
Mrożonki	1987	1501	1775	2955	2536	2730	2474	30671	2453	2243	2819	2409	2473	2003	1505	2125	120				
Susze	3109	2287	3154	2662	2254	2663	2117	35286	2657	1937	3429	2971	2799	2283	2899	2410	76				
Marynaty	971	634	1078	1324	1214	1578	1505	15248	1463	968	1313	1410	1164	1366	898	825	77				
Konserwy	3238	3508	4830	4363	4561	5835	4456	52238	2976	3405	5943	3212	3677	3793	3818	4896	101				
<i>-kukurydza</i>																					
<i>konserw.</i>	711	1140	2389	1501	1818	2776	1798	19241	771	1095	2297	997	1091	917	897	1638	69				
Koncentrat pomid.	3817	3885	5055	4304	3055	3568	3374	46788	3346	3763	3831	4245	5042	5010	6763	5724	113				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2011 VI	0,36	0,29	0,22	0,51	0,56	0,51	1,35	0,77	0,69	0,55
VII	0,36	0,16	0,30	0,32	0,75	0,42	1,56	0,81	0,70	0,50
VIII	0,33	0,17	0,23	0,27	0,62	0,44	1,48	0,80	0,57	0,53
IX	0,33	0,16	0,24	0,49	0,65	0,56	1,49	0,80	0,55	0,51
X	0,34	0,13	0,18	0,95	0,73	0,58	1,14	0,78	0,53	0,49
XI	0,32	0,18	0,22	0,90	0,79	0,63	1,42	0,76	0,46	0,48
XII	0,29	0,14	0,23	0,98	0,86	0,48	1,43	0,75	0,29	0,49
2011 I-XII	0,36	0,26	0,24	0,79	0,82	0,62	1,43	0,78	0,59	0,52
2012 I	0,28	0,15	0,24	0,76	0,96	0,58	1,46	0,70	0,38	0,45
II	0,26	0,15	0,26	0,89	0,88	0,60	1,42	0,74	0,22	0,45
III	0,29	0,16	0,24	1,61	1,08	0,65	1,43	0,74	0,18	0,42
IV	0,30	0,14	0,22	0,97	1,05	0,82	1,45	0,77	0,50	0,47
V	0,25	0,15	0,27	0,98	1,04	0,81	1,49	0,75	0,54	0,50
VI	0,32	0,18	0,49	0,60	0,84	0,54	1,44	0,79	0,49	0,44
VII	0,33	0,14	0,38	0,42	0,69	0,48	1,50	0,77	0,63	0,47
VIII	0,30	0,13	0,25	0,40	0,64	0,50	1,47	0,79	0,58	0,49
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	91	93	66	95	93	104	98	103	92	104
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	91	76	109	148	104	114	99	99	102	92

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2011 VI	1,53	2,09	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91
VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-
2011 I-XII	1,10	1,22	1,08	1,11	2,63	0,98	3,61	4,58	2,05
2012 I	0,44	0,30	0,70	0,59	-	-	10,00	-	-
II	0,45	0,33	0,80	0,66	-	-	11,61	-	-
III	0,44	0,33	0,82	0,64	-	-	6,63	-	-
IV	0,44	0,33	0,77	0,61	-	-	4,87	8,29	-
V	0,47	0,37	1,05	0,59	3,74	-	5,16	5,94	-
VI	0,78	0,44	1,89	0,74	2,17	-	1,73	4,07	2,31
VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	100	89	83	102	172	125	173	136	88
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	134	84	110	119	87	197	83	99	70

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2011 VII	3,14	12,13	3,37	3,93	3,48	6,75	1,86
VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
XII	3,11	12,23	3,40	3,74	3,66	6,73	1,88
2011 I-XII	3,13	12,27	3,53	3,95	3,61	6,64	1,86
2012 I	3,23	11,74	3,40	3,76	3,69	6,48	1,93
II	3,27	11,83	3,37	3,71	3,65	6,53	1,96
III	3,24	11,93	3,34	3,64	3,63	6,50	2,00
IV	3,26	11,99	3,37	3,62	3,60	6,56	2,00
V	3,24	12,12	3,41	3,58	3,60	6,61	2,02
VI	3,19	12,47	3,42	3,57	3,52	6,59	2,01
VII	3,20	12,49	3,40	3,48	3,53	6,65	2,00
VIII	3,19	12,52	3,42	3,45	3,49	6,66	2,00
IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	102	99	96	99	104	99	99
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	106	100	95	87	100	97	106

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2011 VII	2,91	1,99*	2,39	2,28	7,51	6,15	8,31	3,80	2,35	3,05	7,04
VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
XII	1,40	0,76	1,50	1,30	2,93	4,03	-	6,66	-	5,16	7,67
2011 I-XII	2,24	1,94	2,05	1,94	4,83	5,45	9,29	5,59	3,08	4,78	7,11
2012 I	1,38	0,74	1,55	1,29	2,88	4,18	10,60	8,07	-	6,00	7,63
II	1,38	0,74	1,70	1,32	2,95	4,65	11,15	8,02	-	6,56	7,41
III	1,36	0,75	1,89	1,33	3,01	5,78	12,67	8,35	-	6,56	7,55
IV	1,34	0,77	2,01	1,33	3,10	6,26	11,58	8,83	-	5,88	7,63
V	1,34	0,79	2,30	1,37	3,41	6,75	11,99	7,85	-	5,65	7,42
VI	1,87	0,94	3,54	1,95	4,14	7,97	14,87	5,96	3,97	3,97	7,34
VII	2,39	2,12*	3,40	1,81	4,60	7,47	9,83	4,25	2,67	2,73	7,57
VIII	1,99	2,16*	2,22	1,52	4,21	6,17	5,67	3,68	2,41	3,23	7,81
IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	82	x	81	91	88	81	79	94	123	94	99
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	90	119	110	97	105	111	91	125	98	94	108

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2011 VII	5,50	14,20	7,66	9,30	8,10	9,85	3,86	5,90	8,77	4,28
VIII	5,56	14,35	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
XI	5,58	14,35	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
XII	5,50	14,15	7,88	9,42	8,30	9,90	3,82	5,75	8,49	4,23
2011 I-XII	5,53	14,10	7,63	9,25	8,05	9,82	3,84	5,89	8,78	4,27
2012 I	5,61	14,25	7,92	9,50	8,32	9,90	3,82	5,93	8,83	4,24
II	5,62	14,35	7,96	9,54	8,30	9,90	3,81	6,03	8,97	4,20
III	5,60	14,30	8,00	9,52	8,34	9,95	3,83	6,00	9,09	4,21
IV	5,52	14,25	7,90	9,50	8,32	9,95	3,82	5,98	8,80	4,21
V	5,56	14,50	7,98	9,52	8,38	9,95	3,82	6,05	9,14	4,20
VI	5,57	14,65	8,10	9,50	8,42	10,00	3,85	6,08	9,17	4,22
VII	5,58	14,75	8,18	9,50	8,36	10,15	3,85	6,08	9,20	4,21
VIII	5,61	14,80	8,18	9,50	8,38	10,15	3,85	6,08	9,17	4,21
IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	100	100	100	99	100	100	100	102	100	99
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	102	104	106	102	103	104	100	105	102	98

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

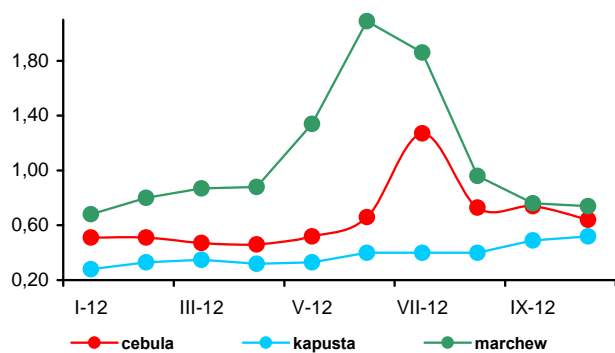
Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-

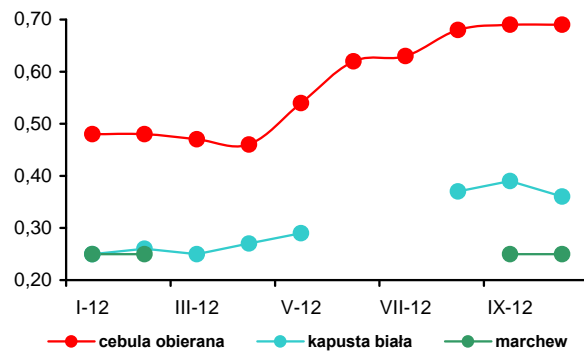
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

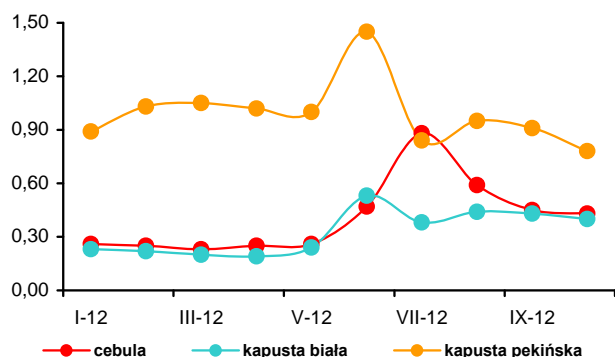
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

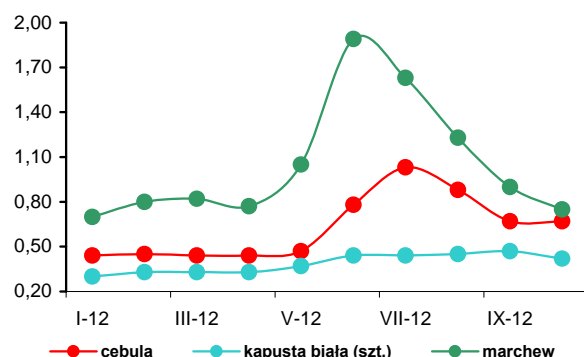
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

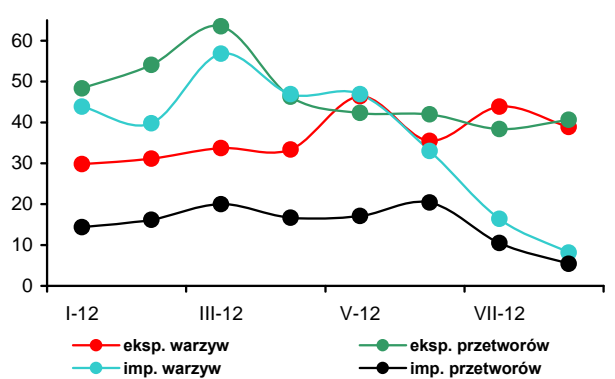
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

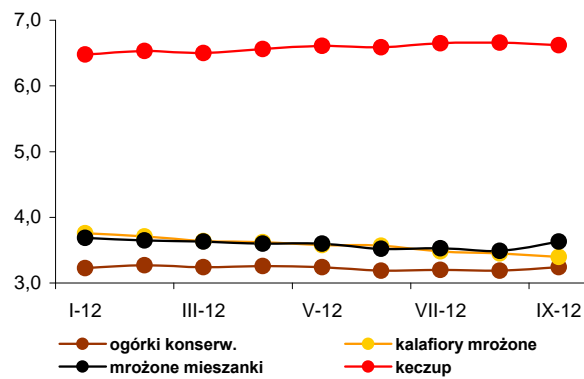
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

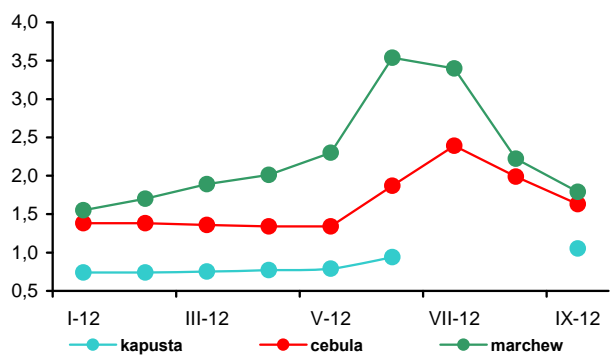
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

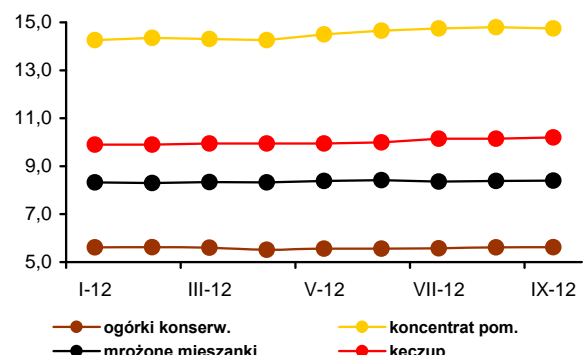
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W październiku 2012 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 2% wyższe niż w październiku roku poprzedniego. Ceny oferowane przez firmy eksportowe zwiększyły się o 6%. Obniżyły się natomiast o 12% ceny jabłek płacone przez zakłady przetwórcze i płacone za jabłka w skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze. Ceny gruszek płacone producentom były wyższe od 7 do 27%. Na rynkach hurtowych droższe niż w październiku 2011 r. były cytryny (o 38%), banany (o 27%), winogrona (o 15%), mandarynki (o 14%) truskawki (o 11%), pomarańcze (o 9%). W porównaniu do września 2012 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych i w spółdzielniach ogrodniczych spadły o 7%, a płacone przez firmy eksportowe wzrosły o 5%. Na rynkach hurtowych wyższe były ceny bananów, truskawek, a tańsze były winogrona, gruszki, mandarynki i cytryny. Nie zmieniły się ceny pomarańcz.

We wrześniu 2012 r. w relacji do września roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 7,8%, przy wzroście cen żywności o 5,3%. Nie zmieniły się ceny owoców strefy umiarkowanej. Owoce południowe podrożały o 16,8%, a przetwory owocowe (bez owoców suszonych) o 8,0%. Jabłka potaniały o 7,1%, a gruszki o 0,2%. Droższe były pozostałe owoce. Najbardziej wzrosły ceny śliwek (o 14,0%) oraz pozostałych owoców pestkowych (o 7,5%). We wrześniu wyższe niż w sierpniu 2012 r. były ceny detaliczne bananów (o 13%) i mandarynek (o 1%). Obniżyły się natomiast ceny jabłek (o 23%), gruszek (o 20%), winogron (o 17%), śliwek (o 7%), malin (o 7%), a także pomarańcz (o 2%) i cytryn (o 1%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w sierpniu 2012 r. w relacji do sierpnia roku poprzedniego wzrosła o 9% do 39,1 tys. ton. Wyższa była produkcja wszystkich soków pitnych: warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych, w tym najbardziej pitnych

soków jabłkowych (o 12%). Wzrosła produkcja soków zagęszczonych (o 181%), a także owoców mrożonych (o 37%). Niższa była produkcja dżemów (o 18%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 7%). W miesiącach I-VIII 2012 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do tego samego okresu roku poprzedniego o 9% do 258,7 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 11%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła dwu i półkrotnie, owoców mrożonych o 7%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 5%, a dżemów o 4%. We wrześniu 2012 r. wyższe niż we wrześniu 2011 r. były średnie ceny zbytu wszystkich objętych analizą przetworów owocowych (z wyjątkiem dżemu z czarnej porzeczki, który potaniał o 12%). Najbardziej (o 14%) zwiększyły się ceny zbytu soku jabłkowego.

W sierpniu 2012 r. rozmiary eksportu owoców świeżych były o 23%, a przetworów owocowych o 18% wyższe niż w sierpniu roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało zwiększenie sprzedaży gruszek (o 111%), jabłek (o 55%), a także truskawek. W grupie przetworów owocowych najbardziej wzrósł eksport zagęszczonego soku jabłkowego (98%) i owoców mrożonych (o 24%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych wzrosły bardziej niż wolumen sprzedaży. Natomiast w wyniku spadku cen koncentratu soku jabłkowego i mrożonych owoców, mniej niż wolumen sprzedaży wzrosły wpływy z eksportu przetworów owocowych. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zwiększyły się w relacji do sierpnia 2011 r. o 11% do 145,1 mln euro. Niższy był wolumen importu owoców świeżych (o 19%). Decydujące było zmniejszenie przywozu owoców cytrusowych (o 32%), winogron (o 31%), brzoskwiń i nektarynek (o 20%), a także jabłek (o 51%). Przywóz owocowych przetworów wzrósł o 4%. Większy był import owocowych soków zagęszczonych i suszy, a mniejszy pozostałych przetworów. Wzrost cen importowych większości owoców świeżych i ich przetworów spowodował mniejszy niż wolumenu spadek wartości przywozu tych produktów (o 15% do 117,5 mln euro). Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 27,6 mln euro wobec 13,9 mln euro w sierpniu 2011 r. W okresie I-VIII 2012 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 295,6 mln euro, wobec 21,8 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem o 25% wartości eksportu i obniżeniem o 5% wartości importu.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2011 VIII	1,65	2,18	-	2,30	3,30	1,82	1,65
IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
2011 I-XII	1,86	2,58	3,93	2,69^a	3,71	2,35	2,01^a
2012 I	1,40	2,34	-	-	-	-	-
II	1,47	2,52	-	-	-	-	-
III	1,52	2,64	-	-	-	-	-
IV	1,62	3,07	-	-	-	-	-
V	1,65	-	-	-	-	-	-
VI	2,17	-	5,42	-	-	-	-
VII	1,97	-	-	3,67	5,94	2,60	3,16
VIII	1,59	2,02	-	-	6,68	3,16	2,06
IX	1,45	1,92	-	-	-	3,01	2,42
X	1,35	1,98	-	-	-	-	3,05
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>X 2012</u> IX 2012	93	103	x	x	x	x	126
<u>X 2012</u> X 2011	99	110	x	x	x	x	93

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
 Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2011 VIII	0,42	-	-	-	-	2,27	0,74	2,65	2,05	0,92
IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,57	4,01^a	3,22^a	1,62^a	4,17^a	2,28^a	0,77^a	2,46^a	1,87^a	1,00^a
2012 I	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,65	4,65	3,71	1,35	1,98	2,42	-	-	-	-
VII	0,43	4,20	-	1,52	1,68	2,26	-	3,09	2,88	-
VIII	0,39	-	-	-	-	2,57	0,88	-	-	1,73
IX	0,37	-	-	-	-	3,23	1,21	-	-	2,28
X	0,39	-	-	-	-	3,63	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2012</u> IX 2012	105	x	x	x	x	112	x	x	x	x
<u>X 2012</u> X 2011	76	x	x	x	x	143	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
 Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2011 IX	0,79	1,08	-	-	-	-	0,82	1,61	1,65	-	-	1,30
X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
XII	1,05	1,50	1,41	1,02	0,97	0,97	0,98	1,85	1,82	-	-	-
2011 I-XII	1,58	1,79	1,88	1,86	1,73	1,79	1,59	1,92	1,93	4,84	5,13	1,53
2012 I	1,15	1,68	1,55	1,12	1,08	1,08	1,09	2,12	2,07	-	-	-
II	1,36	1,90	1,73	1,33	1,24	1,25	1,25	2,80	-	-	-	-
III ^a	1,43	1,91	1,84	1,42	1,36	1,36	1,36	2,25	-	-	-	-
IV ^a	1,36	1,88	1,73	1,33	1,27	1,27	1,26	-	-	-	-	-
V ^a	1,42	1,93	1,77	1,43	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
VI ^a	1,93	2,23	2,13	2,01	1,87	1,89	1,91	-	-	7,29	6,50	-
VII	2,04	2,20	2,18	2,09	2,02	2,15	2,01	-	-	4,78	6,25	-
VIII	1,09	-	-	-	-	-	-	2,01	-	-	-	-
IX	0,84	1,26	-	1,0	0,91	0,91	0,89	1,91	2,01	-	-	2,46
X	0,88	1,35	1,07	0,91	0,85	0,84	0,85	2,00	2,00	-	-	2,85
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2012</u> IX 2012	105	107	x	91	93	92	96	105	100	x	x	116
<u>X 2012</u> X 2011	106	123	103	102	105	97	104	127	133	x	x	148

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2011 VII	6 227	7 897	22 384	12 728	86 230	4 393	5 075
VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
XI	7 808	9 880	25 019	28 823	11 088	3 807	4 707
XII	6 321	10 915	20 098	15 439	10 231	3 410	4 776
2011 I-XII	77 228	108 923	257 353	149 686	302 807	51 569	60 369
2012 I	4 574	6 477	18 002	3 299	12 101	3 971	4 889
II	4 451	6 190	19 503	2 128	10 520	4 439	4 968
III	6 572	10 604	21 101	6 878	9 454	5 579	5 905
IV	6 440	9 003	19 593	3 783	8 744	4 111	5 061
V	6 904	8 518	11 386	9 930	11 331	5 112	5 417
VI	6 422	7 842	17 260	9 660	57 517	4 837	4 860
VII	4 475	5 566	18 664	15 447	93 908	4 333	6 279
VIII	6 798	8 368	23 949	34 868	52 096	4 323	4 793
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VIII 2012</u> VII 2012	152	150	128	226	55	100	76
<u>VIII 2012</u> VIII 2011	112	111	107	281	137	82	93

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012*								VIII 2012 VIII 2011 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	45 608	35 289	35 547	41 483	52 480	71 204	93 127	776 358	129 571	153 848	147 037	117 315	117 502	62 102	63 716	43 846	123				
Jablka	18 430	5 863	9 523	20 917	35 914	49 867	63 614	533 585	107 977	134 785	131 319	103 200	101 584	37 111	14 608	14 737	155				
Gruszki	763	251	883	2 182	5 334	4 836	3 255	25 228	2 675	2 924	2 421	3 537	2 456	818	421	1 867	211				
Truskawki	12 296	1 036	245	41	65	30	5	14 293	89	23	199	238	416	8 058	1 710	546	223				
Śliwki	170	831	3 390	3 927	1 128	13	13	9 535	1	11	57	44	17	199	892	2 099	62				
Maliny	238	4 558	5 138	5 842	1 103	142	42	17 461	228	94	149	152	153	775	4 402	3 538	69				
Wiśnie	649	4 225	910	136	195	-	86	6 318	24	2	31	29	28	790	7 327	661	73				
Przetwory owocowe	52 978	65 918	57 558	57 182	63 350	64 845	44 494	641 448	49 418	50 794	60 924	54 176	53 426	61 667	70 913	67 733	118				
Zagęszczony sok jabłkowy	12 047	10 947	9 527	13 268	24 097	24 523	14 600	165 102	17 090	17 588	21 983	19 265	18 543	20 687	19 545	18 833	198				
Truskawki w puszkach	2024	699	579	472	513	477	657	7 761	367	637	589	463	702	1 005	569	505	87				
Wiśnie w puszkach	181	337	841	880	402	359	336	4 892	257	326	490	331	505	397	751	572	68				
Dżemy	3 345	2 210	2 364	2 739	2 111	2 632	2 262	27 869	2 102	2 377	2 459	2 070	2 603	2 679	2 334	2 347	99				
Mrożonki	22 310	36 233	27 466	24 371	20 236	19 140	14 279	265 244	19 690	20 345	24 370	21 192	21 176	26 342	34 427	33 969	124				
Owoce świeże	37 152	32 078	28 618	22 965	21 815	29 399	37 743	396 390	49 005	57 685	59 850	50 589	55 677	45 797	56 534	35 670	125				
Jablka	9 316	2 590	3 576	6 427	10 580	15 114	18 967	201 361	35 137	45 630	47 962	38 834	40 256	17 667	7 573	5 320	149				
Gruszki	598	171	492	1 137	2 638	2 361	1 684	14 206	1 502	1 658	1 406	2 105	1 713	644	349	1 174	239				
Truskawki	14 946	1 382	403	97	113	65	15	17 832	131	33	333	420	786	11 219	2 506	826	205				
Śliwki	131	639	2 099	2 326	749	11	17	6 028	1	10	56	57	28	201	714	1 608	77				
Maliny	331	4 118	3 989	4 661	935	233	80	15 178	311	177	217	251	210	618	2 959	2 994	75				
Wiśnie	637	3 882	745	166	196	-	117	5 899	18	7	34	50	37	879	7 635	681	91				
Przetwory owocowe	87 150	114 761	102 319	91 188	91 837	99 072	62 018	970 433	73 571	76 125	89 149	83 978	83 091	103 891	109 603	109 430	107				
Zagęszczony sok jabłkowy	21 058	19 830	16 502	21 315	32 802	38 183	20 329	264 004	22 132	23 391	30 442	25 794	25 591	28 131	26 693	25 807	156				
Truskawki w puszkach	2 728	1 280	883	719	767	714	1 013	11 527	600	974	945	801	1 242	1 523	934	820	93				
Wiśnie w puszkach	299	498	1 024	1 173	525	558	494	6 634	383	539	695	477	742	553	972	898	88				
Dżemy	4 823	3 765	3 882	5 311	3 653	4 652	3 690	46 261	3 718	3 876	4 449	3 769	4 659	4 576	3 765	4 000	103				
Mrożonki	29 420	51 452	41 728	32 370	26 933	27 433	20 187	357 634	27 867	26 388	32 101	30 025	30 066	37 179	48 026	49 780	119				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012*								VIII 2012 VIII 2011 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
	97 023	132 053	124 999	90 786	83 844	104 356	129 033	1 269 862	102 451	102 927	87 844	83 275	83 860	82 498	102 230	101 207					
Owoce świeże	20 878	18 959	16 513	17 519	19 227	23 816	17 126	231 866	15 726	14 327	17 677	18 483	20 790	19 213	15 134	17 242	104				
Banany	13 446	11 118	10 239	13 214	27 406	50 403	88 096	466 935	67 795	62 850	39 810	34 444	22 833	12 697	8 486	6 978	68				
Owoce cytrusowe	17 223	37 425	35 289	14 973	1 279	248	299	109 891	144	165	154	67	968	10 247	31 930	28 164	80				
Brzoskwinie i nekt.	1 604	4 439	18 246	16 478	10 920	8 200	3 594	85 509	1 851	2 693	6 309	5 005	4 498	1 268	4 029	12 509	69				
Winogrona	21 494	39 860	21 029	3 782	251	296	648	98 992	390	500	1 248	2 772	11 383	17 992	25 172	19 314	92				
Arbuzy	9 221	4 965	3 629	7 039	4 569	2 232	1 645	65 302	1 842	4 672	3 096	3 025	4 396	5 828	2 383	1 784	49				
Jablka	19 565	22 298	24 423	28 438	24 596	26 912	26 763	300 945	18 390	20 179	27 409	21 217	23 501	21 333	23 236	25 421	104				
Przetwory razem	7 993	7 557	8 261	12 619	11 191	10 717	10 719	117 600	6 831	8 759	10 163	9 008	11 338	10 328	8 656	11 454	139				
Soki zagęszczone	2 385	2 016	1 802	2 532	2 594	2 646	2 981	29 536	2 486	2 195	2 602	2 102	2 562	2 106	1 898	1 476	82				
-sok pomarańczowy	3 154	5 744	5 274	4 966	2 690	2 926	2 916	41 569	2 691	2 361	3 209	2 917	2 945	2 739	5 633	4 553	86				
Mrożonki	734	1 191	1 107	1 904	1 443	2 356	1 068	14 760	1 168	1 102	959	536	711	888	1 321	1 294	117				
Susze	520	737	788	670	727	621	515	7 772	721	678	650	519	551	739	730	481	61				
Dżemy	6 865	6 976	8 800	8 133	8 196	9 982	11 290	116 405	6 767	7 047	12 099	8 066	7 736	6 440	6 724	7 447	85				
Przetwory puszkow.	1 171	1 607	1 535	777	1 074	1 537	1 771	18 710	944	960	3 322	1 229	1 027	765	1 141	915	60				
-ananasy	1 495	1 706	1 934	2 312	2 517	4 414	3 248	31 790	1 293	1 570	3 289	1 938	1 750	1 481	1 438	1 837	95				
-brzoskwinie	67 911	74 360	74 962	65 599	64 768	78 012	83 088	896 276	64 865	69 855	71 194	69 386	69 741	63 337	73 002	73 716	98				
Owoce świeże	10 346	8 656	7 920	8 889	9 592	11 573	8 267	131 152	8 480	10 359	12 598	13 123	12 905	11 296	10 508	13 589	172				
Banany	9 370	7 817	7 199	9 201	17 640	29 697	46 818	273 875	35 392	32 990	22 786	20 716	15 238	9 622	7 535	6 204	86				
Owoce cytrusowe	14 800	23 802	20 157	9 718	968	137	183	73 082	106	148	202	79	1 248	9 144	23 459	20 299	101				
Brzoskwinie i nekt.	2 356	5 511	14 949	12 190	10 545	9 796	5 475	93 957	3 564	3 920	8 878	8 015	7 595	2 443	4 681	11 017	74				
Winogrona	7 540	6 249	3 036	865	178	147	340	25 967	291	325	843	1 699	5 351	5 947	5 292	3 472	114				
Arbuzy	7 042	3 910	1 591	1 445	950	1 161	1 014	37 531	1 055	2 356	1 958	2 041	2 549	3 833	1 917	958	60				
Jablka	29 234	38 749	42 104	45 933	37 449	40 929	47 326	455 817	30 189	30 954	39 696	34 460	37 499	33 770	38 593	43 778	104				
Przetwory razem	11 833	11 607	11 566	18 314	15 122	15 997	17 114	171 718	10 290	11 858	13 553	12 629	16 233	13 921	11 891	18 147	157				
Soki zagęszczone	4 227	3 596	3 347	4 752	5 118	5 412	6 205	54 370	4 232	4 064	5 192	4 125	5 616	4 299	3 822	2 919	87				
-sok pomarańczowy	4 298	13 483	13 268	9 336	4 595	5 450	4 645	74 075	3 919	3 698	4 982	4 685	4 573	4 461	11 290	8 173	62				
Mrożonki	1 678	1 860	2 015	3 243	3 072	5 030	2 187	31 202	2 511	2 408	2 144	1 619	1 755	2 015	2 597	2 575	128				
Susze	782	1 165	1 419	1 095	1 378	1 102	965	13 394	1 228	1 226	1 166	964	1 052	1 336	1 140	1 043	74				
Dżemy	10 239	10 384	13 578	13 687	12 713	12 890	22 048	161 384	11 914	11 473	17 467	14 333	13 663	11 728	11 430	13 617	100				
Przetwory puszkow.	1 011	1 360	1 434	734	964	1 360	1 522	16 426	913	844	2 782	1 038	914	705	1 020	810	57				
-ananasy	1 035	1 127	1 338	1 724	1 925	3 474	2 553	21 906	981	1 211	2 611	1 609	1 458	1 137	1 185	1 442	108				
-brzoskwinie																					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2011 VII	0,44	0,68	1,34	1,32	0,90	0,92	1,59	1,29	1,81	1,84	1,49
VIII	0,37	0,56	1,63	1,39	0,77	0,80	1,56	1,35	1,73	1,52	1,35
IX	0,31	0,52	2,37	-	0,80	1,46	1,62	1,29	1,51	1,52	1,33
X	0,29	0,49	1,75	-	0,85	1,00	1,61	1,24	1,37	1,50	1,31
XI	0,30	0,49	2,17	1,99	1,64	-	1,55	1,21	1,51	1,61	1,69
XII	0,30	0,52	2,86	1,51	1,91	1,05	1,50	1,10	1,33	1,54	1,46
2011 I-XII	0,38	0,56	1,25	1,33	0,87	0,91	1,39	1,22	1,57	1,49	1,39
2012 I	0,33	0,56	1,46	1,31	1,36	0,77	1,51	1,22	1,30	1,63	1,49
II	0,34	0,57	1,48	1,45	1,87	3,91	1,49	1,11	1,33	1,53	1,65
III	0,37	0,58	1,68		1,46	1,09	1,53	1,09	1,38	1,61	1,42
IV	0,38	0,60	1,76		1,65	1,68	1,57	1,30	1,34	1,73	1,44
V	0,40	0,70	1,89		1,37	1,31	1,64	1,27	1,38	1,77	1,47
VI	0,48	0,79	1,39	0,89	0,80	1,11	1,50	1,28	1,36	1,52	1,39
VII	0,52	0,83	1,47	0,56	0,67	1,04	1,63	1,40	1,37	1,64	1,29
VIII	0,36	0,63	1,51	0,56	0,85	1,03	1,70	1,55	1,37	1,62	1,57
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	69	76	103	100	127	99	104	111	100	99	122
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	97	113	93	40	110	129	109	115	79	107	116

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2011 VIII	1,88	1,82	1,78	1,75	1,81	3,62	9,68	4,82	14,00	2,26	2,94	4,10	5,64	4,10	5,48
IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
2011 I-XII	2,02	1,93	1,91	1,92	1,86	3,21	10,29	4,66	11,18	2,81	3,75	3,84	4,76	3,95	8,18
2012 I	1,54	1,52	1,57	1,59	1,54	2,77	-	-	-	-	3,95	3,71	4,21	3,82	14,16
II	1,64	1,60	1,65	1,60	1,65	2,95	-	-	-	-	4,77	3,58	4,35	3,55	13,11
III	1,76	1,69	1,79	1,82	1,69	2,92	-	-	-	-	4,85	3,61	4,44	3,66	11,16
IV	1,84	1,78	1,88	1,90	1,88	3,08	-	-	-	-	4,85	3,78	4,62	3,77	9,88
V	1,87	1,80	1,90	1,88	1,80	3,65	-	-	8,75	-	4,65	4,66	4,51	3,79	9,72
VI	2,25	2,10	2,18	2,20	2,10	3,34	6,25	-	8,44	-	4,37	5,72	6,13	4,13	11,07
VII	2,48	-	-	-	-	2,80	6,88	4,41	6,60	4,06	3,57	5,80	6,96	4,89	10,60
VIII	2,30	-	-	-	-	3,00	8,95	-	-	2,85	3,47	5,88	7,00	5,11	7,80
IX	1,46	1,55	1,58	1,49	1,42	2,81	10,21	-	-	-	4,24	5,86	7,39	4,91	6,48
X	1,36	1,48	1,42	1,38	1,42	2,75	11,30	-	-	5,13	4,36	5,58	6,75	4,92	6,34
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	93	95	90	93	100	98	111	x	x	x	103	95	91	100	98
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	102	100	101	92	101	107	111	x	x	x	127	138	114	109	115

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2011	VII	7,77	-	8,50	1,86	2,22
	VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
	IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
	X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
	XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
	XII	8,03	-	8,80	1,97	2,32
2011	I-XII	7,81	6,34	8,36	1,86	2,21
2012	I	8,27	-	9,60	2,04	2,41
	II	8,23	-	9,63	2,08	2,46
	III	8,20	-	9,53	2,10	2,44
	IV	8,17	-	9,50	2,12	2,46
	V	8,10	-	9,50	2,13	2,47
	VI	8,20	-	9,64	2,15	2,46
	VII	8,23	-	9,67	2,15	2,47
	VIII	7,47	-	9,70	2,14	2,47
	IX	7,37	-	9,63	2,16	2,46
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2012</u> VIII 2012		99	x	99	101	100
<u>IX 2012</u> IX 2011		88	x	109	114	109

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2011	VII	4,80	6,31	6,75	13,05	10,86	17,24	11,18	4,26	5,25	5,86	6,60
	VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
	IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
	X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
	XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
	XII	2,50	4,96	-	-	-	-	10,40	4,53	4,93	4,93	4,75
2011	I-XII	3,53	5,63	5,88	16,26	10,80	16,06	10,59	4,78	5,17	5,29	5,95
2012	I	2,59	5,10	-	-	-	-	15,25	4,64	4,82	4,91	4,84
	II	2,69	5,16	-	-	-	-	14,05	5,47	4,75	4,78	5,07
	III	2,90	5,20	-	-	-	-	11,61	5,75	4,75	4,73	5,47
	IV	3,00	5,30	-	-	-	-	11,56	5,77	4,86	4,92	5,60
	V	3,12	5,54	-	34,63	14,42	-	11,96	5,68	5,00	5,64	4,68
	VI	3,72	6,29	12,68	12,58	8,04	-	13,37	5,43	5,24	6,71	6,63
	VII	4,23	7,01	7,29	11,18	9,92	19,84	12,45	4,71	5,83	7,36	8,06
	VIII	3,48	5,87	4,53	-	-	14,90	7,62	4,40	6,06	7,32	8,21
	IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2012</u> VIII 2012		77	80	93	x	x	93	83	113	98	99	101
<u>IX 2012</u> IX 2011		92	98	113	x	x	96	104	122	111	128	108

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

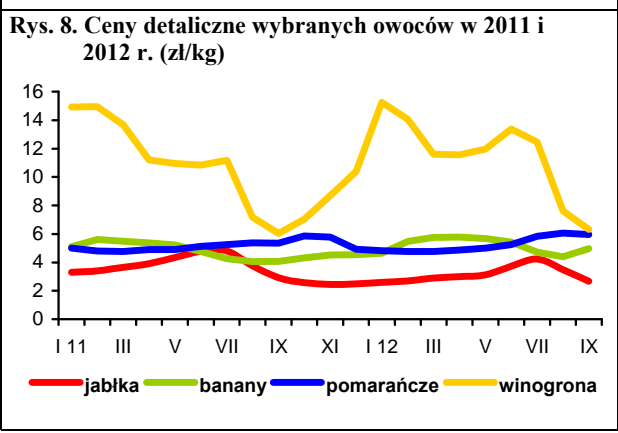
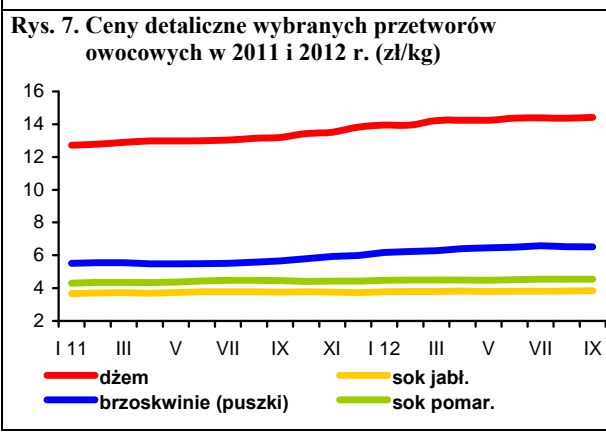
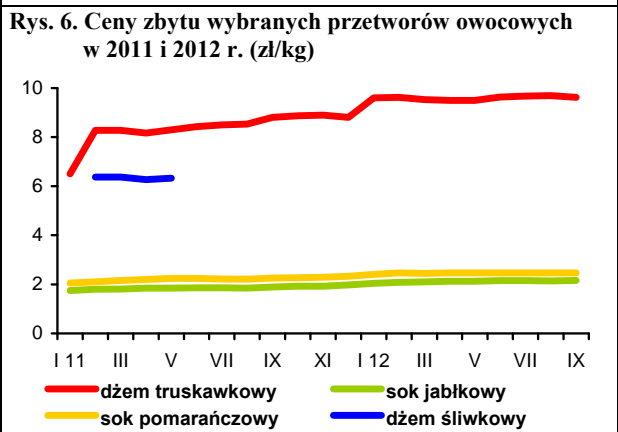
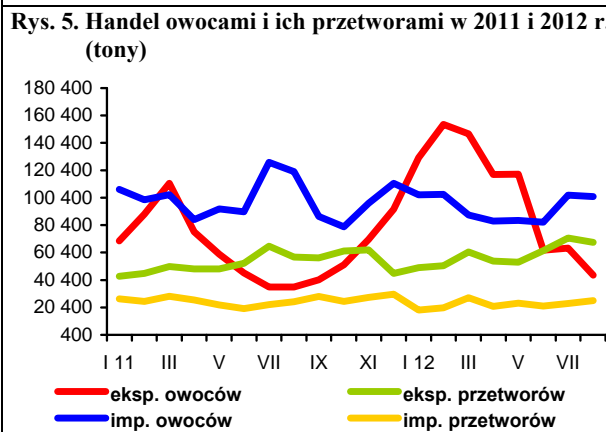
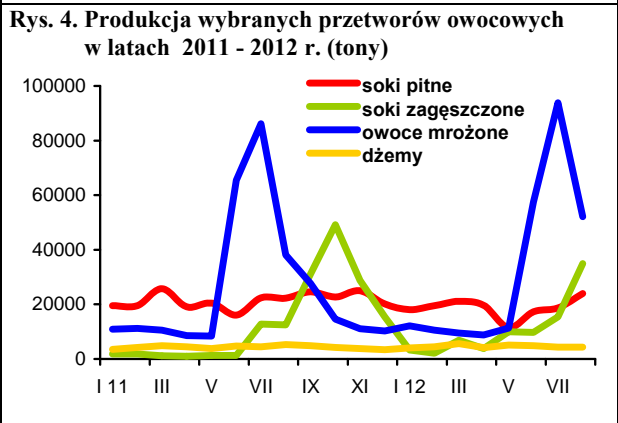
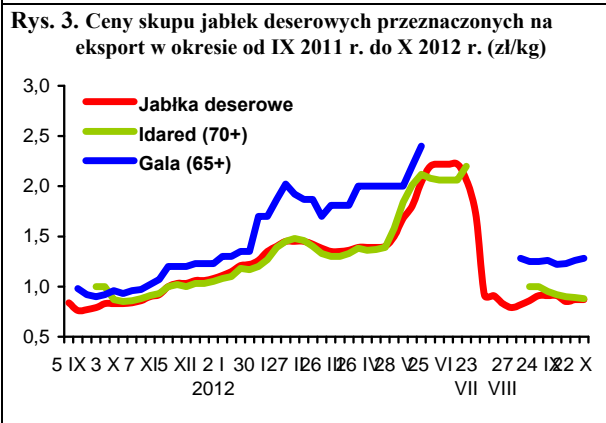
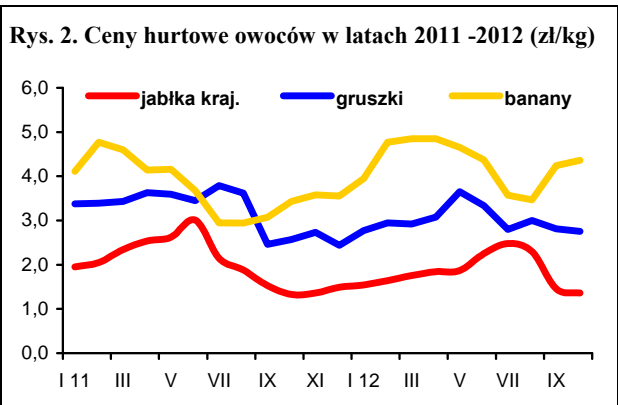
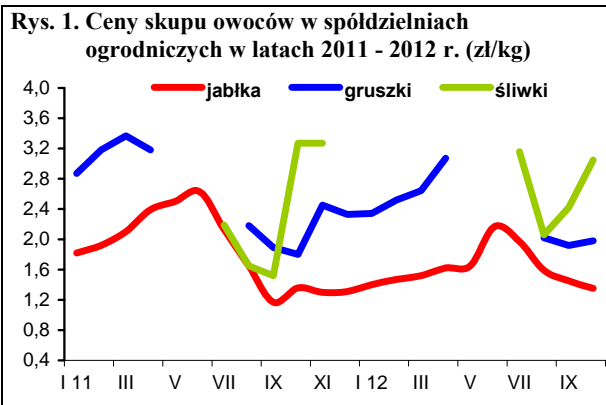
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2011 VII	13,03	3,77	4,47	16,28	7,08	5,52
VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
XII	13,83	3,73	4,42	16,34	7,22	5,99
2011 I-XII	13,12	3,74	4,40	16,22	7,10	5,63
2012 I	13,94	3,77	4,47	16,58	7,30	6,18
II	13,94	3,80	4,50	16,62	7,40	6,24
III	14,22	3,80	4,49	16,46	7,36	6,29
IV	14,25	3,82	4,49	16,56	7,46	6,41
V	14,25	3,80	4,48	16,46	7,48	6,47
VI	14,37	3,81	4,51	16,46	7,48	6,49
VII	14,39	3,81	4,54	16,54	7,46	6,58
VIII	14,36	3,83	4,54	16,56	7,50	6,54
IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2012</u> VIII 2012	100	101	100	100	99	100
<u>IX 2012</u> IX 2011	109	102	102	101	104	115

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2011 III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-
2012 I	85	68	-	65	62	-
II	85	65	-	60	58	-
III	88	68	-	66	59	-
IV	89	69	-	64	55	-
V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

Na światowych giełdach towarowych od kilku miesięcy notowane są wzrosty cen podstawowych produktów mlecznych. Najszybciej rosną ceny odtłuszczonego mleka w proszku, za które we wrześniu (wg Dairy Markets) płacono średnio 3360 USD/t, tj. o 13% więcej niż w sierpniu. Ceny masła i pełnego mleka w proszku wzrosły po ok. 7% (odpowiednio do 3350 i 3190 USD/t). Ser Cheddar zdrożał o 3% do 6060 USD/t, a kazeina o 1,5% do 9880 USD/t.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu mleka, po ośmiu miesiącach spadku, we wrześniu wzrosła do 115,19 zł/hl, tj. o 2,1% w relacji do miesiąca poprzedniego. Była ona jednak o 5% niższa niż w sierpniu 2011 r. Za mleko standardowe płacono 116,24 zł/100 kg, tj. o 0,8% więcej niż przed miesiącem, ale o 4% mniej niż przed rokiem. Średnia cena skupu mleka w okresie styczeń-wrzesień wyniosła 118,74 zł/hl i była o 0,5% niższa niż w analogicznym okresie 2011 r. Wrześniowy wzrost cen bydła mlecznego na targowiskach był nieznaczny. Za krowę płacono 2989 zł/szt., a za jałówkę 1900 zł/szt. Przeciętny poziom cen bydła mlecznego w okresie styczeń-wrzesień był o 10-11% wyższy niż przed rokiem.

We wrześniu wzrosły także ceny zbytu wszystkich przetworów mlecznych z wyjątkiem mleka spożywczego w folii (spadek o 0,6% w stosunku do sierpnia). Największy był wzrost cen mleka w proszku (chudego o 12%, a pełnego o 5,7%) oraz masła w blokach (o 6,8%). Masło konfekcjonowane zdrożało o 2,1%, a masło z dodatkiem oleju o 2,8%. Ceny serów dojrzewających wzrosły od 0,7% (Gouda) do 3,8% (Morski), mleka UHT o 1,5%, a pozostałych przetworów o 0,1-0,7%. Ceny jogurtu owocowego pozostały na tym samym poziomie.

W okresie styczeń-wrzesień średni poziom cen masła w blokach był o 13% niższy niż w tym samym okresie 2011 r. Tańsze było też masło konfekcjonowane i mleko w proszku (o 3-4%) oraz ser Edam (o 0,4%). Znacznie droższy był natomiast jogurt owocowy (o 16%). Ceny mleka UHT i mleka skondensowanego były wyższe o ponad 3%, a pozostałych przetworów o 0,2-2,0%.

Na rynku detalicznym przeciętny poziom cen mleka i przetworów mlecznych był taki sam jak w sierpniu. Złożył się na to wzrost cen mleka zagęszczonego i w proszku, napojów mlecznych (po 0,4%), pełnego mleka spożywczego (o 0,2%) oraz spadku cen deserów mlecznych (o 0,5%), serów dojrzewających i topionych, chudego mleka pitnego i śmietany (o 0,1-0,2%). Nie zmieniły się ceny serów twarogowych i jogurtów. Zahamowany został spadek cen masła, za które we wrześniu konsumenci płacili tyle samo co w sierpniu. W okresie styczeń-wrzesień, w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., średnie ceny nabiału były wyższe o 3,8%, a masła o 0,2%.

Dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego we wrześniu wyniosły 786 mln l i były o 5,9% mniejsze niż przed miesiącem, ale o 3,1% większe niż przed rokiem. W okresie od stycznia do września skupiono 7,3 mld l mleka, wobec 6,8 mld l w tym samym okresie 2011 r.

Zmiany produkcji przetworów mlecznych w sierpniu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, były różnokierunkowe. Silnie, bo o 53% wzrosła produkcja suszonej

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

serwatki, która ma coraz większe znaczenie w eksporcie. Wytworzono też więcej pełnego proszku mlecznego, serów topionych (po 16%), serów dojrzewających (o 10%) oraz śmietany i mleka skondensowanego (o 1-3%). Zmalała produkcja fermentowanych napojów mlecznych (o 12%, w tym jogurtów o 5%, a pozostałych napojów o 22%), chudego proszku mlecznego i mleka spożywczego (o 1-2%) oraz nieznacznie masła i serów twarogowych. W okresie pierwszych ośmiu miesięcy dużo większa niż w tym samym okresie 2011 r. była produkcja suszonej serwatki (o 28%), serów dojrzewających (o 17%), mleka skondensowanego (o 12%) oraz mleka w proszku, serów topionych i śmietany (o 8-9%). Produkcja masła i tłuszczów mlecznych była o ok. 2% mniejsza.

Eksport przetworów mlecznych w okresie styczeń-sierpień wyniósł 1518 mln l w ekwiwalencie mleka surowego i był o ponad 7% większy niż w tym samym okresie 2011 r. Najsilniej wzrósł eksport mleka płynnego i śmietany, serów dojrzewających i topionych oraz lodów (o 24-26%), a najmniej serów twarogowych (o 2%). Wywóz mleka w proszku, serwatki i kazeiny zwiększono o 20-22%. Zmalał eksport masła (o 11%) oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 8%). Import przetworów mlecznych zmniejszył się o 17% do 557 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Najbardziej spadł przywóz jogurtów i napojów fermentowanych, masła oraz mleka w proszku (o 24-27%). O 10% mniejszy był także import serów dojrzewających i topionych. Znacznie zwiększono natomiast przywóz lodów (o 60%) i kazeiny (o 33%). W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem zwiększyła się o 30% do 961 mln l w przeliczeniu na mleko surowe. Wartościowe saldo handlu zagranicznego branży mleczarskiej wzrosło o 13% do 632 mln EUR, w wyniku wzrostu wpływów z eksportu o 5% do 969 mln EUR i spadku wydatków na import o 7,5% do 337 mln EUR. Znacznie mniejszy wzrost wartości salda wymiany w analizowanym okresie był spowodowany spadkiem cen eksportowych większości przetworów mlecznych, głównie masła, mleka płynnego i śmietany (o 26-27%) oraz mleka w proszku (o 11%). Pod wpływem poprawy koniunktury na światowym rynku mleka, w sierpniu br. ceny eksportowe tych przetworów wzrosły w porównaniu z lipcem odpowiednio o 10%, 8% i 2%.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2011 I-XII	9 042,8	121,20	.
2011 VIII	796,8	120,36	119,99
IX	762,6	121,23	121,10
X	751,6	123,08	123,43
XI	707,0	126,87	127,94
XII	738,1	129,28	128,67
2012 I	768,5	126,96	126,31
II	717,2	126,85	127,07
III	796,4	126,40	125,05
IV	829,8	119,40	120,27
V	879,5	116,54	117,49
VI	844,1	113,93	115,56
VII	842,6	113,05	114,52
VIII	835,6	112,85	115,33
IX	786,3	115,19	116,24
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	94,1	102,1	100,8
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	103,1	95,0	96,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,2	341,6	175,4	371,0	266,8
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2011 ^a VII	226,2	13,3	2,7	37,7	29,7	15,7	29,1	23,5
VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
XI	214,7	6,4	2,2	37,1	26,1	14,2	32,0	24,3
XII	226,0	9,7	2,3	30,4	29,4	15,3	29,2	24,6
2012 ^a I	213,0	9,1	2,6	40,1	24,8	15,5	31,4	24,7
II	207,6	6,8	2,4	37,2	25,0	13,9	31,2	24,0
III	232,7	7,3	2,5	45,1	28,7	14,1	37,2	24,2
IV	216,9	10,8	3,4	37,6	26,7	14,2	29,3	25,4
V	232,7	12,1	3,3	48,3	33,3	14,6	34,3	25,1
VI	222,9	14,1	2,6	38,2	34,6	15,0	29,5	25,4
VII	226,6	12,9	2,5	41,2	31,3	14,7	30,3	26,2
VIII	223,9	12,7	2,9	39,0	32,2	14,6	30,3	28,9
Wskaźnik zmian w %								
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	98,8	98,4	116,0	94,7	102,9	99,3	100,0	110,3
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	97,6	104,1	120,8	95,4	109,9	92,4	98,7	113,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2011 VII	1,76	1,98	9,78	13,25	16,15	16,96	0,77	5,56	10,05	14,08
VIII	1,77	1,99	9,57	13,24	16,19	17,05	0,77	5,56	9,95	13,92
IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
XII	1,79	2,04	10,41	14,02	17,04	17,82	0,88	5,62	10,19	14,59
2012 I	1,80	2,05	10,38	13,90	16,46	17,65	0,86	5,61	10,20	14,85
II	1,75	2,05	10,08	13,73	15,09	17,19	0,87	5,61	10,16	14,72
III	1,75	2,05	9,77	13,34	14,33	16,73	0,90	5,60	10,11	14,60
IV	1,75	2,04	9,20	12,44	13,73	16,03	0,90	5,60	10,13	14,33
V	1,75	2,04	8,91	12,34	12,78	15,11	0,92	5,57	10,15	14,01
VI	1,75	2,02	9,02	12,10	12,71	15,04	0,90	5,54	10,12	13,74
VII	1,75	2,02	9,12	12,16	12,72	15,05	0,90	5,53	10,12	13,57
VIII	1,76	2,00	9,51	12,26	12,77	15,08	0,88	5,56	10,10	13,47
IX ^a	1,77	1,84	10,50	11,78	12,78	13,94	.	5,26	9,47	12,83
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	100,6	99,0	104,3	100,8	100,4	100,2	97,8	100,5	99,8	99,3
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	99,4	100,5	99,4	92,6	78,9	88,4	114,3	100,0	101,5	96,8

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 23-29 IX 2012 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2011 VIII	2,57	2,77	13,60	3,17	4,53	0,70	1,11	1,62	13,30	18,99
IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
XII	2,59	2,78	13,70	3,24	4,63	0,71	1,18	1,63	13,59	19,25
2012 I	2,60	2,80	13,83	3,25	4,64	0,71	1,19	1,64	13,59	19,59
II	2,61	2,79	14,07	3,26	4,64	0,71	1,20	1,65	13,72	19,71
III	2,62	2,80	14,35	3,28	4,54	0,71	1,21	1,66	13,73	19,90
IV	2,62	2,79	14,54	3,29	4,44	0,71	1,21	1,65	13,66	19,70
V	2,62	2,80	14,68	3,29	4,31	0,72	1,21	1,66	13,76	19,62
VI	2,61	2,79	14,63	3,29	4,18	0,71	1,21	1,63	13,73	19,39
VII	2,60	2,77	14,71	3,28	4,15	0,71	1,22	1,64	13,77	19,25
VIII	2,60	2,76	14,75	3,27	4,07	0,71	1,23	1,64	13,75	19,10
IX	2,60	2,75	14,83	3,27	4,08	0,70	1,23	1,65	13,67	19,13
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	100,0	99,6	100,5	100,0	100,2	98,6	100,0	100,6	99,4	100,2
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	101,6	99,6	109,0	102,5	90,3	101,4	108,8	101,9	102,7	101,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2011 VII	9,1	12,4	2,4	24,0	9,8	4,9	4,5	0,9	6,8	3,2
VIII	10,2	13,6	2,4	22,1	9,7	4,6	4,4	1,2	5,8	3,1
IX	13,1	13,9	2,3	28,5	10,4	3,8	4,5	1,0	5,5	2,8
X	14,0	14,0	2,1	29,5	10,3	2,5	4,0	1,6	6,3	2,5
XI	7,5	13,1	1,8	24,0	9,2	2,7	3,6	0,9	6,5	3,0
XII	7,2	12,8	1,8	20,1	8,5	4,5	3,5	1,0	6,9	2,1
2012 I	6,8	12,7	2,0	18,2	10,2	5,3	4,4	1,1	8,5	2,4
II	8,9	13,8	3,0	21,5	10,0	3,6	4,0	1,2	6,7	2,6
III	8,2	14,6	2,6	26,1	10,8	4,3	4,8	1,0	5,4	3,3
IV	8,3	13,4	2,9	21,9	9,3	5,2	4,1	0,8	5,6	2,8
V	10,6	14,8	4,4	26,1	10,4	4,0	4,2	0,8	5,9	3,1
VI	11,3	14,0	3,3	28,7	9,1	2,7	3,5	0,8	6,9	2,5
VII	11,8	15,5	2,8	27,2	8,7	3,6	4,0	0,8	7,4	2,1
VIII	13,2	16,6	2,4	23,9	9,0	3,2	4,5	0,9	7,2	1,7
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	111,9	107,1	85,7	87,9	103,4	88,9	112,5	112,5	97,3	81,0
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	129,4	122,1	100,0	108,1	92,8	69,6	102,3	75,0	124,1	54,8

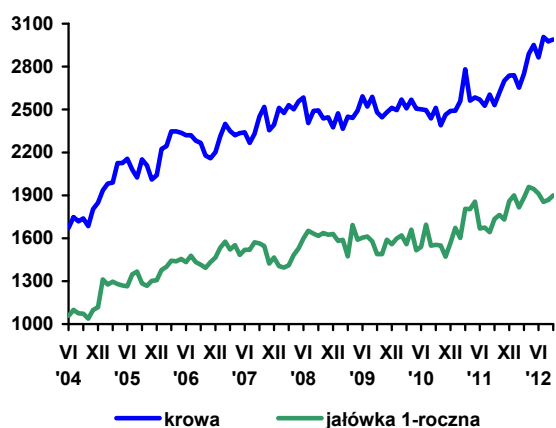
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

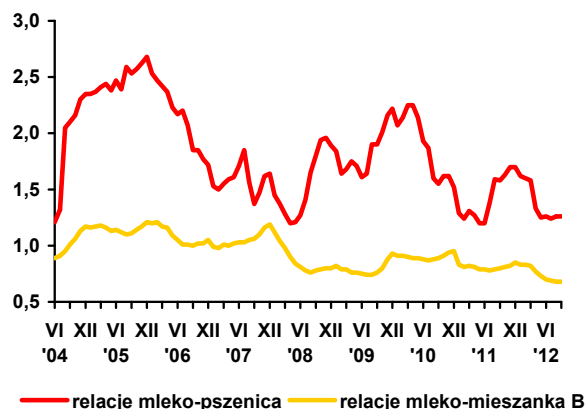
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2011 VII	2 264	3 241	4 175	769	1 017	1 630	3 325	4 311	912	1 079
VIII	2 347	3 284	4 162	793	1 047	1 981	3 448	4 737	856	1 170
IX	2 381	3 234	4 264	696	1 024	2 470	3 504	4 630	887	1 245
X	2 270	3 100	4 024	607	969	2 274	3 361	4 490	785	1 214
XI	2 218	3 180	4 201	696	977	2 479	3 389	4 541	679	1 269
XII	2 363	3 214	3 828	737	956	1 704	3 486	4 417	639	1 227
2012 I	2 318	3 096	3 370	581	1 004	1 628	3 269	3 989	714	1 206
II	2 130	3 071	3 243	605	1 017	2 269	3 163	4 268	501	1 198
III	2 195	3 171	3 255	606	1 054	2 169	3 263	4 022	634	1 204
IV	2 209	3 132	2 746	580	1 083	1 737	3 339	3 895	598	1 202
V	2 145	3 123	2 547	552	1 054	1 997	3 442	3 879	579	1 235
VI	1 937	2 979	2 538	535	1 034	2 045	3 316	3 618	641	1 184
VII	1 890	2 963	2 568	559	1 047	2 026	3 277	4 150	583	1 217
VIII	1 929	3 044	2 823	603	1 068	2 397	3 190	3 767	531	1 281
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2012</u> <u>VII 2012</u>	102,1	102,7	109,9	107,9	102,0	118,3	97,3	90,8	91,1	105,3
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	82,2	92,7	67,8	76,0	102,0	121,0	92,5	79,5	62,0	109,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

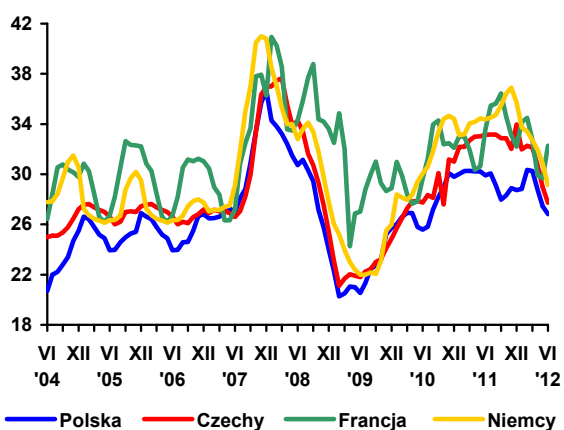
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

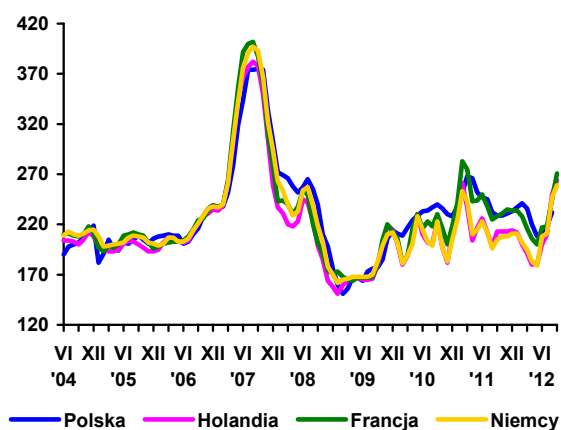
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

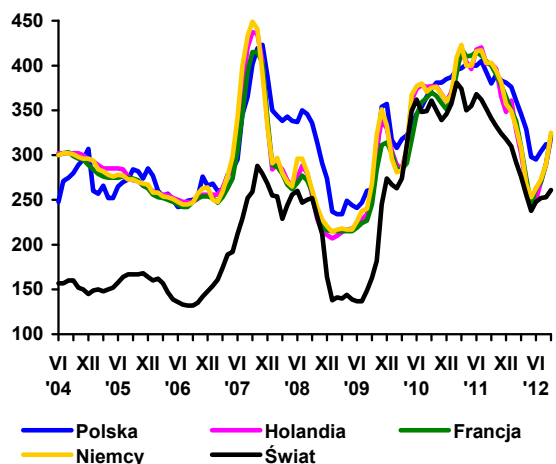
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

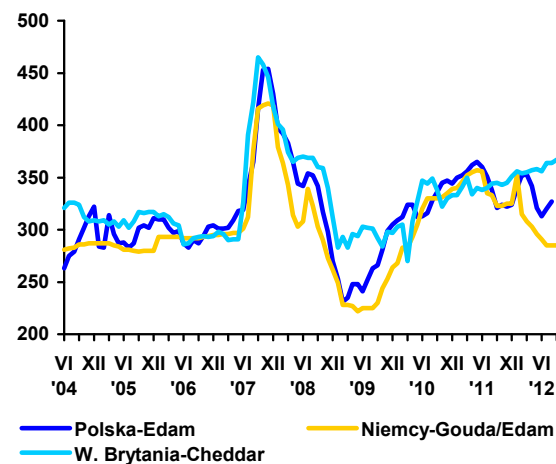
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

We wrześniu 2012 r. średnia cena skupu żywca wołowego wynosiła 6,61 zł/kg wagi żywej i była taka sama jak przed miesiącem. Wpływ na to miały ceny wołowiny w UE, które od sierpnia br. nie wykazywały tendencji do wzrostu (ok. 393 EUR/100kg tuszy). W październiku br. ceny zakupu bydła przez zakłady mięsne zaczęły maleć i w ciągu miesiąca spadły o ok. 2% (do 6,41 zł/kg w.ż.). Jednocześnie zakłady mięsne obniżyły o ok. 1% ceny sprzedaży ćwierci wołowych z buhajów do 2 lat i o ok. 3% ćwierci z krów (Tab.3). Prawdopodobnie był

to efekt mniejszego popytu na wołowinę na rynkach zagranicznych. Jednocześnie rosła cena skupu cieląt. We wrześniu br. była o ok. 14% wyższa niż przed miesiącem, a w październiku br. na targowiskach zarejestrowano dalszy jej wzrost (do 11,71 zł/kg w.ż.). Według spisu pogłównia bydła z czerwca br. stan pogłównia cieląt był prawie o 1% mniejszy niż przed rokiem i podaż ich jest mniejsza.

Od stycznia do września 2012 r. uboje byków wyniosły 441,5 tys. sztuk i były o 8,2% mniejsze niż w ciągu dziewięciu miesięcy 2011 r., a uboje krów zmalały o 7,2% (do 309,9 tys. sztuk). Największy spadek, bo 20% odnotowano w ubojach cieląt (z 60 do 47,4 tys. sztuk). W rezultacie skup żywca wołowego i cielęcego był mniejszy niż przed rokiem (Tab.1).

Wzrost cen detalicznych wołowiny na rynku krajowym pogłębił spadek spożycia wołowiny, który uwalniał nadwyżki podaży na eksport. We wrześniu br. średnia cena antrykotu i szpondra wynosiła 25,81 zł/kg i była o 1% wyższa niż przed miesiącem i o ponad 11% wyższa niż przed rokiem. Wołowina podróżowała w relacji do wieprzowiny i do drobiu, a jej konsumpcja zmalała. W I kwartale 2012 r. w gospodarstwach domowych wynosiło ono średnio 10 dkg/osobę miesięcznie, a w II kwartale 9 dkg i było o ok. 10% niższe w porównaniu do I i II kwartału 2011 r. W 2012r. krajowa konsumpcja mięsa i przetworów wołowych wyniesie przypuszczalnie ok. 2 kg/osobę i będzie ponad siedmiokrotnie mniejsza od średniego spożycia tego gatunku mięsa w UE.

W ciągu ośmiu miesięcy 2012 r. eksport mięsa wołowego chłodzonego wyniósł 148,7 tys. ton i był o ok. 3% (4 tys. ton) mniejszy niż w analogicznym okresie 2011 r. W I kwartale br., na skutek stopniowej redukcji przez Turcję preferencji celnych udzielonych UE, był on o 22% mniejszy niż przed rokiem, a w II kwartale br. był o 11% większy. Tendencja wzrostowa w eksporcie utrzymywała się również w lipcu i sierpniu br. Wyniósł on wówczas 37,2 tys. ton i był o ponad 8% większy niż w analogicznych miesiącach 2011 r. Eksport wołowiny mrożonej w kolejnych miesiącach br. był większy niż w roku ubiegłym i w rezultacie wzrósł on o ok. 11% (do 29 tys. ton) w porównaniu do poziomu eksportu w okresie od stycznia do sierpnia 2011 r.

Ceny w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego wzrosły średnio z 3,16 EUR/kg w I kwartale 2012 r. do 3,26 EUR/kg w II kwartale 2012 r. i do 3,33 EUR/kg średnio w lipcu i sierpniu br. Były one od 3% do 14% wyższe niż przed rokiem. Wzrost cen wołowiny mrożonej w eksporcie był mniejszy i wynosił od 6% (3,14 EUR/kg) w I kwartale br. do średnio 2% (3,19 EUR/kg) w lipcu i sierpniu br. W ciągu ośmiu miesięcy 2012 r. eksport przetworów wołowych (12,3 tys. ton) był o ok. 8% większy niż przed rokiem, a ich ceny wzrosły z 3,53 EUR/kg w I kwartale br. do średnio 3,80 EUR/kg w lipcu i sierpniu br.

Od stycznia do sierpnia 2012 r. eksport bydła i cieląt wyniósł 236,8 tys. sztuk i był o 7,1 tys. sztuk mniejszy niż przed rokiem, w tym w lipcu i sierpniu br. obniżył się o 10,4 tys. sztuk. Jedynie w I kwartale był on o 6% większy. Ceny w eksporcie nie wykazywały tendencji do wzrostu. W I i II kwartale br. wynosiły średnio 2,77 EUR/kg wagi żywej, a w lipcu i sierpniu 2012 r. nastąpił ich 12% spadek (do 2,44 EUR/kg).

Większy niż przed rokiem był import bydła i cieląt. Wyniósł on 28,7 tys. sztuk i wzrósł o 14 tys. sztuk w porównaniu do poziomu zakupów w miesiącach styczeń-sierpień 2011 r. Import bydła pochodził głównie z: Litwy (7,7 tys. sztuk), Słowacji (5,8 tys. sztuk), Rumunii (4,8 tys. sztuk). Z powodu wysokich cen wołowiny jej import obniżył się o 19% (do 6,9 tys. ton).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	VII	13,2	25,0	2,1	21,8	1,2
	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0	23,8	1,7	19,7	2,5
2012	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
	I	10,7	19,0	1,4	16,6	1,5
	II	9,7	20,4	1,0	17,8	1,4
	III	13,1	28,0	1,5	26,0	2,1
	IV	10,8	22,0	1,4	19,9	1,9
	V	13,4	27,0	1,9	23,5	1,5
	VI	12,4	26,5	1,9	22,9	1,2
	VII	12,4	27,0	1,6	23,4	1,2
	VIII	12,3	26,5	2,4	20,8	1,2
IX	12,4					

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	VII	5,52	8,42	21,38	22,06	3,87	3,99
	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
2012	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
	I	6,59	10,56	24,28	24,24*	3,68	3,68
	II	6,58	10,70	24,96	24,75*	3,79	3,76
	III	6,41	11,09	25,12	25,09*	3,92	3,91
	IV	6,32	11,65	25,28	25,38*	4,00	4,02
	V	6,31	10,90	25,33	25,47	4,01	4,04
	VI	6,42	11,18	25,33	25,48	3,94	3,96
	VII	6,45	9,72	25,49	25,49	3,95	3,95
	VIII	6,61	9,31	25,64	25,52	3,87	3,92
IX	6,61	10,63	25,93	25,81*	3,92	3,90	
w % ceny	sprzed roku	110,9	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,0	-	-	-	-	-

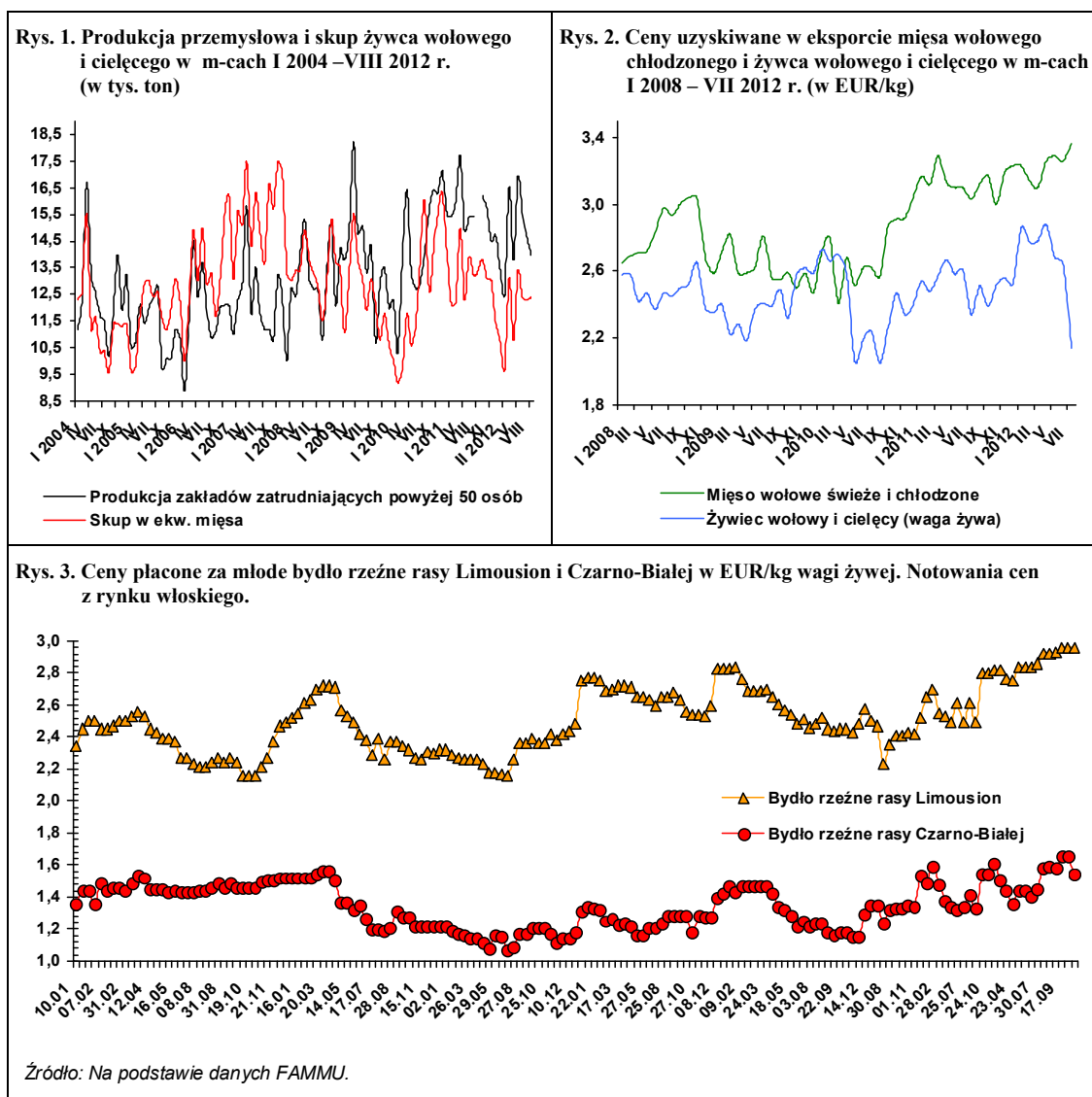
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	II 2012	III 2012	IV 2012	V 2012	VI 2012	VII 2012	VIII 2012	IX 2012	X 2012
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,31	6,63	6,24	6,37	6,16	6,36	6,53	6,52	6,41
Byki	7,38	7,58	7,05	7,25	6,81	7,10	7,45	7,47	7,36
Krowy	5,00	5,27	5,20	5,22	5,18	5,34	5,37	5,36	5,21
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	12,12	11,58	12,15	11,93	11,72	11,25	11,70	11,57	11,71
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	14 005	13 948	13 690	13 731	13 526	13 592	13 770	13 957	13 837
Ćwierci z krów rzeźnych	10 746	11 488	11 302	11 384	11 617	11 872	11 456	11 456	11 138
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	377,96	383,3	383,81	380,91	379,87	382,40	392,02	393,82	393,8
Polska	309,7	343,4	325,75	321,70	302,33	309,36	338,24	350,44	341,6

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Pogłębiający się spadek produkcji wieprzowiny wywołuje wzrost cen skupu trzody, co poprawia jej opłacalność. Jednocześnie rosną ceny detaliczne, owocu-jące malejącym popytem na wieprzowinę. W okresie trzech pierwszych kwartałów 2012 roku przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,46 zł/kg i była o 23% wyższa od przeciętnej ceny w trzech pierwszych kwartałach 2011 roku (4,43 zł/kg). Wzrost cen detalicznych w tym okresie wyniósł tylko 11,2%.

Ceny żywca wieprzowego w Polsce wzrosły w większym stopniu niż w Unii Europejskiej, pogłębiając tym samym niekonkurencyjność polskiej wieprzowiny. W okresie trzech pierwszych kwartałów 2012 roku przeciętna cena trzody klasy E wyniosła w UE-27 167 EUR/100 kg wagi poubojowej i była wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o 10%. W Polsce cena wyrażona w euro wyniosła w tym czasie 171 EUR/100 kg i była o 15% wyższa niż przed rokiem. Przeciętna cena polskiej wieprzowiny była więc w tym okresie o 2% wyższa od przeciętnej ceny w UE-27, podczas gdy rok wcześniej cena w Polsce była o 2% niższa od przeciętnej ceny unijnej. Konsekwencją jest pogarszający się bilans obrotów handlu zagranicznego wieprzowiną. Ocenia się, że w 2012 roku ujemne saldo handlu zagranicznego wieprzowiną wyniesie 259 tys. ton, wobec 172 tys. ton w 2011 roku.

Ocenia się, że spożycie wieprzowiny w 2012 roku może wynieść 40,5 kg/osobę, wobec 42,8 kg/osobę, a więc zmniejszy się o ponad 2 kg/osobę.

Pomimo wysokich cen trzody, w roku gospodarczym 2011/2012 chów trzody nadal był nieopłacalny, a roczna stopa spadku pogłowia okazała się rekordowa. W końcu lipca 2012 roku pogłowie trzody chlewnej wynosiło 11 581 tys. sztuk i było mniejsze o 14,3% aniżeli rok wcześniej, w którym obniżyło się w porównaniu z lipcem 2010 roku o 9,1%. W ciągu dwóch lat pogłowie trzody zmalało więc o 3 283 tys. sztuk, tj. o 22,1%

Powodem dotychczasowego regresu chowu trzody były bardzo wysokie ceny zbóż i pasz przemysłowych, gdyż ceny żywca wieprzowego, zwłaszcza od lata 2011 roku można by uznać za satysfakcjonujące, przy dużo niższych cenach pasz i kosztach produkcji. Początkiem załamania był rok gospodarczy 2010/11, w którym nastąpił gwałtowny wzrost cen zbóż i pasz. Przeciętne targowiskowe ceny żyta i jęczmienia wzrosły wówczas w stosunku do poprzedniego roku odpowiednio o 63% i 58%. W roku gospodarczym 2011/12 nastąpił dalszy wzrost tych cen. Przeciętna targowiskowa cena żyta

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

osiągnęła 80,72 zł/dt, a jęczmienia 86,88 zł/dt. Geny te były wyższe niż w poprzednim sezonie odpowiednio o 20% i 11%. W rezultacie relacje cen trzody do cen tych zbóż zawężyły się o około 40%.

Z podobnymi zmianami, ale o znacznie mniejszej skali mieliśmy do czynienia także w przypadku mieszanek paszowych i koncentratu dla tuczników. W roku gospodarczym 2010/11 przeciętna cena mieszanki T2 dla tuczników wzrosła o 19%, a koncentratu „Prowit” o 8%. W roku gospodarczym 2011/12 przeciętne ceny mieszanki i koncentratu wyniosły odpowiednio około 135,30 zł/dt, i 232,06 zł/dt i były wyższe niż w poprzednim sezonie o 19% i 8%.

W bieżącym, trzecim z kolei roku gospodarczym 2012/13 sytuacja nie ulegnie zmianie, a światowe rynki zbóż oraz roślin oleistych nadal będą pod presją przewagi popytu nad podażą. Wyrazem tego są wysokie ceny zbóż i pasz przemysłowych na świecie, w tym również w Polsce, mimo zbiorów lepszych od spodziewanych. W tej sytuacji chów trzody nadal będzie nieopłacalny, co wyrażać się będzie znacząco węższymi relacjami cen trzody do cen zbóż od relacji granicznych. W związku z tym przewiduje się, że w listopadzie 2012 roku pogłowie trzody może wynieść około 11 200 tys sztuk i być mniejsze aniżeli w listopadzie 2011 roku o 14% i o 24,2% mniejsze aniżeli w listopadzie 2010 roku.

We wrześniu 2012 roku przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,91 zł/kg i była wyższa o 3,9% niż w sierpniu i o 18,1% niż rok wcześniej. Targowiskowe ceny żyta wyniosła 79,62 zł/dt, a jęczmienia 86,49 zł/dt. Wzrost cen trzody przy stabilizacji cen zbóż zaowocowały rozszerzeniem relacji cen trzody do cen zbóż odpowiednio 1:7,4 i 1:6,8, a więc niewielką zmianą opłacalności chowu.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
2010 I-XII	2001,0	113,2	460,3	136,7	601,9	97,9	-141,6
2011 I	119,2	123,8	39,6	195,1	42,9	107,8	-3,3
II	117,7	128,5	46,9	159,5	42,7	110,6	4,2
III	132,2	108,3	49,7	135,4	47,0	80,1	2,7
IV	123,2	127,6	44,0	129,8	47,0	130,4	-3,0
V	114,2	106,8	47,5	116,1	46,9	112,5	0,6
VI	108,8	101,3	46,7	106,6	48,6	112,5	-1,9
I-VI	962,0	97,8	241,2	122,6	303,1	106,5	-61,9
VII	109,9	106,1	43,3	97,7	53,0	122,1	-9,7
VIII	115,6	109,6	51,4	117,6	59,2	121,1	-7,8
IX	111,2	95,8	52,4	108,9	55,8	108,8	-3,4
X	118,1	96,9	54,9	105,8	54,0	113,0	0,9
XI	117,2	93,9	51,8	106,1	54,7	121,3	-2,9
XII	113,9	88,9	45,2	103,2	56,5	132,3	-11,3
I-XII	1913,0	95,6	503,2	109,3	668,6	111,1	-165,3
2012 I	90,2	75,7	44,1	110,4	44,7	104,2	-0,6
II	87,3	74,1	50,9	108,5	44,5	104,2	6,4
III	96,2	72,8	54,6	109,9	58,3	124,0	-3,7
IV	86,4	70,1	49,3	112,1	42,7	90,9	6,6
V	93,5	81,9	50,2	105,7	46,9	100,0	3,3
VI	82,5	75,8	47,2	101,1	51,5	106,0	-4,3
VII	82,3	74,9	55,5	128,2	57,1	107,7	1,6
VIII	85,4	73,8	59,8	116,3	58,8	99,3	1,0
IX	81,1	72,9	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	138
XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152
2012 I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2010	X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
	XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
	XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011	I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
	II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
	III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
	IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
	V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
	VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
	VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
	VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
	IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
	X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
	XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
	XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6
2012	I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
	II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
	III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
	IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
	V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
	VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
	VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
	VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
	IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0

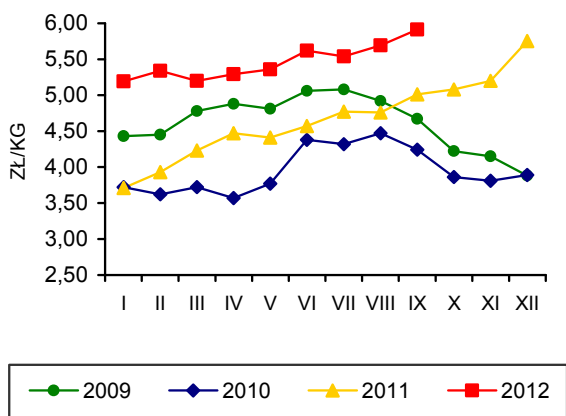
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

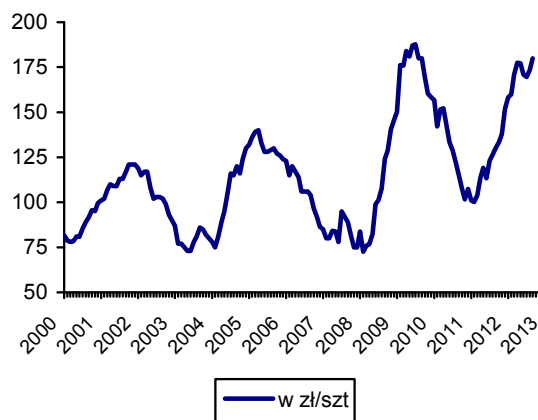
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-27	Niemczech	Danii	
2010	X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
	XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
	XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011	I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
	II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
	III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
	IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
	V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
	VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
	VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
	VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
	IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
	X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
	XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
	XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012	I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
	II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
	III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,1
	IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
	V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
	VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
	VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
	VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
	IX	190,05	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
	X	189,80	194,30	193,80	175,90	102,4	100,3	110,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

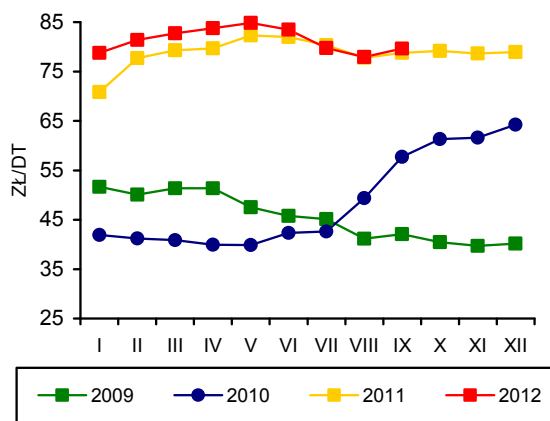
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

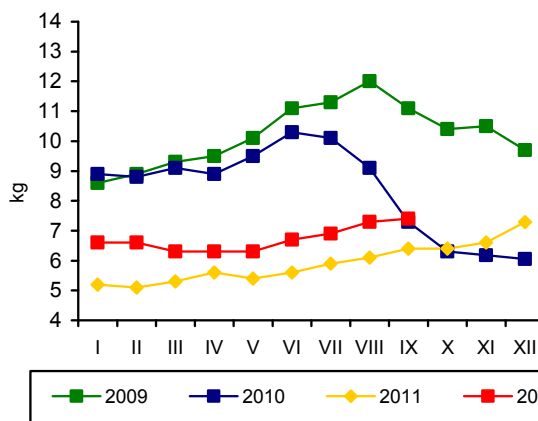
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

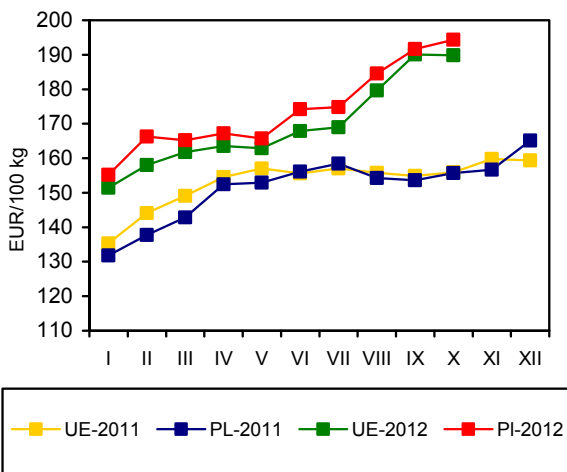
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

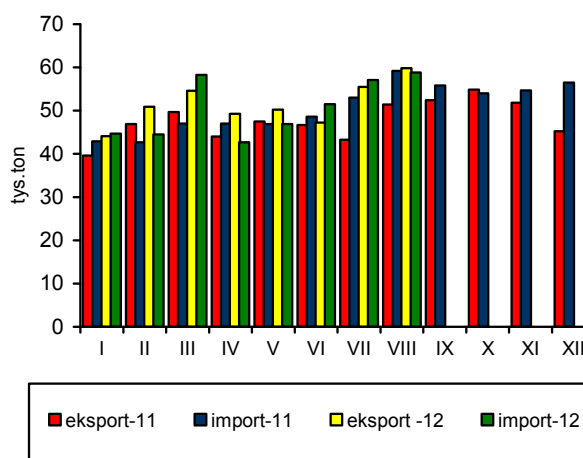
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

We wrześniu 2012 roku w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających co najmniej 50 pracowników, wytworzono 134 tys. ton tego mięsa, tj. o 3,6% mniej niż przed miesiącem, ale o 15,5% więcej niż przed rokiem. W okresie od stycznia do września br. przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wzrosła o prawie 18% w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku.

W sierpniu br. utrzymał się niewielki spadek dynamiki eksportu drobiu, zapoczątkowany w czerwcu. Jego wolumen obniżył się o 1% w relacji miesiąc do miesiąca, był jednak o 14,4% większy niż przed rokiem. W całym okresie ośmiu miesięcy 2012 roku eksport mięsa drobiowego o 16,5% przewyższał poziom z analogicznego okresu poprzedniego roku. Przywóz drobiu z zagranicy był w sierpniu niemal dwukrotnie wyższy niż w lipcu i o 62% wyższy niż w sierpniu 2011 roku. W okresie od stycznia do sierpnia br. łączne zakupy mięsa drobiowego za granicą zwiększyły się o 32% w porównaniu do poprzedniego roku. Dynamika importu była więc niemal dwukrotnie silniejsza niż eksportu. Importowane było głównie tanie mięso przerobowe. Dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego drobiem w relacji rok do roku pogorszyło się w ujęciu ilościowym. Natomiast jego wartość wzrosła ze względu na różnice cen. Eksport stanowił prawie 27% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego i wskaźnik ten nie zmienił się w porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku. Wysoki udział sprzedaży zagranicznej w zagospodarowaniu krajowej podaży mięsa drobiowego jest następstwem dużej różnicy cen eksportowych i uzyskiwanych w obrotach na rynku wewnętrznym, wyrażonych w euro.

We wrześniu pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt brojlerów podrożały w relacji do poprzedniego miesiąca o 5,4% i były o 17,8% wyższe niż przed rokiem. Natomiast cena mieszanki pełnoporcjowej dla indyków nie zmieniła się w relacji do poprzedniego miesiąca, ale o 13,7% przekraczała poziom ubiegłoroczny. W pierwszych trzech kwartałach br. w porównaniu z analogicznym okresem przed rokiem, mieszanki przemysłowych pasz pełnoporcjowych dla kurcząt rzeźnych podrożały średnio o 4,4%, a dla indyków, o 3,8%. Ceny pasz przemysłowych dla drobiu przekroczyły wysoki poziom ubiegłoroczny, jednak przy wyższym niż wówczas poziomie cen skupu żywca. W okresie dziewięciu miesięcy 2012 roku drożącym paszom towarzyszył wzrost cen skupu kurcząt o 5,4%. Indyki skupowane były po cenie o 3% niższej niż w tym

samym okresie poprzedniego roku. Przyczyną była duża podaż żywca indyczego, będąca efektem większych wstawień piskląt do odchowu w pierwszym półroczu. Opłacalność produkcji żywca kurcząt poprawiła się, natomiast indyków – obniżyła. Będzie to skutkować korektą podaży żywca indyczego w ostatnim kwartale br. W październiku ceny skupu kurcząt obniżyły się o 3,3%, a indyków wzrosły o ok. 4% w relacji do poprzedniego miesiąca.

Październik był okresem ponownego spadku cen tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie.

Ich cena obniżyła się o 4,5% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. Była też o 2,7% niższa niż przed rokiem. Natomiast przeciętna cena zbytu mięsa indyczego wzrosła o 0,6% w relacji do września i była o 6,5% niższa niż w październiku 2011 roku. W okresie dziesięciu miesięcy br. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, ceny zbytu tuszek kurcząt wzrosły o 17%, a indyków o 3,8%. Ceny skupu żywca drobiowego rosły więc znacząco wolniej (indyków nawet się obniżyły) niż ceny zbytu mięsa. Średni poziom cen detalicznych zwiększył się w tym czasie o 6,1%. Mimo to, konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była w pierwszym półroczu 2012 roku o 1% wyższa niż przed rokiem. Drób pozostał najtańszym gatunkiem mięsa, przy silnie drożejącej wołowinie i wieprzowinie.

We wrześniu br. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 37,3% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. We wrześniu 2011 roku, o 35,3%. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska nadal należy do najtańszych, mimo że we wrześniu br. średnia cena unijna wzrosła w relacji rok do roku o 3,2%, podczas gdy cena polska o 6,8%. W tym samym czasie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech obniżyły się o 2,9%, we Francji o 1,3%, a w Holandii o 6,9%. Znacząca przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim utrzymała się, co było przyczyną wysokiego udziału eksportu w rozdysponowaniu podaży mięsa drobiowego w Polsce. Przeważająca część sprzedaży zagranicznej realizowana była, podobnie jak w okresach poprzednich, na rynku unijnym.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
I	108	95,2	96,4	111,0	133,0
II	92,9	85,8	96,5	101,0	122,0
III	95,1	98,1	118,0	110,0	136,0
IV	105,0	99,0	101,0	116,0	126,0
V	99,1	97,0	139,0	116,0	137,0
VI	94,2	101,5	112,0	118,0	137,0
VII	105	107,0	116,0	112,0	132,0
VIII	96	101,0	112,0	114,0	139,0
IX	101	105,0	119,0	116,0	134,0
X	108	113,0	125,0	128,0	
XI	93	105,0	123,0	127,0	
XII	97,7	107,0	122,0	127,0	
RAZEM	1195	1217,0	1368,0	1396,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012
I	2221	2543	33708	39908
II	2310	2929	33677	40742
III	3741	3530	34491	43240
IV	2443	3196	31698	37831
V	2514	3227	35373	41393
VI	1364	2605	37292	39749
VII	1875	2667	35162	38994
VIII	3242	5250	33732	38595
IX	2764		38927	
X	2927		42285	
XI	3345		40861	
XII	2385		35822	
RAZEM	31131		433028	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	I	1276	1312	3,22	3,48	4,73	6,40	6,61
II	1356	1339	3,43	3,78	5,38	6,56	6,61	7,42
III	1373	1339	3,86	3,77	6,02	6,57	7,59	7,49
IV	1385	1386	3,92	3,79	6,16	6,61	7,62	7,52
V	1409	1438	3,54	3,84	4,90	6,61	7,39	7,60
VI	1422	1469	3,55	4,01	5,39	6,91	6,92	8,01
VII	1391	1508	3,71	4,14	5,91	7,15	6,88	7,89
VIII	1369	1493	3,90	4,07	6,16	7,13	7,52	7,85
IX	1337	1574	4,00	4,00	6,20	6,89	7,61	7,81
X	1327		3,84	3,87	6,76	6,58	7,63	
XI	1310		3,74		6,64		7,52	
XII	1302		3,62		6,52		7,12	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	1363	1387	4,93	5,86	7,17	9,01
II	1402	1400	5,18	5,71	7,16	8,90
III	1438	1414	5,28	5,67	7,78	8,54
IV	1454	1446	5,71	5,43	9,15	8,94
V	1466	1502	5,87	5,37	8,39	8,83
VI	1505	1546	6,20	5,45	8,49	8,84
VII	1516	1583	6,09	5,51	8,68	8,68
VIII	1478	1636	6,07	5,38	8,82	8,35
IX	1438	1635	5,82	5,30	9,09	8,33
X	1411		5,94	5,51	8,96	8,38
XI	1400		6,01		9,15	
XII	1383		6,03		9,29	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

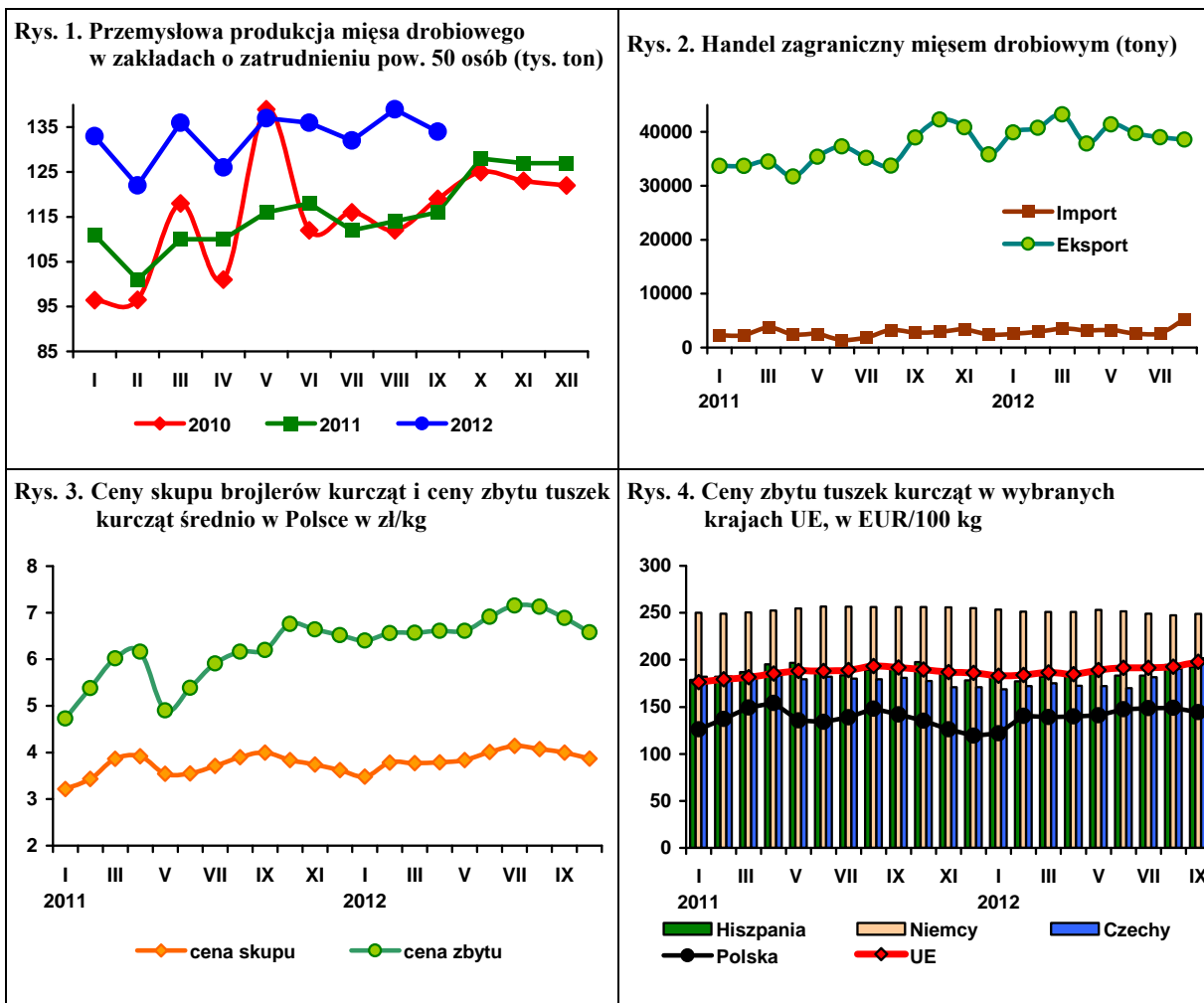
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,42	241,55	168,53	174,43	191,61	138,55	133,51	159,24
II	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
III	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
IV	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
V	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
VI	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VII	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VIII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
IX	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
X	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
XI	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
X	135,10	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60
XI	126,20	255,90	170,80	142,10	225,00	198,00	186,20	187,00
XII	119,30	255,00	170,80	144,40	225,00	198,00	178,20	186,10
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	186,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	193,20
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	196,40
IX	144,30	248,70	201,60	167,80	228,00	206,30	192,50	198,10

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	1,50	1,45	1,50	0,21	0,21	0,21
II	1,50	1,50	1,48	0,21	0,20	0,20
III	1,49	1,51		0,23	0,21	
IV	1,63	1,58		0,22	0,20	

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2012 roku ponownie podrożały jaja spożywcze, z wyjątkiem jaj największych. Średnia cena sprzedaży jaj świeżych wszystkich klas wagowych wzrosła do 41,5 zł za 100 sztuk, tj. o 4% w relacji do września i, mimo spadku o 30% w porównaniu z najwyższym poziomem w marcu, była aż o ponad 40% wyższa od notowanej przed rokiem. W relacji październik do września, najbardziej podrożały jaja małe: klasy S – o 10,5% oraz duże klasy L, o 5,1%. Jaja klasy L były o 3,9% wyższe, a klasy XL, o 0,8% niższe niż w poprzednim miesiącu. Poziom cen jaj wszystkich klas wagowych był znacząco wyższy niż w październiku 2011 roku. Ceny jaj klasy XL przekraczały ówczesny poziom o 33%, klasy L, o 30%, a klasy M i S, odpowiednio o 51% i 60%.

We wrześniu br. ceny skupu jaj do przetwórstwa przemysłowego były o 12% wyższe niż w sierpniu. W październiku miał miejsce kolejny wzrost tych cen, o 8,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Ich poziom o ponad 63% przewyższał notowania sprzed roku. W okresie dziesięciu miesięcy br. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, jaja przerobowe były

aż o 74% droższe. Ma to związek z wysokim popytem krajowym i zagranicznym na przetwory z jaj. Nadal rynek ten charakteryzuje się silnymi wahaniami cen w poszczególnych miesiącach roku.

Optymalność produkcji jaj jest nadal bardzo wysoka, mimo wzrostu cen pasz. We wrześniu pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kur niosek podrożały o 0,3% w relacji do sierpnia i o prawie 18% w relacji do września 2011 roku. Jednak, średnia cena pasz przemysłowych dla niosek w okresie dziewięciu miesięcy 2012 roku była tylko o 3,5% wyższa do notowanej w analogicznym okresie 2011 roku. Natomiast przeciętna cena uzyskiwana przez producentów za jaja spożywcze wzrosła o ponad 43%.

W październiku br. ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej obniżyły się średnio o 21% w relacji do najwyższych notowań w marcu. Jaja potaniały w Niemczech o 39%, w Holandii o 33,5%, a we Francji o 34%. W Polsce ceny zbytu jaj obniżyły się w tym okresie o 30%. W październiku 2012 roku, w relacji rok do roku, jaja podrożały na rynku unijnym średnio o 36,5%, a w Polsce, o 36,7%. Zatem relacje przeciętnych cen sprzedaży

jaj w Polsce i we Wspólnocie prawie nie zmieniły się. W październiku 2011 roku polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 0,5% mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w tym samym okresie 2012 roku były tańsze o 0,3%.

Według wstępnych danych CAAC, w sierpniu br. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 33% mniejszy niż przed rokiem, a import o 1,5% mniejszy. Eksport przetworów z jaj był o 37% większy niż przed rokiem, ale o 2,5% mniejszy niż w lipcu. W pierwszych ośmiu miesiącach br. eksport jaj świeżych zwiększył się o 2,9% w porównaniu z tym samym okresem poprzednie-

go roku, a przetworów z jaj, o 50%. Natomiast import jaj świeżych był mniejszy niż przed rokiem o 30%, a przetworzonych o 41%.

Wzrost eksportu, przy równoczesnym spadku produkcji jaj spowodowanej redukcją pogłowia niosek, a także mniejszy import, przyczyniają się do redukcji podaży jaj kierowanej na rynek wewnętrzny. W pierwszym półroczu br., mimo tak silnego wzrostu cen, spożycie jaj w gospodarstwach domowych zmniejszyło się według danych GUS tylko o 0,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku. W tej sytuacji można przewidywać, że ceny jaj spożywczych będą nadal rosły.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	2226	1572	15106	18160	444	619	1271	1261
II	1903	1246	13301	15104	851	687	1261	1465
III	1586	1183	16468	12937	1008	615	1341	2379
IV	1586	927	14814	16859	900	344	1053	1516
V	1317	1069	16342	18102	772	501	1063	1941
VI	1242	1185	14182	16014	1025	503	1042	1996
VII	2532	1209	12765	15856	970	325	1148	1906
VIII	1171	1154	19881	13352	1090	570	1356	1858
IX	1470		8623		735		1259	
X	1740		10861		822		1360	
XI	2200		16276		974		1543	
XII	2055		15384		651		1140	
RAZEM	19028		174103		10242		14837	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2011	2012	2011	2011	2011	2012	2011	2012
I	38,30	44,00	29,00	35,60	24,00	34,20	19,00	26,10
II	37,70	47,80	28,20	40,20	24,40	36,60	19,50	30,60
III	36,20	70,00	27,80	60,70	24,60	56,40	19,40	49,30
IV	35,40	63,70	25,90	51,40	23,80	49,80	18,40	43,60
V	35,40	50,60	25,90	39,50	21,80	38,40	17,40	31,30
VI	37,10	50,40	25,90	37,40	22,40	35,30	17,90	27,10
VII	41,40	50,20	31,00	38,00	25,20	35,40	21,60	27,00
VIII	39,90	51,10	30,20	37,70	25,40	34,90	20,10	26,10
IX	39,30	52,60	28,50	39,30	26,60	38,30	21,50	29,60
X	39,40	52,20	31,80	41,30	26,30	39,80	20,50	32,70
XI	42,10		33,60		30,30		23,90	
XII	43,50		33,90		31,40		25,90	

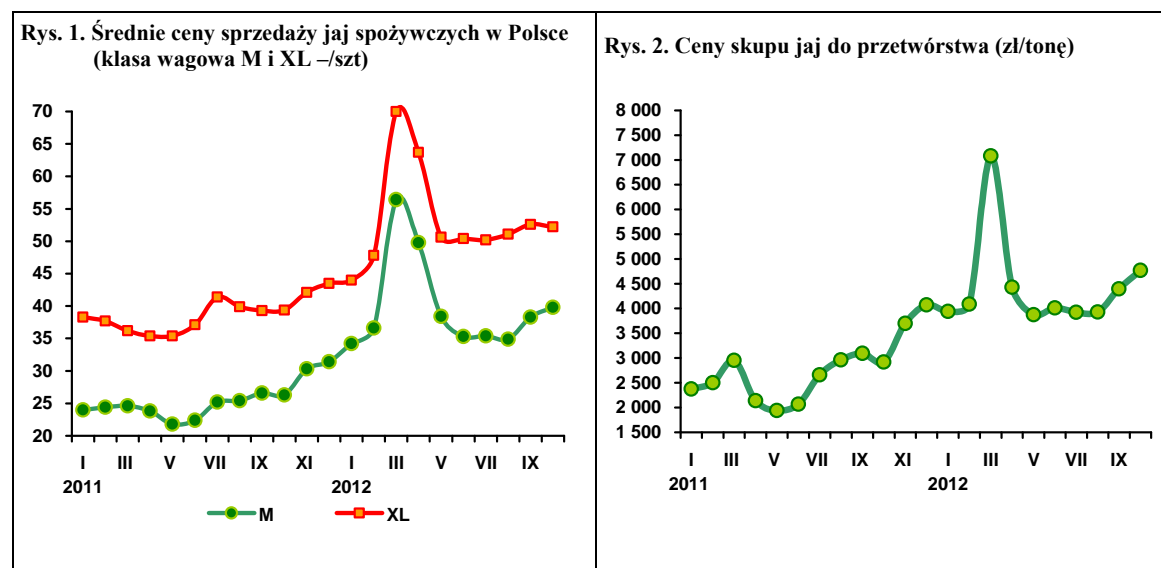
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	123,25	138,20	139,97	124,73	151,71
VII	147,41	124,31	131,07	132,55	122,90	151,71
VIII	147,41	123,25	131,07	134,00	122,90	148,26
IX	147,56	124,38	130,99	134,02	117,94	149,63
X	154,31	130,54	139,31	137,42	129,26	154,77

Źródło: Dane MRiRW.

Od początku II kwartału 2012 roku ceny jagniąt w Unii Europejskiej obniżają się. W I kwartale 2012 roku przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 590 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 4% wyższa niż w I kwartale 2011 roku. W II i III kwartale ceny te osiągnęły odpowiednio 576 i 598 EUR/100 kg wagi poubojowej i były niższe niż w analogicznych kwartałach poprzedniego roku o 2% i 4%. W październiku przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 631 EUR/100 kg i była o 6% niższa niż w październiku 2011 roku. Spadek cen jagniąt oraz osłabienie wzrostowej tendencji cen owiec ciężkich może być wynikiem osłabienia popytu, gdyż podaż jest mniejsza niż rok wcześniej. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w 2012 roku produkcja mięsa owczego może być mniejsza o 1-2% w stosunku do 2011 roku. Jak dotychczas maleje też import i rośnie eksport tego mięsa. W okresie I-VIII 2012 roku ujemne saldo handlu zagranicznego żywcem i mięsem owczym było o 27% mniejsze niż w analogicznym okresie 2011 roku.

Tendencje wzrostowe wykazują nadal ceny jagniąt we Włoszech, a więc u największego odbiorcy polskich jagniąt. W I kwartale przeciętna cena jagniąt na rynku włoskim wyniosła 604 EUR/100 kg, w II kwartale - 606 EUR, a w III kwartale - 595 EUR. Ceny te były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 31%, 16% i 15%. W październiku osiągnęła ona 605 EUR/100 kg i była o 17% wyższa niż rok wcześniej.

Rosną także ceny owiec ciężkich, po ich deprecjacji w maju br. skutkującej spadkiem przeciętnej ceny w II kwartale. W I kwartale przeciętna cena owiec ciężkich osiągnęła w UE-27 517 EUR/100 kg wagi poubojowej, w II kwartale - 520 EUR, a w III kwartale - 502 EUR. W stosunku do analogicznych kwartałów ubie-

głego roku ceny te w I i w III kwartale były wyższe o 10%, a w II kwartale niższe o 1%. W październiku przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 477 EUR/100 kg i była o 5% wyższa niż przed rokiem.

Z danych Komisji Europejskiej wynika, że ceny polskich owiec ciężkich w I kwartale wynosiły 419 EUR/100 kg, w II kwartale 400 EUR, a w III kwartale 382 EUR. Ceny te w I kwartale były wyższe niż rok wcześniej o 7%, w II kwartale niższe o 2%, a w III kwartale wyższe o 1%. W październiku przeciętna cena w Polsce osiągnęła 383 EUR/100 kg i była o 12% wyższa niż w październiku ubiegłego roku. Ceny w Polsce wyrażone w złotych zachowywały się odmiennie, gdyż modyfikował je kurs złotego względem euro. W I i w II kwartale br. poziom tych cen podwyższała deprecjacja złotego i dlatego ich wzrost był większy niż cen wyrażonych w euro. Z kolei w III kwartale były one obniżane przez aprecjację złotego. W I kwartale przeciętna cena skupu wyniosła 7,49 zł/kg wagi żywej i była wyższa niż rok wcześniej o 12%. W II kwartale osiągnęła ona 7,58 zł/kg i była o 5% wyższa niż w II kwartale 2011 roku, a w trzecim kwartale spadła do 6,80 zł/kg i była o 2% niższa niż przed rokiem.

Jeśli w IV kwartale kurs walutowy utrzyma się około 4,15 oraz utrwali spadkowa tendencja cen jagniąt w Unii Europejskiej, to ceny skupu owiec w Polsce mogą być w grudniu br. w stosunku do grudnia ub. roku niższe o 10-15% i zawierać się w przedziale 8,20-8,70 zł/kg, wobec 9,61 zł/kg w grudniu 2011 roku.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012 ^{a)}	Zmiana w % 2012/2011
I półrocze	899	1054	741	70
II półrocze	875	595	450	76
Rok	1774	1649	1191	72

a) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2011	21,4	78,2	62,3	255,2	69,7	82,3	59,1	97,7	71,5	72,8	61,5	105,9	1039
2012	0,2	16,5	218,3	76,1	28,8	76,3	66,7	52,4	x	x	x	x	750 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	0,9	21,1	350,4	29,8	41,3	92,7	112,9	53,6	x	x	x	x	72,2
Import 2011	25,5	29,6	30,3	49,2	172,7	92,7	107,8	125,7	53,8	77,6	27,0	22,1	814
2012	51,6	56,5	74,7	39,8	13,1	11,6	12,2	13,4	x	x	x	x	500 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	210,2	190,9	246,5	80,9	0,8	12,5	11,3	10,7	x	x	x	x	61,4

b) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2010/2011	6,06	5,64	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	7,05	7,16	6,92
201/2012	6,80	6,02	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,2	106,7	119,8	131,3	99,2	110,0	100,7	90,1	105,9	89,9	103,8	89,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VII	7,8	16,6	1,98	4,21
VIII	7,9	16,8	1,92	4,09
IX	8,4	17,9	1,94	4,13
X	7,8	16,6	1,79	3,81
XI	8,4	17,9	1,90	4,04
XII	10,7	22,8	2,39	5,09
I 2012	9,2	19,6	2,10	4,47
II	8,7	18,6	2,09	4,45
III	9,1	19,4	2,20	4,68
IV	9,1	19,4	2,18	4,64
V	8,6	18,3	2,01	4,27
VI	8,5	18,1	1,97	4,20
VII	8,1	17,2	1,93	4,11
VIII	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2010	43,70	43,79	43,79	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	43,55	46,19
2011	45,62	45,32	45,16	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,3	103,5	103,1	100,3	103,2	102,5	102,8	103,8	108,1	110,6	113,4	109,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-27												
2010/2011	615,6	614,5	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6
2011/2012	683,4	691,3	602,5	582,8	584,6	593,1	581,5	554,6	570,6	598,4	627,8	631,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	112,5	105,3	105,2	103,0	98,7	100,5	95,3	95,4	96,8	97,2	94,3
Włochy												
2010/2011	564,8	545,5	464,8	453,9	465,1	550,7	507,7	509,8	511,9	513,4	515,4	515,9
2011/2012	576,8	594,7	601,8	604,5	605,0	607,3	607,0	603,8	603,6	578,1	604,3	605,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,1	109,0	129,5	133,2	130,1	110,3	119,6	118,4	117,9	112,6	117,2	117,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-27												
2010/2011	429,6	451,6	449,6	459,8	486,9	534,7	551,1	491,0	466,7	433,7	446,2	452,8
2011/2012	473,0	501,9	517,7	512,7	519,2	541,5	518,4	501,2	498,3	505,5	499,4	476,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,1	111,1	115,1	111,5	106,6	101,3	94,1	102,1	106,8	116,6	111,9	105,3
Wielka Brytania												
2010/2011	418,8	455,2	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	472,0	471,5	456,7	436,0	439,2
2011/2012	471,7	527,0	529,3	524,9	530,9	562,5	527,0	516,3	518,6	526,7	506,3	453,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,6	115,6	114,0	111,9	103,8	96,7	85,5	109,4	110,0	115,3	116,1	103,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2010/2011 NZD/szt. 15 kg	91,50	84,15	80,42	81,56	81,44	83,58	71,36	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50
2011/2012 NZD/szt. 15 kg	100,9	88,36	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,3	105,0	91,3	85,2	79,2	76,7	72,0	69,1	67,7	65,8	68,1	69,3

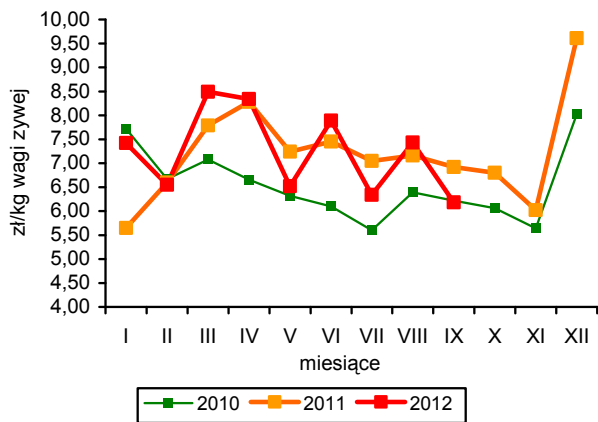
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

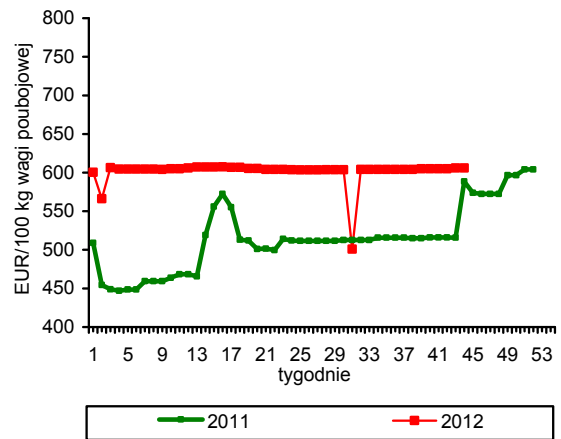
Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2010/2011 AUD/100 kg cwe	497	517	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519
2011/2012 AUD/100 kg cwe	519	512	461	475	478	441	427	409	400	400	389	347
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,4	99,0	81,2	76,6	78,9	70,6	76,5	79,6	80,2	81,8	75,0	66,9

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

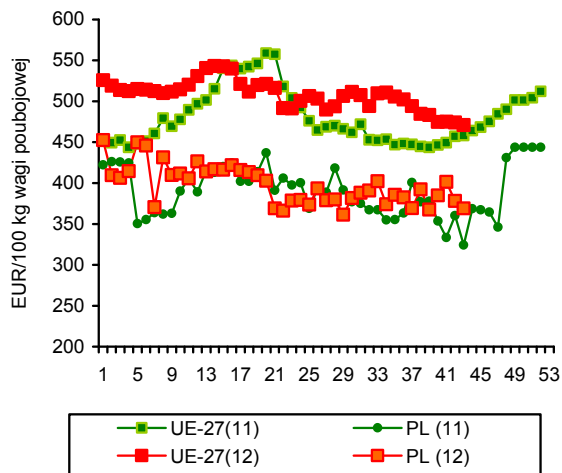
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

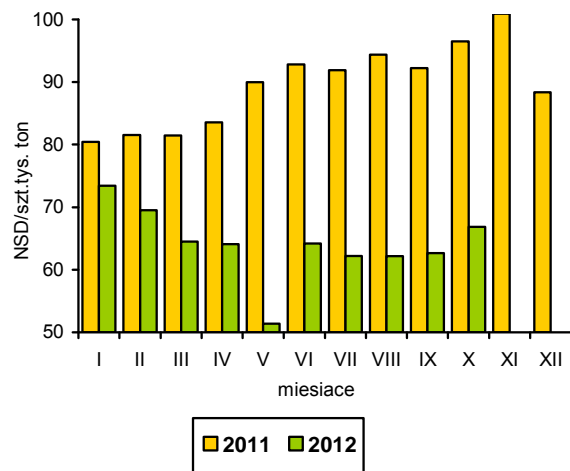
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

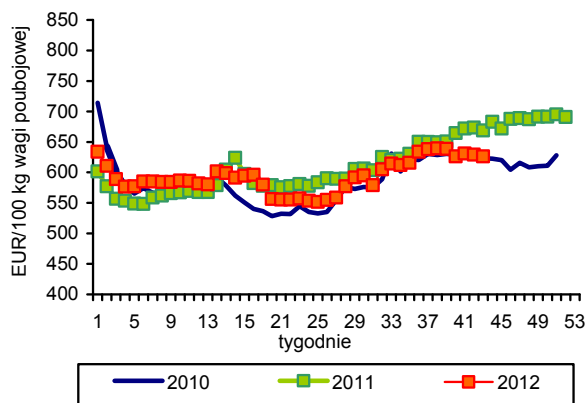
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

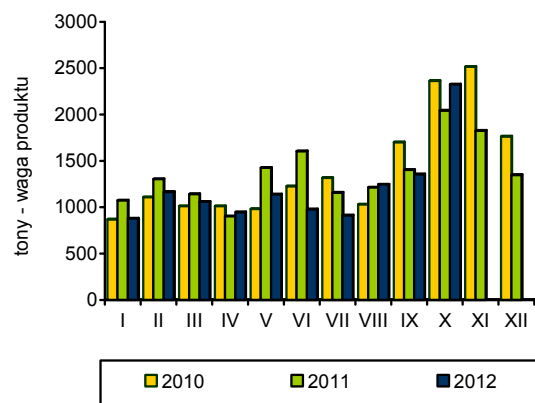
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowcy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-sierpień 2012 r. 91,9 tys. ton i były o 4% wyższe niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Wzrost połowów odnotowano zwłaszcza w dwóch ostatnich miesiącach (o blisko 40%). Dobre wyniki osiągają głównie rybacy połowiący dorsze, co wynika z zakończenia w roku bieżącym systemu trójpołówki związanej z nałożeniem kar za przełowienie kwot i dopuszczeniem do połowów wszystkich rybaków zainteresowanych połowami tych ryb. Kilukrotnie większe są także wyładunki ryb pozostałych (poza szprotami, dorszami, śledziami i storniami), poławianych głównie na zalewach, ale także i na morzu. Duży spadek połowów notowany jest natomiast w przypadku śledzi, na skutek obniżenia dostępnych Polsce kwot połowowych oraz administracyjnego obniżenia wielkości możliwego połowu przez największe jednostki (powyżej 25 metrów). Zgodnie z ostatnimi ustaleniami ministrów odpowiedzialnych za sprawy rybołówstwa w poszczególnych krajach członkowskich ogólna kwota połowowa limitowanych ryb na Bałtyku wzrosła w 2013 r. o 4%. W przypadku Polski zmniejszy się tylko limit dorszy i łososi, ale nie będzie miało to negatywnego wpływu na krajowe rybołówstwo.

W sierpniu wyraźnie zwiększyła się produkcja ryb i przetworów rybnych, w dużych zakładach przemysłu rybnego, zatrudniających powyżej 49 osób. Wyniosła ona 22,9 tys. ton i była o ponad 2,2 tys. ton wyższa niż przed rokiem (o 11%). Blisko 5-krotnie zwiększyła się produkcja wysokoprzetworzonych produktów z łososi, o 14% marynat i przetworów ze śledzi, o 28% wędzonych łososi i o 25% mrożonych filetów i mięsa z ryb. Produkcja ryb i przetworów rybnych liczona od początku roku była większa niż w okresie styczeń-sierpień 2011 r. o 2,2% i wyniosła 199,0 tys. ton. Największy wzrost także notowany jest w przypadku przetworów z łososi (3,1-krotnie do 4,0 tys. ton). O 30% rośnie przetwórstwo całych ryb morskich mrożonych oraz mrożonego mięsa z ryb morskich (odpowiednio do 4,1 i 6,1 tys. ton). Spośród głównych grup produktów wzrost produkcji odnotowano głównie w przetwórstwie wędzonych łososi (o 14% do 28,8 tys. ton), a w mniejszym stopniu w produkcji przetworów i konserw ze śledzi (o 4% do 61,3 tys. ton) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 6% do 15,9 tys. ton). Udział tych trzech grup produktów stanowił łącznie 53,2% wolumenu produkcji, wobec 50,9% w roku poprzednim.

Wzrost produkcji sektora rybnego jest wynikiem wyłącznie rosnącego eksportu. W okresie styczeń-sierpień 2012 r. wywóz przetworów i konserw z ryb zwiększył się o 6% (do 73,1 tys. ton), przy silnie rosnących cenach transakcyjnych. Wartość sprzedaży tych produktów zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 34% i przekroczyła 1 mld zł. Wyraźnie rośnie eksport ryb wędzonych, w przypadku których odnotowano 16% przyrost wolumenu (26,2 tys. ton), ale tylko 4% wzrost jego wartości (1,1 mld zł). Wpływają na to duże obniżki cen transakcyjnych wędzonych łososi. Niższy niż przed rokiem jest natomiast wywóz ryb filetowanych (o 3% w ujęciu ilościowym i o 8% w wartościowym). Negatywnie na import nadal oddziałują wysokie ceny transakcyjne, mimo wyhamowania silnej tendencji wzrostowej w ostatnich miesiącach. Popyt na ryby i owce morza generowany jest głównie przez przetwórnictwo z przeznaczeniem do produkcji wyrobów eksportowych, przy ok. 10% ograniczeniu spożycia ryb w kraju. Import ryb mrożonych zmniejszył się o 14% (do 46,5 tys. ton), a filetów rybnych o 13% (98,3 tys. ton). Wydatki na zakup tych grup produktów zwiększyły się jednocześnie o 6 i 3%. O 16% zwiększył się natomiast przywóz ryb świeżych, głównie łososi z przeznaczeniem do produkcji wyrobów wędzonych.

Wrzesień 2012 r. był pierwszym od kwietnia 2010 r. miesiącem w którym odnotowano spadek średniego poziomu cen detalicznych ryb, przetworów rybnych i owoców morza. Spadły one co prawda o mniej niż 0,1%, ale trend ten może być kontynuowany w kolejnych miesiącach, pod wpływem stabilizacji cen w imporcie. We wrześniu br. drożały jednak nadal produkty wysokoprzetworzone, przy spadku cen ryb świeżych, mrożonych i filetów oraz ryb wędzonych. W porównaniu z wrześniem 2011 r. ryby i przetwory rybne były droższe o 8,6%, ale w stosunku do grudnia u.br. wzrost ten wyniósł już tylko 3,4%, a więc o 2 pkt. proc mniej niż w przypadku mięsa, głównego konkurenta ryb.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2011 ^a VI	5 165	2 484	1 649	803	277	10 378	145	19
VII	942	2 417	223	957	292	4 831	539	15
VIII	740	3 267	189	801	332	5 329	1 255	46
IX	1 304	2 984	1 057	715	351	6 411	1 145	36
X	702	2 775	1 056	725	177	5 435	1 652	272
XI	1 707	2 603	1 375	752	90	6 527	2 961	526
XII	1 686	147	1 308	524	104	3 769	5 578	3 732
2012 ^a I	2 586	1 118	1 576	719	45	6 044	5 780	943
II	3 082	1 101	895	686	27	5 791	2 872	553
III	11 295	1 662	1 695	2 350	154	17 156	8 582	1 348
IV	14 160	2 869	1 354	544	286	19 213	3 551	127
V	16 051	1 026	1 290	721	239	19 327	4 003	123
VI	5 508	2 325	764	814	675	10 086	163	4
VII	1 987	2 754	334	717	1 398	7 190	1 342	8
VIII	790	4 049	317	682	1 285	7 123	876	-
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	106,8	123,9	167,7	85,1	387,0	133,7	69,8	x
<u>I-VIII 2012</u> <u>I-VIII 2011</u>	108,5	79,1	116,4	103,2	225,9	104,0	68,1	196,0

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 44	85 788	181 906	97 291	12 030	10 973	312 522
2011 VII	264	2 559	5 027	11 380	6 177	747	695	19 230
VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
IX	625	2 996	6 594	15 819	8 208	1 096	1 048	26 034
X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
XI	1 023	3 434	8 221	18 471	10 196	1 024	1 085	31 149
XII	874	3 506	10 295	17 318	10 126	1 083	813	31 993
2012 I	792	3 545	6 017	15 787	8 743	950	1 018	26 141
II	852	3 194	7 113	18 618	10 751	1 004	1 066	29 777
III	855	4 189	7 867	18 508	9 268	1 583	1 055	31 419
IV	621	4 018	5 693	13 778	6 560	1 037	825	24 110
V	638	3 510	5 431	13 163	5 968	1 139	826	22 742
VI	569	2 873	5 197	13 508	6 277	826	548	22 147
VII	278	2 577	5 067	11 835	6 294	573	533	19 757
VIII	289	2 518	5 659	14 466	7 406	797	559	22 932
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2012</u> <u>VIII 2011</u>	112,5	117,2	109,1	110,7	113,9	94,5	72,1	111,0
<u>I-VIII 2012</u> <u>I-VIII 2011</u>	99,5	112,2	89,6	106,2	103,9	101,2	92,0	102,2

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2011 VII	23,6	8,8	3,9	2,4	4,9	30,2	13,2	5,0	2,8	7,0
VIII	25,6	7,6	3,6	2,8	8,2	29,8	13,4	5,2	2,5	6,5
IX	27,1	8,6	3,9	3,0	7,1	40,7	15,9	9,1	3,9	9,8
X	27,7	10,3	4,8	3,4	5,7	42,4	18,2	8,8	3,4	9,8
XI	30,1	13,6	5,4	3,9	3,4	49,4	21,4	8,2	4,2	12,2
XII	35,1	12,7	4,6	5,6	6,7	41,7	16,7	6,0	3,3	11,9
2012 ^b I	27,8	9,6	4,5	3,0	6,0	40,2	16,2	8,4	2,8	10,7
II	27,3	10,2	4,5	3,5	5,5	34,8	15,0	5,8	3,3	8,7
III	38,1	10,6	4,9	4,1	10,2	43,8	15,1	7,7	3,9	14,1
IV	30,9	8,3	4,5	3,2	8,0	28,2	9,8	4,8	2,0	9,1
V	27,5	8,8	4,0	3,2	1,7	32,0	10,4	5,5	2,7	10,9
VI	24,5	8,5	4,2	3,0	4,8	29,4	9,6	5,2	2,4	9,4
VII ^c	19,7	8,3	3,8	3,0	0,8	27,4	9,3	4,5	2,4	8,9
VIII ^c	19,3	8,8	3,4	3,1	0,7	30,7	12,9	4,5	1,9	8,8
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2012 / VIII 2011	75,4	115,8	94,0	110,1	8,5	103,1	95,9	86,9	75,4	135,8
I-VIII 2012 / I-VIII 2011	92,9	106,3	96,7	115,4	90,4	96,3	86,9	85,6	97,6	116,0

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b (03035410)				Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b (03021400)	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
							mintaj 03042985 ^b (03047500)	panga 03042903 ^b (03046200)	morszczuk 03042956 ^b (03047415)		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia	
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44	
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65	
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47	
2011 VII	5,81	5,67	5,30	-	5,50	6,09	6,74	10,91	17,09	11,18	
VIII	5,84	5,65	5,22	-	5,35	5,63	6,90	11,24	15,52	7,73	
XI	6,26	6,26	6,12	7,19	5,94	5,79	7,11	12,05	15,88	12,63	
X	7,90	7,47	6,20	6,86	6,47	7,08	7,67	12,88	15,37	12,55	
XI	8,06	7,66	6,36	6,93	6,51	5,83	7,57	12,51	14,45	13,45	
XII	7,55	7,93	6,20	6,64	5,71	6,16	7,66	13,32	15,24	15,46	
2012 ^a I	8,06	8,19	6,28	6,99	6,64	6,92	7,54	13,22	14,74	14,16	
II	8,65	8,25	6,38	6,70	6,37	6,67	7,64	13,09	14,74	14,78	
III	8,33	7,89	6,26	6,55	6,44	6,27	6,66	12,61	15,30	14,26	
IV	8,12	7,72	6,23	6,56	6,66	6,89	7,50	12,15	16,32	15,34	
V	8,10	5,55	6,09	7,00	6,65	7,63	7,51	11,86	17,08	14,33	
VI	8,06	8,49	6,74	7,07	6,70	8,35	7,22	12,49	16,33	15,63	
VII	8,04	7,62	6,04	6,59	6,69	7,67	7,19	12,27	15,83	15,74	
VIII	7,69	7,65	6,46	6,55	6,26	7,42	7,07	11,94	15,81	16,42	
Wskaźnik zmian (%)											
VIII 2012 / VIII 2011	131,8	135,5	123,7	x	117,1	131,8	102,4	106,2	101,9	212,3	
I-VIII 2012 / I-VIII 2011	146,1	164,8	124,6	144,1	135,1	116,3	114,5	120,6	79,9	151,7	

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b (03047190)			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b (03054300)	Krewetki przetw. 160520 ^b (160521)	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b (03024390)
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2011 VII	5,88	21,26	19,82	20,22	52,68	40,50	37,11	2,50	-
VIII	8,08	22,34	18,21	18,31	50,25	42,04	40,42	2,70	-
IX	8,57	22,67	18,69	20,61	49,27	43,93	40,45	2,74	0,67
X	8,97	24,67	19,91	21,58	52,69	47,30	40,55	2,70	0,73
XI	5,10	24,58	17,61	22,19	47,79	49,17	42,35	2,72	0,66
XII	9,43	25,71	22,23	22,36	49,54	48,18	40,66	-	0,67
2012 ^a I	13,52	25,62	19,56	22,44	46,57	47,49	38,18	3,07	0,84
II	13,08	23,46	19,17	21,32	43,22	44,17	40,74	3,23	0,87
III	13,05	23,62	20,24	20,29	42,86	44,85	b.d. ^c	3,43	0,94
IV	13,04	20,78	18,97	19,47	43,75	43,18	49,06	3,28	0,90
V	13,56	22,93	20,88	19,97	42,97	45,22	51,37	3,49	1,28
VI	13,46	21,60	18,92	20,61	42,61	45,56	52,11	3,40	1,25
VII	13,34	24,82	21,93	20,25	41,80	43,56	55,06	3,39	1,23
VIII	13,08	24,21	19,62	18,65	39,86	42,69	59,79	-	0,96
Wskaźnik zmian (%)									
VIII 2012 VIII 2011	161,9	108,4	107,8	101,8	79,3	101,6	147,9	x	x
I-VIII 2012 I-VIII 2011	192,7	111,9	105,8	119,0	87,3	110,6	x	136,0	110,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	x	7,56	75%	9,18	75%
2011 VIII	11,79	-	12,30	58%	12,58	67%	8,81	x	7,47	76%	9,02	74%
IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
XII	11,94	-	12,28	56%	14,19	69%	8,65	x	8,80	76%	12,31	82%
2012 I	11,99	-	12,29	57%	14,62	70%	9,41	x	8,98	76%	12,66	82%
II	11,71	-	12,20	56%	14,44	68%	9,34	x	8,99	74%	12,76	82%
III	11,63	-	12,48	57%	14,28	67%	9,40	x	9,01	73%	12,67	80%
IV	11,57	-	12,45	56%	13,48	63%	9,37	x	9,04	73%	12,78	80%
V	11,63	-	12,46	57%	13,61	63%	9,35	x	9,11	73%	12,84	80%
VI	11,53	-	12,44	56%	14,09	66%	9,29	x	9,27	74%	12,91	80%
VII	11,44	-	12,16	55%	14,13	66%	9,35	x	9,29	74%	12,92	80%
VIII	11,36	-	12,12	55%	14,03	65%	9,31	x	9,34	74%	12,79	79%
IX	11,32	-	12,22	56%	14,07	65%	9,49	x	9,41	74%	12,71	78%
Wskaźnik zmian (%)												
IX 2012 IX 2011	96,3	x	99,5	x	111,7	x	107,5	x	124,0	x	130,1	x
I-IX 2012 I-IX 2011	102,6	x	100,2	x	116,3	x	109,9	x	127,1	x	154,0	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2009I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2011VIII	18,90	13,01	23,94	75,20	30,90	16,14	17,83	22,94	27,00	12,12	-
IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
XII	20,62	13,24	25,91	76,63	31,83	17,75	18,65	23,56	27,59	14,92	15,12
2012 I	20,87	13,47	26,45	76,50	31,83	17,80	19,08	23,56	27,71	15,40	15,13
II	21,20	13,63	26,63	76,40	32,01	17,87	19,50	23,69	28,00	15,62	15,13
III	21,38	13,66	26,71	76,60	32,08	17,89	19,55	23,63	28,53	15,82	15,40
IV	21,41	13,71	26,80	76,10	32,17	17,87	19,75	24,12	28,88	15,97	15,38
V	21,54	13,84	26,67	75,10	31,98	17,83	19,95	24,44	29,41	16,05	-
VI	21,49	13,80	26,72	75,50	32,05	17,86	20,30	24,88	29,65	16,07	-
VII	21,49	13,76	26,73	74,40	32,31	17,73	20,50	25,31	30,00	16,15	-
VIII	21,49	13,75	26,89	74,70	32,24	17,73	20,50	25,81	30,41	16,23	-
IX	21,51	13,73	27,03	74,90	32,17	17,61	20,35	25,94	30,76	16,25	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	113,3	105,6	111,9	98,6	103,5	107,3	115,0	112,8	113,4	132,8	x
<u>I-IX 2012</u> <u>I-IX 2011</u>	115,3	106,2	115,4	101,6	107,0	114,1	115,3	109,9	109,7	135,7	108,4

Źródło: Dane GUS.

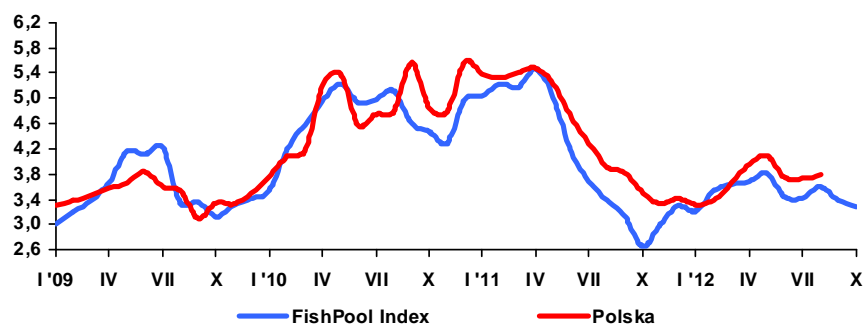
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
2011	5,04	2,05	0,82	0,60	0,52	1,05
I-VI 2011	2,22	0,96	0,42	0,32	0,23	0,29
I-VI 2012	2,15	0,96	0,41	0,29	0,21	0,27
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-VI 2012</u> <u>I-VI 2011</u>	96,8	100,0	97,6	90,6	91,3	93,1

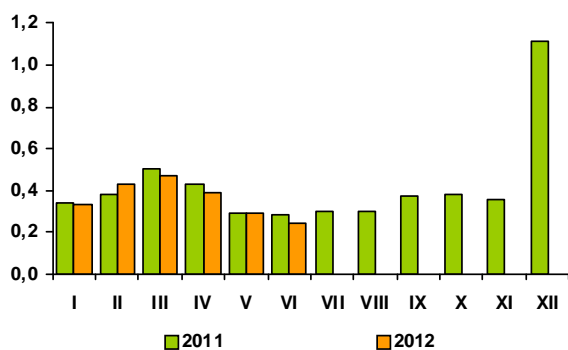
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

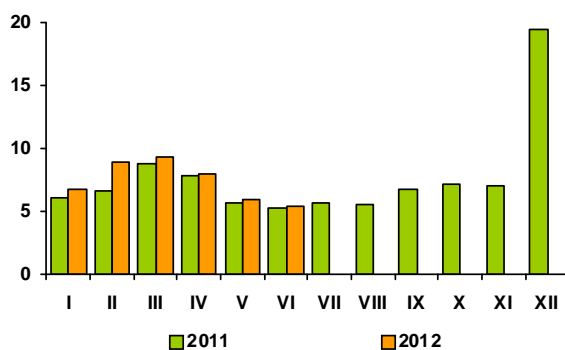
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

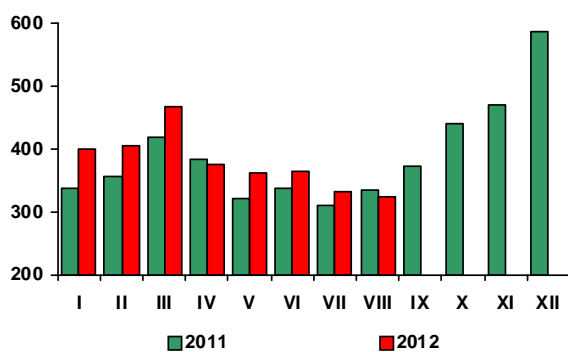
Rys. 2. Spożycie ryb i przetworów rybnych (w kg/osobę/ miesięcznie, w wadze produktu)

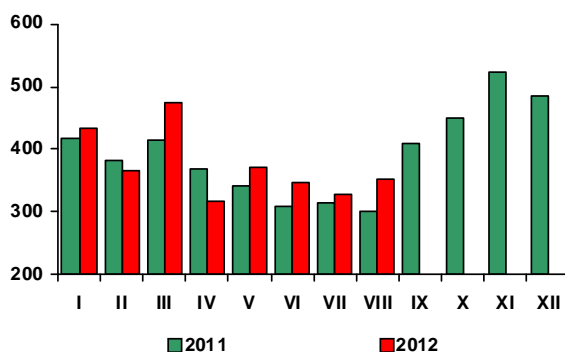
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

Wrzesień był trzecim kolejnym miesiącem, w którym odnotowano spadek cen żywności, mniejszy jednak niż w dwóch poprzednich miesiącach. **We wrześniu br., w porównaniu z sierpniem br.**, łączne ceny detaliczne towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,1%, wobec spadku o 1,3%, w sierpniu i o 2,0% w lipcu. Najbardziej potaniały owoce (o 4,1%), w tym jabłka o 22,9%) oraz warzywa (o 2,1%), w tym głównie marchew (o 19%), buraki i cebula (po ok. 9%), pomidory (o 5,2%), warzywa kalafiiorowate (o 4,6%) i ziemniaki (o 3,5%). Zmalały także ceny mięsa drobiowego (o 0,8%) i ryżu (o 0,6%) oraz margaryn, serów dojrzewających i makaronów (po 0,2%). Nie zmieniły się przeciętne ceny pieczywa, ryb, mleka spożywczego, twarogów i masła. Wzrosły ceny mięsa wieprzowego (o 2,2%) i wołowego (o 1,1%), tłuszczów wieprzowych surowych i topionych (o 1,4%), wędlin (o 0,9%), cukru (o 0,4%) oraz nieznacznie – jaj i olejów roślinnych (po 0,1%).

We wrześniu 2012 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 5,3% wyższe, w tym żywności o 5,4% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Podrożały wszystkie grupy produktów spożywczych, z wyjątkiem masła, jabłek i ziemniaków. Najbardziej, bo o 30,0% wzrosły ceny jaj. Ceny ryb i przetworów rybnych zwiększyły się o 8,6%, a mięsa, podrobów i przetworów mięsnych o 8,4%, w tym mięsa wołowego o 13,7%, wieprzowego o 11,2% i drobiowego o 4,8%. We wrześniu br. za owoce konsumenci musieli zapłacić średnio o 7,8% więcej niż rok wcześniej, o czym zdecydował wydatny wzrost cen bananów (o 23,9%) i owoców cytrusowych (o 16,5%), przy spadku cen jabłek (o 7,1%). Wyższe niż przed rokiem były ceny cukru, wyrobów cukierniczych i miodu (o 4,2%), w tym cukru o 3,1%. Przeciętne ceny warzyw zwiększyły się o 2,8%, na co złożył się wzrost cen warzyw o 8,4% i spadek cen ziemniaków o 13,8%. We wrześniu br. droższe niż przed rokiem były m.in.: pomidory (o 24,6%), marchew (o 11,6%), kapusta (o 7,3%), sałata (o 6,6%) i ogórki (o 3,3%), tańsze natomiast: cebula (o 4,1%), buraki (o 1,1%) i kapusta kwaszona (o 6,5%). Ceny artykułów mleczarskich wzrosły o 2,5%, w tym mleka w proszku o 8,2%, jogurtów o 5,6%, napojów mlecznych o 2,9%, a serów dojrzewających i twarogowych odpowiednio o 1,6% i 0,9%. Pieczywo i produkty zbożowe podrożały średnio o 2,3%, głównie za sprawą istotnej zwwyżki cen ryżu (o 3,3%) i wyrobów ciastkarskich (o 3,7%). Ceny makaronów zwiększyły się o 2,1%, a pieczywa o 1,7%. Najmniej, spośród wszystkich grup żywności podrożały tłuszcze jadalne (o 0,2%), przy dużym różnicowaniu zmian cen poszczególnych ich rodzajów. Spadkowi cen masła (o 7,2%) towarzyszył wydatny wzrost cen tłuszczów wieprzowych (o 24,2%), dużo mniejszy – margaryn (o 3,1%) i niewielki - olejów (o 1,0%). We wrześniu br. ceny napojów bezalkoholowych były średnio o 3,6% wyższe niż przed rokiem. Za kakao należało zapłacić o 9,7% więcej, a za kawę i herbatę odpowiednio o 4,8% i 3,5% więcej. Ceny soków owocowych zwiększyły się o 3,8%, a wód mineralnych o 2,2%, przy stabilizacji cen soków warzywnych.

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-wrzesień 2012 r., w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., wyniósł 4,4% i był większy od stopy inflacji (4,0%). Istotnie podrożały towary i usługi związane z transportem (o 8,3%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 13,3%), użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (przeciętnie o 6,1%, w tym nośniki energii o 7,2%), edukacją (o 4,7%). W podobnym stopniu jak żywność i napoje bezalkoholowe podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 4,2%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły mniej niż żywności, a ceny odzieży i obuwia uległy bezwzględnej redukcji (o 4,0%).

Utrzymujący się względnie wysoki poziom cen żywności, niskie tempo wzrostu płac, negatywne zjawiska na rynku pracy oraz wzrost obciążeń gospodarstw domowych wydatkami związanymi z utrzymaniem mieszkania i transportem doprowadziły do redukcji popytu na żywność. W okresie trzech pierwszych kwartałów 2012 r. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 3,7% wyższe, a realne, tj. skorygowane wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych – o 0,2% niższe niż w analogicznym okresie 2011 r., przy czym w kolejnych kwartałach ich dynamika słabła. W III kwartale br. spadek realnej płacy brutto wyniósł 1,1%, z tego we wrześniu – 2,0%. We wrześniu br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 12,4% i była o 0,6 pkt. proc. wyższa niż przed rokiem. Zwiększył się w skali roku odsetek osób długotrwale bezrobotnych (o 0,5 pkt. proc.) do 50,9%.

Według danych GUS sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, po wzroście w I i II kwartale br. odpowiednio o 4,9% i 0,6% w stosunku do analogicznych okresów ub. roku, w III kwartale br. była o 1,5% niższa niż przed rokiem. We wrześniu br., w porównaniu z wrześniem ub. roku spadek sprzedaży wyniósł 3,8%.

Z badań budżetów gospodarstw domowych prowadzonych przez GUS wynika, że w I półroczu 2012 r. wydatki realne gospodarstw domowych na żywność (wydatki nominalne skorygowane wskaźnikiem inflacji) były zbliżone do notowanych w I półroczu 2011 r., przy czym w I kwartale przewyższyły one poziom sprzed roku o 2,1%, a w II kwartale zmalały, w porównaniu z II kwartałem 2011 r., o 1,1%. W I półroczu br., w porównaniu z I półroczem ub. roku, w gospodarstwach domowych obniżyła się ilościowa konsumpcja grupy produktów obejmujących: cukier, dżemy, wyroby cukiernicze i miód (o 4,4%), jak również używek, tj. kawy, herbaty i kakao (o 3,8%), pieczywa i produktów zbożowych (o 2,2%), warzyw (o 1,1%) i nieznacznie – jaj (o 0,2%). Na podobnym poziomie utrzymało się spożycie artykułów mięsnych, ryb i przetworów rybnych oraz produktów mleczarskich i tłuszczów jadalnych, a spożycie owoców i napojów bezalkoholowych wykazywało tendencję wzrostową. Odnotowano istotne zmiany strukturalne w spożyciu poszczególnych grup żywności. Spadkowi spożycia cukru (o 7,0%) towarzyszył wzrost spożycia wyrobów cukierniczych (o 4,8%) oraz stabilizacja konsumpcji dżemów, marmolad i miodu. Gospodarstwa domowe istotnie ograniczyły konsumpcję herbaty (o 14,0%), przy niezmiennym popycie na kawę, kakao i czekoladę w proszku. O spadku konsumpcji pieczywa (o 1,8%) zdecydował spadek popytu na pieczywo mieszane (o 2,7%), przy wzroście konsumpcji pieczywa żytniego (o 4,8%) i stabilizacji popytu na pieczywo pszenne. Zmalała konsumpcja kasz (o 13,3%) i mąki (o 2,5%), podczas gdy konsumpcja wyrobów ciastkarskich, makaronów i płatków zbożowych nie uległa zmianie. Spadło spożycie ziemniaków (o 3,1%), świeżych pomidorów (o 8,0%) i ogórków (o 3,0%), a wzrosło – kapusty świeżej, buraków, marchwi, cebuli i grzybów. Na podobnym, jak rok wcześniej poziomie utrzymała się konsumpcja przetworów ziemniaczanych oraz mrożonych mieszanek warzywnych. W grupie artykułów mleczarskich odnotowano redukcję popytu na mleko w proszku, jogurty, napoje mleczne i mleko spożywcze tzw. pełne, przy wzroście konsumpcji mleka o obniżonej zawartości tłuszczu (poniżej 3,2%), serów dojrzewających (o 2,6%) i twarogowych (o 1,8%) oraz stabilizacji popytu na śmietanę. Spadek spożycia masła (o 4,0%) został zrekompensowany przez wzrost konsumpcji margaryn. Konsumpcja olejów roślinnych i tłuszczów wieprzowych, tj. smalcu i słoniny nie wykazywała zmian. W I półroczu br., w porównaniu z I półroczem ub. roku, w gospodarstwach domowych zmniejszyło się spożycie mięsa wołowego (o 10,0%) i wieprzowego (o 2,3%), a wzrosło – drobiu (o 1,4%) i przetworów mięsnych (o 1,8%). Należy dodać, że w I kwartale br. całkowite spożycie mięsa, podrobów i przetworów było o 2,9% większe, a w II kwartale br. – o 2,4% mniejsze niż odpowiednio rok wcześniej. W II kwartale br., w wyniku znaczącego wzrostu cen detalicznych, spożycie wieprzowiny obniżyło się o 6,5%, wobec wzrostu o 2,4% w I kwartale br. (w skali rocznej).

Można przypuszczać, że utrzymująca się bardzo niska presja płacowa i niekorzystne zjawiska na rynku pracy będą głównymi czynnikami deprecjującymi popyt na żywność w ostatnich miesiącach br. Potwierdzają to zaobserwowane w październiku 2012 r. w badaniach GUS i NBP negatywne trendy nastrojów konsumenckich.

Według metodologii Eurostat-u we wrześniu br. wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w Polsce w ujęciu rocznym wyniósł 5,3%, wobec wzrostu o 3,1% w UE-27 i o 2,7% - w strefie euro. Bardziej niż w Polsce żywność podrożała w Rumunii i na Węgrzech (po 7,7%), w Republice Czeskiej (o 7,4%), Finlandii (o 6,1%) i na Malcie (o 6,0%). Najmniejszy wzrost cen żywności odnotowano w Irlandii (o 0,8%), Holandii (o 1,7%), Grecji (o 1,6%) i Szwecji (o 1,5%).

Według FAO, we wrześniu br. światowe ceny żywności wzrosły w stosunku do sierpnia o 1,4%. Podrożały artykuły mleczarskie (o 6,8%), mięsne (o 2,3%), w tym wieprzowina o 6,0% i drób (o 2,0%) oraz zboża (o 1,2%). Potaniał natomiast cukier (o 4,1%) i nieznacznie oleje (o 0,4%). We wrześniu br. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 4,0% niższy niż rok wcześniej i o 9,0% niższy od rekordowo wysokiego poziomu z lutego 2011 r. We wrześniu niższe niż przed rokiem były ceny mięsa (o 1,1%), olejów (o 5,9%), artykułów mleczarskich (o 12,6%) i cukru (o 25,1%), a wyższe zbóż (o 7,8%). Przewiduje się, że z uwagi na dewastującą suszę w USA i Rosji oraz niekorzystne warunki pogodowe na południu i wschodzie Europy, światowe ceny żywności w najbliższych miesiącach pozostaną na wysokim poziomie, a ich wahlność wzrośnie.

Krystyna Świątkiewicz

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w wrześniu 2012 r.

Wyszczególnienie	IX 2012			I-IX 2012
	VIII 2012=100	XII 2011=100	IX 2011=100	I-IX 2011=100
O G Ó Ł E M	100,1	101,9	103,8	104,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,9	101,9	105,3	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	103,4	103,7	104,2
Odzież i obuwie	100,6	92,8	95,0	96,0
Mieszkanie	100,2	103,8	104,9	105,4
Użytkowanie mieszkań i nośniki energii	100,2	104,3	105,5	106,1
w tym nośniki energii	100,3	104,7	106,4	107,2
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	101,6	102,2	102,4
Zdrowie	99,8	99,5	103,4	103,8
Transport	100,8	103,5	108,0	108,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,8	104,7	113,0	113,3
Łączność	100,0	100,1	100,1	101,0
Rekreacja i kultura	99,2	101,1	100,9	101,2
Edukacja	101,3	102,1	102,5	104,7
Restauracje i hotele	100,2	102,3	102,9	103,1
Inne towary i usługi	100,0	101,2	102,0	102,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w wrześniu 2012 r.

Wyszczególnienie	IX 2012			I-IX 2012
	VIII 2012=100	IX 2011=100	XII 2011=100	I-IX 2011=100
Żywność (bez napojów)	99,9	105,4	101,9	104,3
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	102,3	101,7	103,0
Pieczywo	100,0	101,7	101,0	102,7
Ryż	99,4	103,3	102,5	104,3
Makarony	99,8	102,1	101,3	102,9
Mięso i przetwory	100,9	108,4	105,3	109,2
Mięso wieprzowe	102,2	111,2	104,9	111,2
Mięso wołowe	101,1	113,7	107,2	115,7
Drób	99,2	104,8	107,6	107,7
Przetwory mięsne i wędliny	100,9	108,0	104,6	108,2
Ryby	100,0	108,6	103,4	109,8
Mleko, sery i jaja	100,0	106,0	104,1	107,5
Artykuły mleczarskie	100,0	102,5	101,0	103,8
Mleko	100,0	102,0	100,8	103,5
Sery twarogowe	100,0	100,9	100,3	101,3
Sery dojrzewające i topione	99,8	101,6	100,2	103,5
Jaja	100,1	130,0	124,4	132,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,1	100,2	98,1	104,8
Masło	100,0	92,8	90,7	100,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	101,4	124,2	107,0	128,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,8	103,1	102,1	106,6
Oleje roślinne	100,1	101,0	101,8	103,2
Owoce	95,9	107,8	106,3	100,9
Jabłka	77,1	92,9	107,4	82,0
Owoce cytrusowe	100,1	116,5	140,0	106,1
Banany	113,5	123,9	110,3	108,4
Warzywa	97,9	102,8	85,0	90,7
Ziemniaki	96,5	86,2	97,2	55,6
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,3	104,2	102,7	103,1
Cukier	100,4	103,1	101,1	97,6
Napoje bezalkoholowe	99,9	103,6	102,3	104,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9			
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0			
Mięso	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9			
Ryby	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0			
Mleko, sery, jaja	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0			
Tłuszcze	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1			
Owoce	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9			
Warzywa	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9			
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3			
Cukier	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1			
III. Średnia płaca ^a	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3			
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3			
Mięso	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4			
Ryby	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6			
Mleko, sery, jaja	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0			
Tłuszcze	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2			
Owoce	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8			
Warzywa	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8			
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2			
Cukier	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8			
III. Średnia płaca ^a	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6			

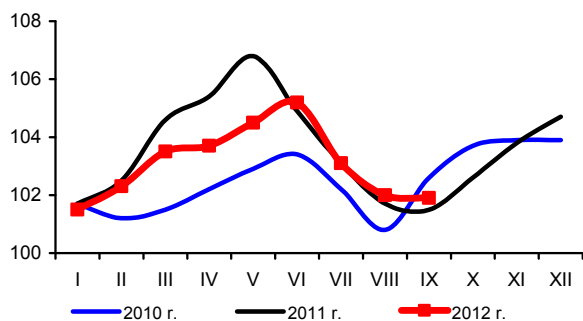
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

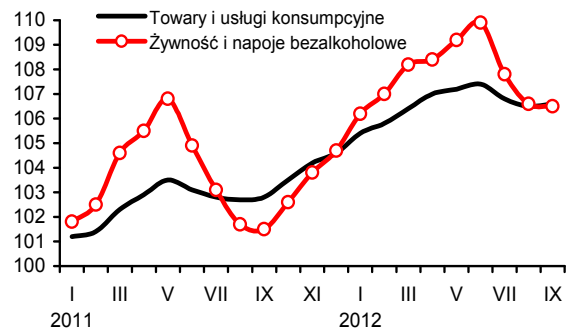
Wyszczególnienie a – 2011 r. b – 2012 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	4,18
	b	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22			
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	2,25
	b	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25			
Makaron – 250 g	a	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	2,24
	b	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	2,32
	b	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	23,96
	b	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	31,25
	b	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	15,34
	b	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	7,12
	b	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	22,95
	b	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67			
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	15,16
	b	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72			
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	20,62
	b	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51			
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	2,78
	b	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75			
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	1,01
	b	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	12,72
	b	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	19,25
	b	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	5,56
	b	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	0,48
	b	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	4,63
	b	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08			
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	3,97
	b	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93			
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	6,88
	b	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04			
Ślonina – 1 kg	a	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	6,36
	b	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08			
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	1,91
	b	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	3,95
	b	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98			
Jabłka – 1 kg	a	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	2,50
	b	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68			

Źródło: Dane GUS

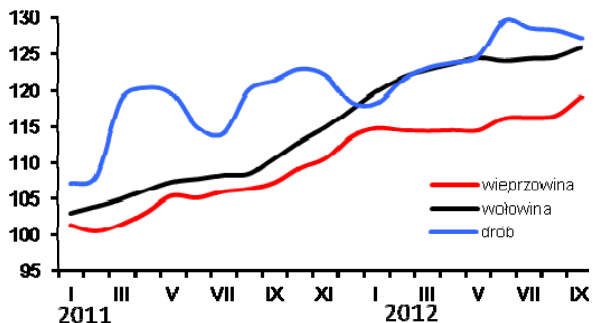
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

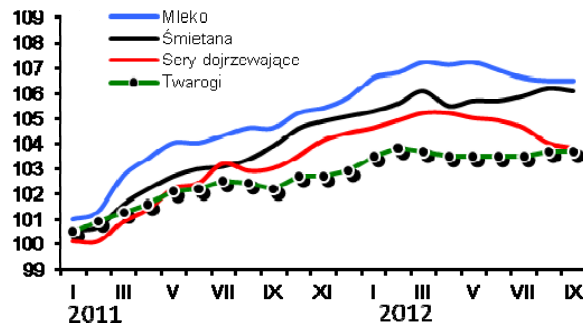
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

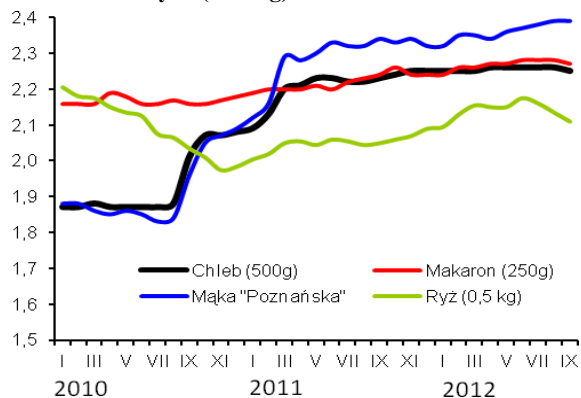
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

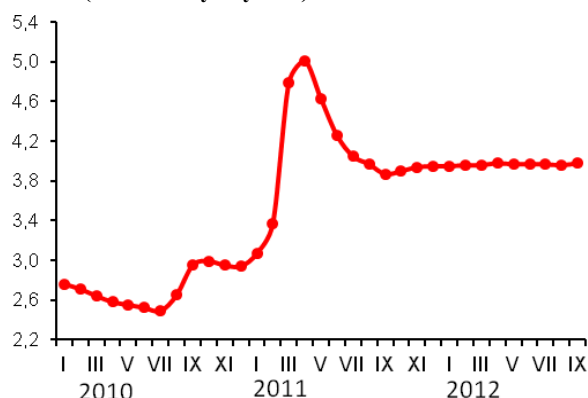
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

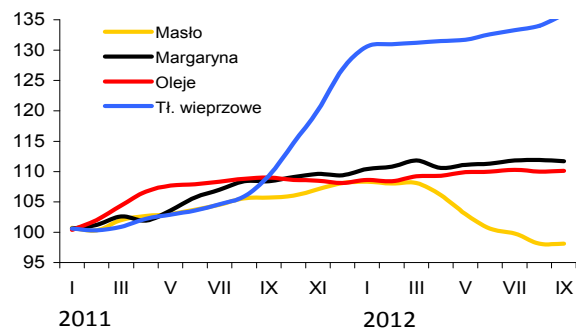
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

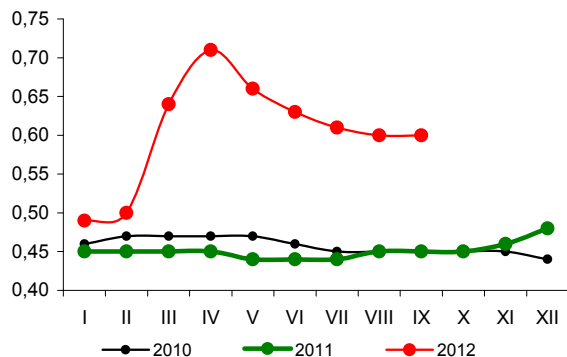
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

We wrześniu 2012 r. na rynku środków produkcji dla rolnictwa panowała stagnacja. Zauważalnie podrożały jedynie bezpośrednie nośniki energii, ceny środków ochrony roślin nieznacznie wzrosły, a w pozostałych grupach asortymentowych odnotowano obniżki.

We wrześniu nieznacznie zwiększył się popyt na nawozy mineralne pod wpływem przede wszystkim rozpoczęcia nawożenia pod uprawy ozime. Nie odnotowano jednak większych zmian cen. Średnie ceny nawozów zostały obniżone we wrześniu o kolejne 0,2%, a trend spadkowy utrzymuje się od pięciu miesięcy. We wrześniu 2012 r. najbardziej podrożał superfosfat prosty (o 1,2%). Potaniały natomiast nawozy azotowe, np. saletra amonowa oraz polifoska o 0,8%.

Od początku roku nawozy mineralne podrożały o 5,0%, w tym najsilniej nawóz trójskładnikowy (o 15,3%), polifoska (o 6,9%) oraz sól potasowa (o 6,4%). W ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł 8,8%, w tym sól potasowa podrożała o 13,8%, nawóz trójskładnikowy o 12,2%, polifoska o 10,9%, a fosforan amonu o 9,9%. Nawozy azotowe podrożały średnio o 8%, a superfosfaty o niespełna 7%. W najbliższych miesiącach ceny nawozów będą się systematycznie obniżać, jednak na przełomie 2012/2013 roku spodziewać się można podwyżek. Ich skala będzie jednak niższa niż w roku poprzednim, głównie z powodu relatywnie niskich cen nawozów na światowych rynkach.

Symboliczny spadek cen nawozów mineralnych we wrześniu 2012 r., przy podwyższeniu cen pszenicy spowodował poprawę ich wzajemnych relacji, a na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 4,7 kg pszenicy, o 0,1 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 0,4 kg mniej niż przed rokiem. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 3,7 kg pszenicy), a najdroższym nawóz trójskładnikowy (6,3 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej nieznacznie się poprawiły. Na zakup 1 dt NPK w sierpniu 2012 r. należało przeznaczyć równowartość 72 kg żywca wieprzowego, tj. o 3 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 6 kg mniej niż przed rokiem.

We wrześniu 2012 r. umiarkowanie podrożały nawozy wapniowe (o 1,1%). Obecnie są one o 13,5% tańsze niż przed rokiem.

Od sierpnia 2012 r. spadek światowych cen nawozów mineralnych¹ został zahamowany i zaczęły one nieznacznie wzrastać. We wrześniu podwyżki wyniosły kolejne 0,5%. Mocznik² podrożał o 2,6%, fosforan amonu³ o 2,5%, sól potasowa⁴ potaniała o 0,7%, a cena superfosfatu potrójnego⁵ pozostała na poziomie poprzedniego miesiąca.

W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym zmniejszyły się o ponad 12%. Mocznik potaniał w tym czasie o 24%, superfosfat potrójny o 13%, fosforan amonu o 11%, a sól potasowa o 1%. Średniookresowy spadek światowych cen nawozów wynika z zwiększenia stanu zapasów głównie w segmencie nawozów azotowych oraz fosforowych. Ponadto w Stanach Zjednoczonych, które

¹ Na podstawie danych Banku Światowego

² Notowania fob Yuzhnyy

³ Notowania fob US Gulf

⁴ Notowania fob Vancouver

⁵ Notowania fob Tunis

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

są jednym z największych producentów nawozów azotowych istotnie, bo o prawie 30% potaniał gaz ziemny, główny surowiec do wytwarzania nawozów azotowych. W najbliższych miesiącach można jednak oczekiwać nieznacznych wzrostów światowych cen nawozów w związku z drożającymi surowcami rolnymi.

Ceny środków ochrony roślin we wrześniu symbolicznie wzrosły. Podwyżkom sprzyja utrzymujący się popyt na tę grupę środków produkcji dla rolnictwa. We wrześniu wzrost cen wyniósł średnio 0,1%, w tym najbardziej podrożał Miedzian (o 0,6%). Potaniało natomiast Karate (o 0,6%). Ceny pestycydów są obecnie o 2,7% wyższe niż przed rokiem, przy czym Miedzian podrożał w tym okresie o 7,7%, Chwastox o 6,1%, a zaprawy nasienne i Roundup potaniały odpowiednio o 4,6 i 3,6%.

We wrześniu 2012 r. średnie ceny bezpośrednich nośników energii wzrosły, głównie z powodu podwyżek cen paliw ropopochodnych. Średnie podwyżki cen wyniosły 0,8%, w tym benzyna podrożała o 2,4%, a olej napędowy o 1,8%. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednio nośniki energii podrożały o blisko 8%, w tym benzyna o 14,7%, olej napędowy o 14,0%, a olej opałowy o 11,2%.

Na światowych rynkach bezpośrednich nośników energii we wrześniu nie odnotowano większych wahań cen. Cena ropy Brent1 pozostała na poziomie poprzedniego miesiąca. Węgiel potaniał średnio o 3%, a gaz ziemny o 0,6%. W ciągu 12 miesięcy ropa Brent podrożała o 2%, węgiel potaniał natomiast o 26%, a gaz ziemny o 3%, przy czym gaz ziemny w Europie i w Japonii zdrożał odpowiednio o 2 i 9%, a w USA potaniał o blisko 30%.

Średnie ceny materiałów budowlanych we wrześniu 2012 r. podobnie jak w miesiącu poprzednim pozostały stabilne. Najbardziej, bo o 0,3% podrożały płyty styropianowe, rury stalowe oraz drzwi płytowe. Materiały budowlane są obecnie o 2,5% droższe niż przed rokiem. W ciągu 12 miesięcy najbardziej podrożały płyty styropianowe (o 7,5%) oraz wapno budowlane (o 5,7%). Potaniały natomiast płyty OSB (o 5,5%).

Ceny maszyn rolniczych we wrześniu ustabilizowały się. Maszyny potaniały średnio o 0,1%, w tym najbardziej agregaty uprawowe (o 1,8%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,3%, w tym kultywatory aż o 41,3%. Tańsze niż przed rokiem o 3,8% były natomiast dojarki rurociągowo.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2011	XII 2011	IX 2012	IX 2012 VIII 2012	IX 2012 XII 2011	IX 2012 IX 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	126,12	129,88	133,32	99,3	102,6	105,7	5,20	0,81
Saletra amonowa 34%N	„	134,32	139,04	145,40	99,2	104,6	108,2	4,67	0,72
Mocznik 46%N	„	161,00	167,56	174,88	99,6	104,4	108,6	4,15	0,64
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,84	98,64	105,04	101,2	106,5	109,6	5,74	0,89
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	183,32	184,40	190,52	99,7	103,3	103,9	5,21	0,81
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	222,16	232,84	244,20	100,0	104,9	109,9	4,17	0,65
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	179,44	192,00	204,28	100,6	106,4	113,8	3,72	0,58
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	201,04	208,52	223,00	99,2	106,9	110,9	4,35	0,67
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	260,64	253,48	292,36	99,4	115,3	112,2	6,27	0,97
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	89,69	73,17	77,62	101,1	106,1	86,5	1,41	0,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2011	XII 2011	IX 2012	IX 2012 VIII 2012	IX 2012 XII 2011	IX 2012 IX 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	41,01	41,13	41,91	100,4	101,9	102,2	45,80	7,09
Dursban 480 EC	1 l	51,95	52,06	51,75	100,0	99,4	99,6	56,56	8,76
Karate Zeon O50 CS	250 ml	50,85	51,06	52,11	99,4	102,1	102,5	56,95	8,82
Decis 2,5 EC	250 ml	30,2	30,07	32,00	100,3	106,4	106,0	34,97	5,41
Dithane M-45	1 kg	36,54	36,36	37,89	100,2	104,2	103,7	41,41	6,41
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	33,41	31,29	31,88	100,0	101,9	95,4	34,84	5,39
Gwarant 500 SC	1 l	56,24	56,28	58,99	99,9	104,8	104,9	64,47	9,98
Miedzian 50 EC	1,5 l	57,49	57,96	61,93	100,6	106,8	107,7	67,68	10,48
Roundup	1 l	35,39	34,86	34,19	100,2	98,1	96,6	37,37	5,79
Granstar	40 g	40,66	41,25	41,44	99,7	100,5	101,9	45,29	7,01
Fusilade Forte	1 l	121,18	121,20	124,29	100,0	102,5	102,6	135,84	21,03
Chwastox extra	1 l	16,82	16,74	17,85	100,3	106,6	106,1	19,51	3,02
Kerb 50 WP	300 g	179,22	180,33	188,26	100,3	104,4	105,0	205,75	31,85
Środek gryzoniobójczy	1 kg	30,63	30,82	31,60	100,5	102,5	103,2	34,54	5,35

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2011	XII 2011	IX 2012	IX 2012 VIII 2012	IX 2012 XII 2011	IX 2012 IX 2011	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	767,04	793,13	798,73	100,8	100,7	104,1	872,93	135,15
Koks opałowy	t	1329,28	1351,45	1308,31	100,1	96,8	98,4	1429,85	221,37
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,11	5,45	5,86	102,4	107,5	114,7	6,40	0,99
Olej napędowy	1 l	5,07	5,61	5,78	101,8	103,0	114,0	6,32	0,98
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,74	4,25	4,16	101,2	97,9	111,2	4,55	0,70
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,53	2,84	2,73	100,0	96,1	107,9	2,98	0,46
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,50	34,26	34,79	100,1	101,5	103,9	38,02	5,89
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	15,25	15,52	16,78	100,4	108,1	110,0	18,34	2,84
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	13,80	13,81	14,70	101,7	106,4	106,5	16,07	2,49
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	11,25	11,47	12,13	100,6	105,8	107,8	13,26	2,05
Energia elektryczna	10 kWh	6,34	6,34	6,71	100,0	105,8	105,8	7,33	1,14

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2011	XII 2011	IX 2012	IX 2012 VIII 2012	IX 2012 XII 2011	IX 2012 IX 2011	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,78	22,74	22,84	99,6	100,4	100,3	24,96	3,86
Wapno	1 t	515,82	521,47	545,30	100,2	104,6	105,7	595,96	92,27
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	141,72	146,83	152,40	100,3	103,8	107,5	166,56	25,79
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3578,46	3593,81	3690,31	99,7	102,7	103,1	4033,13	624,42
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,94	13,13	13,63	100,3	103,8	105,3	14,90	2,31
Dwuteownik gruby	1 t	3732,65	3756,94	3815,75	99,9	101,6	102,2	4170,22	645,64
Blacha dachowa	1 m ²	30,09	30,54	31,15	100,0	102,0	103,5	34,04	5,27
Tynk „Atlas”	25 kg	52,00	51,13	52,17	99,8	102,0	100,3	57,02	8,83
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,20	1,21	1,19	99,2	98,3	99,2	1,30	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	691,40	703,44	704,99	99,9	100,2	102,0	770,48	119,29
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	706,31	716,70	729,68	99,9	101,8	103,3	797,46	123,47
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	90,92	90,90	85,93	99,7	94,5	94,5	93,91	14,54
Okno drewniane szklane	1 szt.	1634,48	1674,38	1694,40	100,0	101,2	103,7	1851,80	286,70
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1490,90	1508,38	1554,91	100,3	103,1	104,3	1699,36	263,10

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2011	XII 2011	IX 2012	IX 2012 VIII 2012	IX 2012 XII 2011	IX 2012 IX 2011	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	363478,5	362275,1	372555,4	100,2	102,8	102,5	4071,64	630,38
Kombajn do ziemniaków	72976,3	72733,4	75977,3	100,1	104,5	104,1	830,35	128,56
Samochód dostawczy „Iveco”	109065,3	109420,1	118342,7	99,9	108,2	108,5	1293,36	200,24
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	42538,1	43696,2	44168,2	99,4	101,1	103,8	482,71	74,73
Siewnik zbożowy 27 redlic	19851,9	19824,5	20627,6	99,7	104,1	103,9	225,44	34,90
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	143124,0	144730,0	150195,2	100,7	103,8	104,9	1641,48	254,14
Ciągnik 90 kW	167805,5	175737,7	182571,1	98,5	103,9	108,8	1995,31	308,92
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	34372,8	35019,0	36394,2	100,1	103,9	105,9	397,75	61,58
Kopaczka elewatorowa	13883,0	13823,7	14550,8	100,0	105,3	104,8	159,02	24,62
Agregat uprawowy do siewnika	15811,9	16171,4	16671,1	100,4	103,1	105,4	182,20	28,21
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6385,6	6427,3	6854,5	99,4	106,6	107,3	74,91	11,60
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5486,5	5546,6	5908,5	100,9	106,5	107,7	64,57	10,00
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	41879,0	41844,6	44829,1	100,7	107,1	107,0	489,94	75,85
Opryskiwacz 400 l	3770,1	3733,6	3834,4	100,3	102,7	101,7	41,91	6,49
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5838,4	5829,5	5899,7	98,2	101,2	101,1	64,48	9,98
Rozsiewacz nawozów	1875,3	1865,5	1893,8	100,0	101,5	101,0	20,70	3,20
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11754,2	11781,0	12660,5	100,1	107,5	107,7	138,37	21,42
Pług 4 skibowy	11304,4	11456,9	11415,6	99,0	99,6	101,0	124,76	19,32
Kultywator 2,1-2,8 m	2358,6	2382,8	3333,5	100,0	139,9	141,3	36,43	5,64
Dojarka 2 konwie ^a	8673,3	8673,3	8382,6	99,0	96,6	96,6	91,61	72,77
Dojarka z rurociągiem ^a	41509,9	40484,9	39925,8	100,1	98,6	96,2	436,35	346,61
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17447,2	17489,1	16793,3	100,2	96,0	96,3	183,53	145,79

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

